COLLECTANEA BIBLICA LATINA

CURA ET STUDIO

MONACHORUM ORD. S. BENEDICTI

VOL. III.

CODEX VERCELLENSIS

IAMDUDUM

AB IRICO ET BIANCHINO

BIS EDITUS

DENUO CUM MANUSCRIPTO COLLATUS

IN LUCEM PROFERTUR

CURANTE

Illm̃o et Em̃o AIDANO GASQUET O. S. B.

S. R. E. CARDINALE

PARS PRIOR

FRIDERICUS PUSTET

PONTIFICIUS BIBLIOPOLA

ROMAE

RATISBONAE - NEO-EBORACI

1914

IMPRIMATUR

Fr. Albertus Lepidi O. P., S. P. A. Magister

IMPRIMATUR

Franciscus Faberi, Vicariatus Urbis Adsessor

ROMAE - TYPIS PONTIFICIIS IN INSTITUTO PII IX.

PREFACE

The Vercelli Gospels are of special importance to all Biblical students. This manuscript named (*a*) gives what is considered to be the oldest extant Latin copy of the Four Gospels, and is consequently the first of what are known as the European versions of the four Evangelists. The order of the Gospels in (*a*) is that of the oldest Latin Mss. namely: Matthew, John, Luke and Mark. The Codex, written in fine regular uncials with very few corrections, has been usually assigned to the 4 th century, and the tradition, recorded as early as the 8 th century, is that the manuscript belonged to, if indeed it was not actually written by, St. Eusebius of Vercelli, who died in A. D. 371.

The further statement sometimes made that the Saint actually translated these Gospels from the Greek into Latin, does not appear to be likely. One or two small matters seem to point to the fact that this Ms. is in reality a copy of an older Latin version, and one example of this may be given. At the end of

Matth. XXVII, 66, after the word « *Custodibus* » and before the first verse of the following chapter stand the figures LXXIIII. This undoubtedly indicates that the first verse of our present chapter XXVIII was the first verse of an old division 74. One of the 18th century editors of the Vercelli Ms. explains the presence of the figures as referring to the number of the guards set upon the tomb of our Lord « Cum custodibus 74 ». The figures however clearly indicate that the scribe was copying from a Ms. which had this number of Capitulars, or sections. As a fact the Paris Ms., known as Codex *ff*². Corbeiensis, has this same number in the same place, whilst other old Latin versions have it very nearly in the same position in the Sacred text ([1]).

It would, however, seem certain that from the earliest times this Ms. of the Gospels has been preserved in the Cathedral Church of Vercelli and has been associated with the name of St. Eusebius. At one time it has been used for liturgical purposes, as many notes for the reading of the Gospels on certain festivals, written in a north Italian hand of the 7th century go to prove. These notes in one place have been slightly cut, when the volume was bound, possibly when the precious cover of gold and silver was made for it in 885 by Duke Berengarius.

Mabillon in his *Iter Italicum* (I, p. 9) described this *veterrimus Codex,* which he examined in the

([1]) This division is found in Mss. *h. ff. c. ept. g*¹ and Paris 6.

Cathedral of Vercelli, as being in a bad state even at that time, which was about the beginning of the 18th century. *Certe membrana situ fere corrupta est, characteres pene fugientes ac semideleti.* And Montfaucon describing in the *Diarium Italicum* his visit to Vercelli (cap. 28, p. 444) says: « Codicem vetustissimum ibidem inspeximus, in charta membranacea tenuissima exaratum. Codex multis in partibus labefactatus putrefactusque est; quod casu, plusquam vetustate, evenisse dictitabant, narrabantque diu in flumine demersum ».

In 1872 Professor E. Ranke for the purpose of his Edition of the Coire fragments (a_2) was alloved to have the precious codex of Vercelli examined by Bernard Peyron, who reported on the state of the Ms. as follows: « Potei consultare ieri ed oggi (5 and 6 April 1872) nelle ore antimeridiane il manoscritto in seguito a speciale autorizzazione dell' arcivescovo, il quale permise, che fosse tratto fuori della cassa d' argento, ov' è riposto, e che fossero rotti i sigilli, i quali impediscono, che ne sieno volti i fogli. Debbo anche ringraziare il Rev. Canonico Barberis, che astretto per dovere ad una continua assistenza in una sala molto fredda, e ad una rigorosa sorveglianza, compì il suo officio con grande sofferenza, e con isquisita cortesia, malgrado l'età avanzata e la salute cagionevole.

« Il prezioso manoscritto (già restaurato da Berengario) è ora miseramente lacero e guasto, assai più, che non lo fosse ai tempi del Bianchini e dell' Irico,

i quali lo copiarono e lo pubblicarono. La maggior difficoltà da me incontrata e il maggior tempo impiegato si fu nel trovare due brani, di cui si chiedeva un confronto, in mezzo a tanti frammenti di membrane rattoppate con carta moderna, fra tanti foglietti intromessi a riparo, difficoltà resa maggiore dalla massima cura, con cui era necessario svolgere ogni foglio, che ad ogni tocco meno delicato può andare maggiormente in rovina. Noto qui ad ogni buon fine per quanto possa succedere per l'avvenire, che il Capo XI, v. 11 si trova nel codice a p. 420; ed il Capo XIII, v. 16 a pag. 436. Le pagine son numerate modernamente. Confrontai il testo coll'edizione del Bianchini sopra un esemplare del Capitolo, consultando anche l'edizione dell'Irico, di cui il Capitolo possiede pur un esemplare. Le cinque linee del verso 11 Cap. XI sono ora talmente svanite, che non mi è possibile il decidere, se si debba leggere col Bianchini *pro pisce,* o coll'Irico *pro piscem...* [1]. La carta ove sta il verso 16 del Cap. XIII è nel mezzo talmente rosa, che non si hanno omai più, che i margini, i quali formano una specie di cornice qua dra. La pagina 437 del codice contiene tutto il brano del facsimile del Bianchini a pag. 588. Tranne due sole linee che non so perchè svanirono, e sono le linee 20, 21 *quoniam mul|ti dico vobis,* tutto il resto è chiarissimo e ben conservato, cosicchè potei con-

[1] It has been possible now to see that Irico has rightly represented the reading of the Ms. with *piscem.*

frontare tutto questo brano e l'ho fatto colla massima diligenza... Un lavoro più minuto non si può fare, che da colui, il quale abbia facoltà di maneggiar il codice liberamente e a suo bell'agio. Locchè non sarà concesso, credo, a nessuno, poichè l'autografo di S. Eusebio venne collocato fra le reliquie ».

The sad state of this precious manuscript, thus described in 1872, naturally has not improved since. In 1909 therefore, the Pope had the codex brought to Rome to see if any means could be devised to preserve what still remained. Under the direction of the librarian of the Vatican library, Fr. Ehrle, and with infinite pains the pages have been mounted on gellatine — a long and tedious process — and the utmost care has been taken to preserve every minute fragment of the rapidly perishing parchment. As the leaves were finished they were placed in portfolios specially made for each single pair, and the numbers of the pages contained are indicated on the outside. It becomes, therefore, more possible on an examination of the leaves to determine what is left to us of this most important Gospel Book.

From the Editions, most fortunately made in the 18th. century we learn that even at that time (1749) about 482 lines of St. Matthew's Gospel were gone: that is rather more than the amount of 10 pages of two columns each: pages 140, 141, 142 and 143 were entirely destroyed, with the exception of a word or two at the beginnings of the columns. St. Matthew's gospel originally consisted of 174

pages, or 348 columns of 24 lines each. Today the state of the gospel of St. Matthew is practically the following: good, 27 ½ pages; fair, 39 pages; poor, 31 ½ pages; very poor, 15 ½ pages; partly perished, 14 pages; entirely perished, 45 ½ pages. Besides this it may be said that very few of the pages, except those really good, can be read without considerable difficulty. Frequently a long examination with a magnifying glass can alone make certain a word or letter.

Under these circumstances it is a matter of the first importance to determine the value of the two prints of the Vercelli manuscript made almost at the same time in the 18th. century, since the condition of the fragments still remaining make it absolutely impossible to go behind much, if not indeed the greater part of the text thus happily preserved to us. The history of these printed editions is of interest. In 1747 Irico, when at Vercelli, was shown this precious Ms. of St. Eusebius and was asked to take charge of a copy, which had been commenced twenty years before by one of the canons, Francesco Hieronimo Ruggerio. This he had intended for Bianchini, who desired to print it in his proposed *Evangelarium Quadruplex*. Irico was asked in the first place to get the manuscript copy bound at Milan, but before doing so he read it, or as he says, « devoured it ». He became so interested in this ancient text that he himself copied the copy and noted where it varied from the Vulgate text. He began to wish that he could publish an edition of it, but at first he feared

to do so, until a friend assured him that Bianchini was not likely to use it for some time to come, as he was then fully occupied with historical matters. Irico upon this printed and published his copy, with notes of variants from the Vulgate, in 1748, and he was followed by Bianchini, who published his text in the *Evangelarium Quadruplex* very shortly after. In some ways the edition of Irico is more useful to the student than that of Bianchini, for the former is printed line by line, page by page and column by column, whilst the later is printed only line by line without any indication of the place in the Ms. itself to help the reader to find any particular part of the text in its pages. A comparison of these two printed editions reveals a considerable number of verbal differences and it is obviously of importance to be able to determine which of the two readings is correct. In some, if not in most cases, this has happily been possible, and the true reading according to the Ms. for these variants is here printed.

The Vercelli Gospels are written on very fine parchment sheets, each page now measuring $6\frac{1}{4} \times 10$ inches: the page has two columns of 24 lines, the writing occupying $6\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{4}$ inches, the column being ruled $1\frac{1}{2}$ inches broad. The parchment is vellum entirely white, and in no part purple, as has been stated, and the ink is dark, though not black, and it is generally much faded. There are no ornamental or even capital letters, except the first letter in the Gospel of St. Matthew, which with the entire page

is of a later date, and possibly together wich the last leaf of the volume — the concluding page of St. Mark's Gospel — may have been added, when the volume was bound by Berengarius in 887. The divisions or sections are marked by larger letters of the same type as the uncials of the text standing out into the margin, as is common in early writing of this type. At the top of the pages in minute uncials are written the titles of the Gospel: on the left hand page is *secundum, secund.* or sometimes *sec.* only; on the right *Mattheum: Ioannen: Lucanum* etc. In no case is « the whole title of three words » written « on each page », as Mr. Buchanan has been led lo suppose ([1]).

The writing is wonderfully good and regular and is the same throughout, whilst there are very few corrections of any kind. In some rare instances a few words, which had been accidentally left out, have been added in small uncials, between the lines. Thus for example, the words in St. Matthew (Cap. XXI, 27) *nescim[us]: ait ille et Iesus nec ego* are added in this way. There are about eight or ten instances of this in the Codex. St. Matthew's Gospel occupies 90 folios, or to be exact. 87, as the last three have been left vacant. The Gospel of St. John, which follows that of St. Matthew, begins on folio 91 (p. 181),

([1]) Old Latin Biblical Texts IV — The Codex Veronensis (*b*) 1911 p. x. The mistake has arisen no doubt from an examination of the last 9th century page at the end of St. Mark's Gospel where *Sec.* is found over one column and *Marcum* over the other.

the first folio of the quaternion or gathering 17. The next Gospel, that of St. Luke also begins on the first folio of quaternion 36, three pages (pp. 322, 323, 324) being left vacant at the end of St. John's Gospel. St. Mark's Gospel, on the other hand begins on the 7th folio of q. 38 (p. 523). Ordinarily the gathering or quire consists of eight folios or four sheets, but there are some curious irregularities. Thus the sixth gathering consists of six folios; gatherings 8, 13, 16 are of four folios, and gatherings 7, 9, 12, 14 of two only. There is no page now actually missing, although the original first folio has been supplied, as already pointed out, by another of a later date. Certain marks of the quaternions are still visible: namely III; V; VIII; VIIII; XI and XII. It is not quite clear how the smaller gatherings were counted in the quaternion, but the fifteenth *gathering* is numbered XI and the 16th and last gathering of St. Matthew's Gospel, which has only four folios is marked XII.

The Gospel of St. John has all its gatherings regular. It is written on 70 ½ folios, which with 1 ½ left vacant at the end makes nine complete quaternions (q. 13 to 21). The quaternion marks are visible at p. 228, XV; p. 244, XVI; p. 292, XVIIII; p. 308, XX.

The Gospel of St. Luke also has all its quaternions regular. The Gospel commences upon the first folio of gathering 22 (p. 325) and ends on folio 6 d. of gathering 34 (p. 522). The mark of quaternions XXIII; XXV; XXX; XXXII; and XXX[III] are still visible.

In this Gospel there are three leaves missing: namely the first and last of q. 28 and the first of q. 29. The fact that the paging is now continuous shows that they were missing when the Ms. was paginated, probably in the 18th. century. Both in the edition of Bianchini and in that of Irico these leaves are marked as missing. Possibly it was one of these folios, which on January 24th. 1575 was given by the Bishop of Vercelli, as a relic of St. Eusebius to some Envoys from Switzerland. The record speaks of two *Oratores* named « D. Iacobus Cistercien. » and D. Petrus Ebult de Salus, in the diocese of Lausanne, coming to Vercelli as Envoys to the Duke of Savoy. The patron of the Church at *Salus* was St. Eusebius of Vercelli, and they expressed a great desire to carry back with them as a relic one leaf of the Gospels believed to be written by the saint. After much hesitation the Bishop granted their request, and gave them a leaf of this precious codex.

The last Gospel — that of St. Mark — begins on the 7th folio of q. 34 (p. 523). It consists of 7 quaternions, with two leaves of q. 34 and a portion of one at the end. All these are regular. The first folio of q. 35 is missing as well as at least four folios of the last gatering, but all these were missing when the volume was paginated. One leaf, the last of q. 36 (pp. 551 and 552) is missing since the codex was paged.

The present print of this important Ms. has been made from the repaired codex with constant

referrence to the two editions of Irico and Bianchini. Where it has been possible to determine, when they differ, which is correct, this has been done and an indication will be found at the bottom of the page. Besides the above named editions, Bianchini's print was reprinted by Migne [1], and an edition of not much value was published in 1894 after an inspection of the Ms. by Belsheim. In this edition we have endeavoured to show the state of the Ms. at the time of Irico and Bianchini, and its present condition. What can now be read in any way is set out in ordinary type; that which could be read in the 18th. century, but wich has now perished, an amount conjectured by Belsheim to be nearly half the codex, is in italics, whilst what could not be read even in the days of Bianchini, and which can be reasonably conjectured will be found in italics set in brackets. For the convenience of the reader we hawe not hesitated to supply long passages from the Verona Ms. (*b*) and when possible from the Coire fragments (a_2) this last being recognised as practically the same version of the Vercelli Ms. We have done this to save constant referrence to the Latin New Testament to carry on the Gospel narrative. Those who do not like these conjectural readings can easily disregard all the passages in brackets.

There are many indications of the age of the Ms. The writing is in regular uncials, without punctua-

(1) *Patrologia Lat.* tom. 12 (Paris 1845).

tion and no divisions according to the Eusebian Canons, or to the *capitula* and *Breves*, which are found in fifth century mss., are indicated in this codex. In the margins are to be found written in a seventh century Lombardic hand certain liturgical notes on signs, indicating the Gospels for certain feasts and Sundays. Many of these have perished but those that can be now read are the following :

Evangelium Secundum Mattheum.

p. 3.	I.	18.	Christi autem generatio	✠
p. 8.	III.	1.	In illis... venit Iohannes	*Prima Pasca* ✠
p. 12.	IV.	1.	Tunc Iesus ductus est	✠ *Caput Quadragesimae*
p. 13.	IV.	12.	Cum audisset Iesus	✠
p. 14.	IV.	21.	Et procedens Iesus	*Thomas, Iacobi et Iohannes*
p. 15.	V.	1.	Videns... turbam	*In sanctorum* ✠
p. 17.	V.	13.	Vos estis sal terre	✠
p. 17.	V.	17.	Nolite putare	(?)
p. 18.	V.	21.	Audistis quia dictum est	✠
p. 26	VI.	12.	Lucerna corporis tui	*in litania* ✠
p. 30.	VII.	12.	Omnia ergo	
p. 32.	VII.	28.	Et factum est cum consumasset	✠
p. 34.	VIII.	14.	Et cum venisset	✠
p. 39.	IX.	9.	Et cum transiret	*Sci. Chrystofori* (?)
p. 42.	IX.	23.	Et cum venisset	✠
p. 48.	X.	24.	Non est discipulus	*Sci. Severini*
p. 55.	XI.	25.	In illo tempore... Confiteor tibi	*in santurum*
p. 56.	XII.	1.	In illo tempore	*in sabbato*
p. 58.	XII.	14.	Exeuntes Pharisaei	✠
p. 64.	XIII	1.	Eo die exiit Iesus	✠
p. 64.	XIII.	3.	Ecce exiit qui seminat	*in sexaghesima*
p. 67.	XIII.	23.	*ad finem :* aliud XXX	*finit*
p. 68.	XIII.	24.	Simile est regnum	✠

p. 74. XIV. 6. Die autem natalis herodis *decolatio baptystae*
p. 78. XIV. 32. Et cum ascendissent ✠
p. 78. XV. 1. Tunc accesserunt ad eum ✠
p. 86. XVI. 15. Venit autem Iesus *Sci. Petri*
p. 88. XVI. 24. Tunc... dixit discipulis ✠ *in sanctorum*
p. 94. XVIII. 1. In illa die accesserunt ✠
p. 101. XIX. 11. Dixit... non omnes capiunt ✠
p. 102. XIX. 16. Et ecce unus accessit ✠
p. 110. XX. 29. Et egredientibus eis ✠ (in marg. sup.) *Sci. Eu...*
p. 111. XXI. 1. Et cum adpropiassent ✠ *De adventum*
p. 116. XXI. 28. Homo qui habebat duos ✠
p. 120. XXII. 1. Et respondens Iesus ✠
p. 133. XXIV. 1. Et egressus Iesus de templo ✠
p. 145. XXV. 31. Cum autem venerit ✠ *in santurum*
p. 148. XXVI. 1. Et posquam consummavit *In symboli traditionem vel domenica secunda in advent. dñi*
p. 149. XXVI. 1. . . . . .
p. 150. XXVI. 17. Prima autem die *In cena dñi*
p. 171. XXVIII. 1. Vespere autem sabbati *usque hic in vigilia Pasce*

Evangelium Secundum Iohannem.

p. 181. I. 1. In principio *prima pasca*
p. 182. I. 14. *post* gratia et veritate *finis*
p. 193. III. 1. Erat autem homo *in secunda feria pasca*
p. 195. III. 16. Sic enim dilexit ✠
p. 210. V. 20. Pater amat Filium ✠ (in marg. super.) *de resurexsione*
p. 219. VI. 25. Et invenerunt illum ✠
p. 219. VI. 29. Respondit illi Iesus *sexta feria in albas*
p. 226. VII. 1. Post haec ambulabat ✠
p. 228. VII. 14. Et cum iam dies festus *legendum in mediantem diem fest.*
p. 232. VII. 37. In novissima autem *domenica ante pentecosten*
p. 234. VIII. 12. Iterum ergo loquebatur *domenica ante ascensione*

p. 242.	IX.	1.	Et exiit et vidit ✠	*quadrgag domenica tertia de ceco*
p. 252.	X.	23.	Et ambulabat... in templo	[*I*]*n dedicatione ecclesiae... facta est dedicatio* [*in h*]*ierusale*[*m*] *et hiems erat*
p. 255.	XI.	1.	Erat autem... Lazarus nomine	*domenica quinta*
p. 263.	XII.	1.	Iesus autem	*domineca post symbolum*
p. 266.	XII.	20.	Erant quidem Graeci	*Sci. Laurenti*
p. 267.	XII.	25.	Qui amat (al. man.)	*In Natale Sci. Stefani*
p. 268.	XII.	28.	Venit autem vox ✠	
p. 270.	XII.	44.	Iesus autem clamabat ✠	
p. 271.	XIII.	1.	Ante diem autem ✠	*quinta feria*
p. 274.	XIII.	19.	Amodo dico vobis ✠	
p. 276.	XIII.	31.	Nunc honoratus est Filius	*In ascensione dñi*
p. 277.	XIII.	36.	Respondit Iesus ✠	
p. 279.	XIV.	14.	Si quid petieritis ✠	*In Pentecosten*
p. 282.	XIV.	28.	Audistis quia dixi ✠	
p. 282.	XIV.	31.	... sic facio ✠	*finit*
p. 282.	XV.	1.	Ego sum vitis vera	*Sci. Solutoris* (?)
p. 284.	XV.	11.	Haec locutus sum ✠	
p. 287.	XV.	26.	Cum ergo venerit ✠	*In vigiliis pentecosten* (?)
p. 287.	XVI.	1.	Haec locutus sum vobis ✠	*In ascensione dñi*
p. 287.	XVI.	5.	Haec autem	*A* (?)
p. 290.	XVI.	23.	Amen... si quid petieritis	*A* P
p. 292.	XVII.	1.	Haec locutus est Iesus ✠	
p. 294.	XVII.	11.	Pater sancte ✠	
p. 312.	XX.	1.	Una autem sabbati	*Prima Pasca... secunda* (?) *feria iu albas*
p. 320.	XXI.	19.	Ait illi sequere	[*In n*]*at... Iohannis apostoli* (?)

Evangelium Secundum Lucanum.

p. 341.	II.	21.	Et cum impleti sunt	*kalend. Ianuarii*
p. 347.	III.	1.	In anno autem quinto	*domineca ante natalem dñi*
p. 352.	IV.	1.	Iesus... plenus spū scō ✠	
p. 372.	VI.	24.	Vae vobis divitibus ✠	
p. 379.	VII.	11.	Et... ibat... Nain ✠	

p. 384.	VII.	46.	Rogavit... quidam Pharisaeus ✠	
p. 388.	VIII.	5.	Ecce exiit qui seminat ✠	*In sexagesima*
p. 403.	IX.	23.	Si quis vult ✠	
p. 410.	X.	1.	Elegit autem et alios ✠	
p. 418.	XI.	1.	Et factum... quodam loco orans ✠	
p. 427.	XII.	4.	Nolite terreri	*In Sci. Systi*
p. 440.	XIV.	7.	Dicebant... ad invitatos	*domineca tertia*
p. 446.	XIV.	35.	Qui habet aures ✠	(?) *quarta*
p. 448.	XV.	11.	Homo... habebat duos filios ✠	
p. 452.	XVI.	1.	Homo quidam erat dives ✠	
p. 456.	XVI.	19.	Homo... (*Lazarus*)	✠ *domineca secunda*
p. 461.	XVII.	11.	Et... dum iret (*decem leprosi*)	✠ *P. C.*
p. 466.	XVIII.	9.	Dixit... ad quosdam fidentes	*Incipit* ✠
p. 472.	XIX.	1.	Et ingressus circuibat (*Zaccheus*) ✠	
p. 515.	XXIV.	9.	Et reversae renuntiauerunt ✠	*tercia feria in albis*
p. 520.	XXIV.	36.	Ipse stetit in medio	*Sexta feria in albis*

Evangelium Secundum Marcum.

p. 553.	VI.	6.	Et circuibat ✠	*Hic*
p. 556.	VI.	10.	Et dicebat	*Incipit*
p. 557.	VI.	17.	Ipse enim Herodes	*In natalem Sci. Iohannis*
p. 618.	XIV.	1.	Erat autem Pascha ✠	*Incipit*

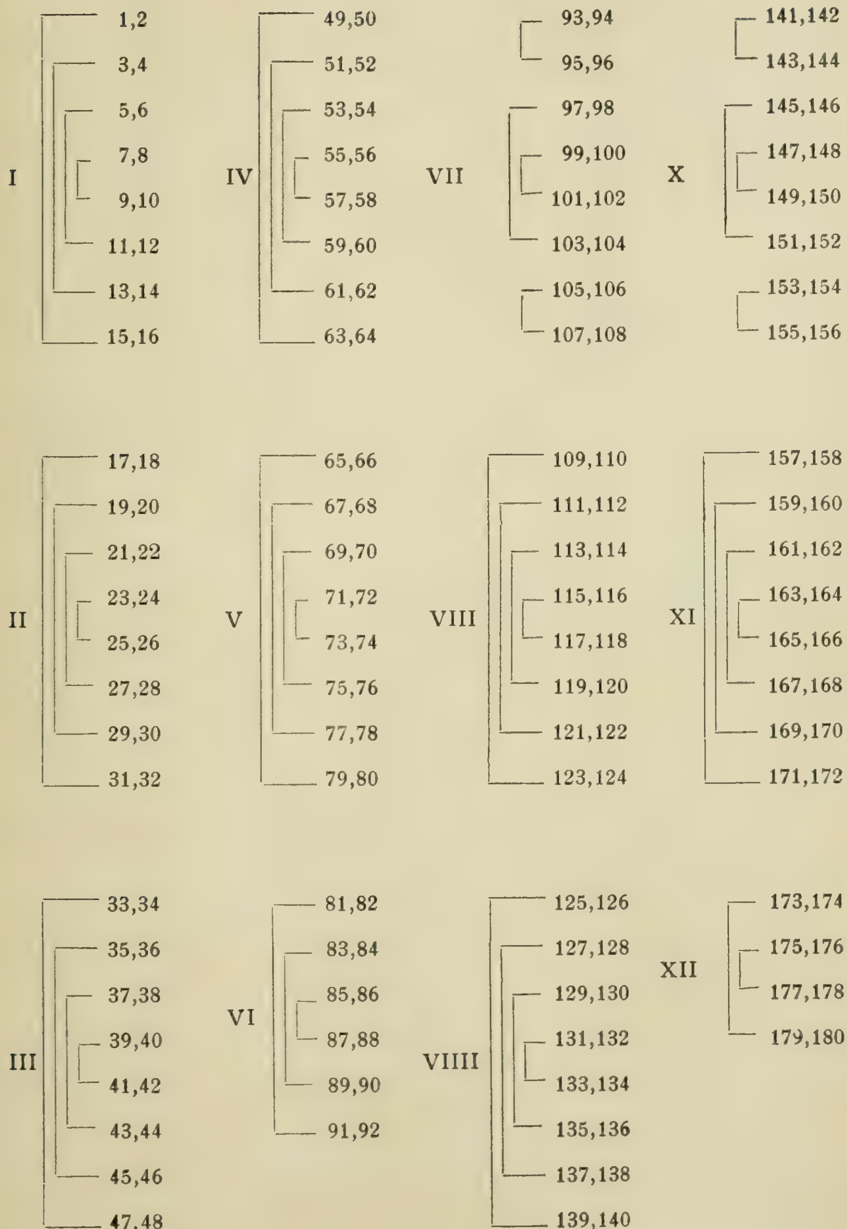
The Passion of Our Lord in St. Matthew's Gospel and also the beginning of St. John's Gospel were noted for singing with dots in ink which apparently is the same as that of the seventh century liturgical notes in the margin.

At the bottom of page 66 (Matth. XIII, 15) there is an interesting indication that the Gospel was carefully examined since, in a hand of perhaps the fourth or fifth century; the following words are written *usque hoc ego esemendavi.*

When the preparation for this print of the Vercelli Gospels was already practically finished, the publication of the Verona text (*b*), by Mr. Buchanan in the *Old Latin Biblical Texts* announced that he hoped to undertake a critical edition of the Vercelli Ms. It is to be hoped that he will not abandon his design, and for this reason we have confined the present preface to an account of the state of the ms. and have not entered into any philological or critical discussion of the text.

The following tables show the gatherings of the Ms. They will be found useful for any one who may desire to examine it in its present form.

Secundum Mattheum.

Secundum Iohannem.

XIII
- 181,182
- 183,184
- 185,186
- 187,188
- 189,190
- 191,192
- 193,194
- 195,196

XIIII
- 197,198
- 199,200
- 201,202
- 203,204
- 205,206
- 207,208
- 209,210
- 211,212

XV
- 213,214
- 215,216
- 217,218
- 219,220
- 221,222
- 223,224
- 225,226
- 227,228

XVI
- 229,230
- 231,232
- 233,234
- 235,236
- 237,238
- 239,240
- 241,242
- 243,244

XVII
- 245,246
- 247,248
- 249,250
- 251,252
- 253,254
- 255,256
- 257,258
- 259,260

XVIII
- 261,262
- 263,264
- 265,266
- 267,268
- 269,270
- 271,272
- 273,274
- 275,276

XVIIII
- 277,278
- 279,280
- 281,282
- 283,284
- 285,286
- 287,288
- 289,290
- 291,292

XX
- 293,294
- 295,296
- 297,298
- 299,300
- 301,302
- 303,304
- 305,306
- 307,308

XXI
- 309,310
- 311,312
- 313,314
- 315,316
- 317,318
- 319,320
- 321,322
- 323,324

Secundum Lucanum.

XXII	XXV	XXVIII	XXXI
325,326	373,374	deest	463,464
327,328	375,376	421,422	465,466
329,330	377,378	423,424	467,468
331,332	379,380	425,426	469,470
333,334	381,382	427,428	471,472
335,336	383,384	429,430	473,474
337,338	385,386	431,432	475,476
339,340	387,388	deest	477,478

XXIII	XXVI	XXVIIII	XXXII
341,342	389,390	deest	479,480
343,344	391,392	433,434	481,482
345,346	393,394	435,436	483,484
347,348	395,396	437,438	485,486
349,350	397,398	439,440	487,488
351,352	399,400	441,442	489.490
353,354	401,402	443,444	491,492
355,356	403,404	445,446	493,494

XXIIII	XXVII	XXX	XXXIII
357,358	405,406	447,448	495,496
359,360	407,408	449,450	497,498
361,362	409,410	451,452	499,500
363,364	411,412	453,454	501,502
365,366	413,414	455,456	503,504
367,368	415,416	457,458	505,506
369,370	417,418	459,460	507,508
371,372	419,420	461,462	509,510

Secundum Marcum.

XXXIIII
511,512
513,514
515,516
517,518
519,520
521,522
523*,524
525,526

XXXV
deest
527,528
529,530
531,532
533,534
535,536
537,538
539,540

XXXVI
541,542
543,544
545,546
547,548
549,550
551,552

XXXVII
553,554
555,556
557,558
559,560
561,562
563,564
565,566
567,568

XXXVIII
569,570
571,572
573,574
575,576
577,578
579,580
581,582
583,584

XXXVIIII
585,586
587,588
589,590
591,592
593,594
595,596
597,598
599,600

XXXX
601,602
603,604
605,606
607,608
609,610
611,612
613,614
615,616

XXXXI
617,618
619,620
621,622
623,624
625,626
627,628
629,630
631,632

XXXXII
deest
deest
deest
deest
633,634

* Here begins the Gospel of St. Mark.

SECUNDUM MATTHEUM

I

1 a [1] LIBER GENER [a]
atio[*nis ih̄u*] x̄pi [b] fi
lii da[*uid fi*]lii abra
[*ham*] Abra
2 ham [*genu*]it isaac
. . . uit iacob
iacob autem genuit
[*iudas*] et fratres
3 [*eius*] iudas autem gen [c]
[*u*]it phares et za
ra de thamar pha
res [*aut*]em genuit es
rom es*rom* [*autem*] ge
4 *nuit a*[*ram aram au*]
tem [*gen*]uit a[*mina*]
[*dab animadab genu*]
it n[*aasson na*]asson

I

autem *genu*it sal
5 mon salmon autē
genuit booz booz
autem genuit obed
ex ruth obed autē
6 genuit iesse iesse
a[*utem gen*] 1 *b*
uit da[*uid reg*]em
re . . . .
. . . .
7 . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
8 . . . asa au
[*tem*] genu[*it*] iosaphat
iosaphat [*autem*] ge

---

[a] Paginae 1 et 2 manu forte IX saeculi insertae sunt. [b] Irico. (ed. 1748) *X̄pti* [c] Bianchini (ed. 1749) I. om. *gen*[*uit*].

I

[*nuit ioram*] ioram
autem *genu*[*it*] oziam
9 Ozias *aut*[*em*] genuit
ioatham [*io*]atham
autem genuit achaz
Achaz au[*te*]m genu
10 it ezechiam [a] eze
[*chi*]as [a] autem genu
it manassen
manasses autem
genuit amon
Amon autem genuit
11 iosiam iosias autem
2 a genuit *iecho*niam
et fr*atres eius*
in tr*ans*[*migra*]
ti*one* bab[*ilonis*]
12 Et post [*trans*]*mi*
gra[*tionem ba*]*bilo*
nis ie[*conias*] ge
nuit sala[*thiel*]
Salathiel autem
genuit zoroba
13 bel Zorobabel
autem genuit
abiud Abiud
autem genuit
eliachim
Eliachim autem
genuit azor
14 Azor autem
genuit sadoc

I

Sadoc autem
genuit achim
Achim autem
genuit eliud
15 Eliud autem
genuit eleazar 2 b
Eleazar autem
genuit matthan
Matthan autem
genuit iacob
16 Iacob autem genu
it ioseph *cui de*
sponsata uirgo
maria genuit
ihm̅ qui dicitur
x̅ps
17 Omnes ergo gene
rationes ab abra
ham usque ad
dauid genera
tiones x̅i̅i̅i̅i̅
Et a dauid usque
ad transmi
grationem
babylonis
generationes
sunt quat
tuor
decim
Et a transmigra 3 a
*ti*one babylonis
usque ad xp̅m

---

[a] I. *Esechiam.*

I

*gen*erationes.
*su*nt quattuor
decim
18 X̄pi *autem gene*
ratio sic erat
cum desponsa
ta esset mater
eius maria io
seph priusquā
conuenirent
inuenta est
in utero ha
bens de spiri
tu sancto
19 Ioseph autem
uir eius cum
esset homo ius
tus et nollet
eam traduce
re uoluit eam
occulte [*dimit*]
3 *b* tere
20 Haec co*gitan*
te eo *angelus*
d̄mi apparuit
ei in somnis di
cens ioseph fi
li d[*aui*]*d noli ti*
mere accipere
mar*iam coniu*
gem *tuam quod*
enim e*x* [a] *ea nas*

I

ce*tur* de [*spiritu*]
21 *sancto* [*est pari*]
et aut[*tem fili*]
um [*et uocabis*]
nom[*en eius*]
ih̄m [*ipse enim*]
sal[*uum faciet*]
p[*opulum suum*]
a pe[*ccatis eorum*]
22 *Hoc* [*autem totum fa*]
[*ctum est ut adim*]
[*pleretur quod dictum*]
[*est a domino*]
*per ese*iam pro 4 *a*
*phet*am dicen
tem
23 *Ecce* [*uir*]*go*
in u[*te*]*ro co*n
cipiet [*et*] *pari*
et fili[*um*] *et*
uocab[*u*]*nt*
nomen eius
emmanuel
quod est in
[*te*]*rp*raeta
[*tum*] nouis
[*cum d̄s*]
24 . . . *a*utem
. . . *p*rae
. . . [*a*]*nge*
[*lus d̄ni*]
. . . .

---

[a] B. *in* ea.

I

. . . .
25 . . . .
. . . .
. . . *et uoca*]
4 *b* uit nomen *eius*
ih̄m

II

1 Cum ergo natus
esset ih̄s in be
thlem ciuitate
iudaeae in die
bus herodis re
gis ecce magi ab
oriente [a] uene
runt hieroso
2 lyma dicentes
ubi est qui natus
est rex iudaeo
rum uidimus
enim stellam
eius in orien
tem et uenimus
adorare eum
3 audiens autē
herodes rex tur
batus est et om
nis hierosoly
4 *ma cum ipso et*
[*congre*]*gauit*
5 *a* omnes princi
pes sacerdotū
et scribas popu

II

li et interroga
bit ab eis ubi xp̄s
5 nascitur ad illi
dixerunt in be
thlem iudaeae
sic enim scrip
tum est per ese
iam prophetā
dicentem
6 et tu bethle
em iudaeae
non es mini
ma inter prī
cipes iuda ex
te enim exi
et rex qui re
gat populum
meum istra
hel
7 Tu*nc* [b] *herodes oc*
cul*te uocauit*
magos *et dili* 5 *b*
gen*ter* [c] *exqui*
siuit *ab eis tem*
pus . . . [*ap*]*pa*
ruit eis stella
8 et *misit i*llos in
bethl*em d*icens
ite interroga
te diligenter de
puero et cum
inveneritis re [d]

---

[a] I *ab*|*boriente* [b] I. *tum* [c] I. *diligentes.* [d] B. I. om. *re.*

nuntiate mi
hi ut et ego veni
am et adorem
eum
9 Qui cum audis
sent regem abi
erunt et ecce
stella quam ui
derant in oriē
tem antecede
bat[*eos usq*] *ue*
[*ueniens staret su*]
pra [*ubi erat pu*]
6 *a* *er*
10 Uidentes autē
stellam gaui
si sunt gaudi
o magno ualde
11 et intrantes in
domum uide
runt puerum
cum maria m
atre [a] eius et pro
cedentes ado
rauerunt eū
et apertis then
sauris suis obtu
lerunt ei mune
ra aurum thus
12 et murra et ad
moniti in som
nis ne redirent
ad herodem per
aliam uiam re
gressi sunt in
[*su*]*am regionē*
13 *Qui* cum reces
sissent ecce an 6 *b*
gelus dm̄i ap
paruit in som
nis ioseph di
cens surge et
accipe puerum
et matrem eius
et fuge in aegyp
tum et esto ibi
usque dum di
cam tibi futu
rum est enim
ut herodes
quaerat pue
rum istum per
dere eum [b]
14 Surgens autē
ioseph a som
no accepit pu
erum et ma
trem eius et
abiit in aegyp
15 tum et *erat* ibi
usque ad mor
tem herodis 7 *a*
ut adimplere
tur quod dic

---

[a] B. I. *Mariam matre* [b] B. I. om. *eum*.

tum est a dm̄o
per prophetam
dicentem
Ex aegypto uo
caui filium me
16 um [a] tunc he
rodes ut uidit
quoniam de
lusus est a ma
gis iratus est
ualde et misit
et occidit om
nes pueros
qui erant in
bethlem et in
omnibus re
gionibus eius
a bimatu et in
fra secundū
tempus quod
exquisierat
7 *b* a magis
17 Tunc adimple
tum est quod
dictum est
per hieremi
*am prophet*am
dicentem
18 uox in rha
ma audita
est fletus

et ululatus
multus ra
chel plorans
filios suos
et noluit cō
solari qui
a non sunt
19 Defuncto au
tem herode
ecce angelus
dm̄i a*pparu*
it in s*omnis*
iosep*h in* [*ae*]
20 *gypto* [*dice*]ns
surge et accipe 8 *a*
puerum et ma
trem eius et ua
de in terram
istrahel defunc
tus est enim
qui quaereb*at*
animam *pue*
21 ri [b] et surgens
accepit puerum
*et m*atrem eius
et uen*it i*n ter
ram istrah*el*
22 Audiens aut*em*
*qu*od archelaus
*regna*ret in
iudea pro hero

---

[a] Ms. hic habet spatium. I. om. B. sic *Tunc.* [b] Spatium hic om. I. B. spatium indicat cum punctis, sic: *ri . . . Et surgens*, sed minus recte.

de patre suo ti
muit illo ire
et admonitus
in somnis se
[*cessit in partes*]
23 [*Galilaeae et*]
[*uenit et habita*]
8 *b* uit in ciuitate
quae uocatur
nazareth ut
adimpleretur
quod dictum
est per prophe
tam
quoniam na
zoreus uoca
bitur.

III

1 In illis autem
diebus uenit iohannes
baptista prae
dicans in de
serto iudeae
2 et dicens pae
nitentiam a
gite adpropin
quauit enim
regnum cae
3 *lor*um *hic est*
enim de quo
dictum est per
[*eseiam pro*]*phe*
9 *a* tam dicentem

uox *cla*man
tis in deser
to parate ui
am dm̄i rec
tas facite semi
tas eius om
nis ua*llis*
imple*bitur*
et omn*is*
mons *et col*
lis humilia
bitur *et e*runt
omnia *pra*
ua in direc
ta et aspera
in uias pla
nas et uide
bit omnis
caro salu
[*ta*]rem dī.
4 Ipse *autem io*
han*nes* [*habe*]
b*at* [*uestitum*]
suum de pilis 9 *b*
camellorum
et zona pelli
cia circa lum
bos eius esca
autem eius
*e*rat locusta
et mel silues
trae
5 Tunc egredi*e*

III

bantur [a] ad *eum*
*o*mnis hie*ro*
solyma et om
nis iudea et
omnis confi
nis region[*is*]
6 iordanis *et*
baptizaban[*tur*]
ab illo in *ior*
danen *con*[*fi*]
ten[*tes pecca*]
[*ta sua*]
7 [*Uidens autem*]
[*multos phari*]
10 *a* saeorum et
sadduceorū
uenientes ad
baptismum su
um dixit illis pro
genies uipera
rum quis de
monstrauit uo
bis fugere ab i
8 ra uentura fa
cite ergo fruc
tos dignos pe [b]
9 nitentiae et no
lite existima
re dicentes in
ter uos patrē
habemus abra

III

ham dico enim
uobis quoniam
potens est ds̄ ex
lapidibus istis
sus[*citar*] *e fi*
[*lios abrahae*]
10 *Iam* [*enim secu*]
ris ad radices 10 *b*
arborum posi
ta est omnis er
go arbor quae
non facit fruc
tum bonum ex
cidetur et in ig
nem mittetur
11 Ego quidem bap
tizo uos in aqua
in paenitentiā
qui autem ue
nit fortior me
est cuius non
sum dignus cal
ciamenta por
tare ipse uos bap
tizabit in spū
sancto et igni
12 habens uenti
labrum in ma
nu sua et mun
*dauit ar*eam
[*su*]*am et co*ngre

---

[a] I. *egriebatur.* [b] B. I. sic habent *phenitentiae*; sed in ms. h. expunctum est.

III

11 *a* gauit triticū
in horreo pa
leas autem cō
buret igni i*n*
extinguibili
13 Tunc uenit ih̄s
a galilaea in
iordanen ad
iohannem ut
baptizarent*ur*
14 ab eo et prohi
*bebat eu*m io
hannis *dicens*
e*go a te debeo*
baptizari et *tu*
uenis ad me
15 Respondens au
tem ih̄s dixit il
li sine modo sic
*enim d*ecet nos
im*plere* omnē
iustitiam tunc
dimisit eum et
*cum ba*ptiza
11 *b* retur lumen
ingens circū
fulsit *de aqua*
ita ut t*ime*rent
omnes qui *ad*
16 ue*ner*ant *et*
bap*tizat*o ihū
c*onfestim as*cē

III

dit de *aqua* et ec
ce *aperti sunt ei*
caeli et *uidit* spm̄
dī *des*cend*en*
tem de caelo [a] si
cut colu*mbā*
uenientem [b] in
17 ipsum et ec*ce*
uox de cael*is*
dicens ad *eum*
tu es fi*lius*
meu*s dilec*
tus in *quo* [*b*]*e*
ne com[*placui*]
. . . .
. . . .

IV

1 Tunc ih̄s ductus 12 *a*
est in deserto
ab spū ut
*temptare*tur
a diabulo [c]
2 Et *cum iejunas*
*set XL di*ebus
et XL nocti*b*us
3 *pos*tea esuriit et
*ac*cessit ad eū
*te*mptator et
*dixi*t illi si fili
us dī es dic ut
*la*pides isti fiant
4 *pa*nes ad ille

---

[a] I. celo. [b] I. *columba ueniente.* [c] B. I. *diabolo.*

IV

respondens
dixit scriptū
[*est*] non in
[*so*]lo pane ui
*bet ho*mo
sed in omni
[*verbo dī*
5 [*tunc adsumpsit*]
[*eum diabolus*]
12 *b* in sanctam
civitatem et
statuit eum
supra pinnā
templi et ait il
6 li si filius dī es *mit*
*te t*e deorsum
*scriptu*m est
enim
quia ange
lis suis *man*
d*a*uit ut
custodiant
te et in mani
bus tollant [a]
te ne forte of
fendas ad la
pidem p*edē*
tuum
7 Ait illi iterum ihs̄
scriptum est
non temptabis [b]

IV

*domi*num de
um tuum
8 Iterum adsump 13 *a*
sit eum diabo
*l*us in montē
excelsum *val*
de et ostendit *ei*
*o*mnia regna
mundi et glo
riam eorum
9 *et dixit* illi haec
omnia tibi d*a*
bo si procedens
*adora*veris me
10 Tunc ait illi ihs̄
vade retro
*sat*anas *scrip*
*t*um est enim
dom̄ dm̄ tū
um adora
*bi*s et ipsi so
*li ser*vies
11 Tunc [*re*]*li*quit
eum [*diabolus*]
et [*ecce angeli*]
[*accesserunt*]
*e*t ministra 13 *b*
bant *ei*
12 Cum audisset
autem ihs̄
quod iohan

---

[a] B. I. *tollant te* ¦ *ne forte*.
[b] *bis* add. in ms. manu altera inter lineas.

IV

*nes t*raditus
es*t* sec*essit* in
galilaeam *et*
relicta ciu*ita*
te nazareth ue
nit et habita*uit*
in capharnaū
maritima in
finibus *zabul*[*on*] [a]
13 *et* nept*halim ut*
impl*eretur* [b]
quod dictum [*e*]
rat p*er* es[*eiam*]
pro*phetam*
15 *terra* z[*abu*]
[*lon et terra*]
[*nepthalim*]
[*uia maris*]
[*trans iordanen*]
14 *a* galilaeae gē
16 *tium* populus
qui sedebat
in tenebris
lucem uide
runt magnā
et qui sedebant
in umbra
mortis lux or
ta est illis
17 Exinde coepit
ihs praedica
re et dicere pe

IV

nitentiam agi
*te adpro*pinqua
uit enim reg
num coelorū
18 *cum tr*ansiret
autem ihs se
cus mare gali
[*lae*]*ae uidit du*
[*os*] *fratres simo*
[*nem qui dicitur*]
petrus et an]
dream fratrē 14 *b*
ejus mitten
tes retiam
in mare erant
enim piscato
res
19 Et ait illis [c] ihs
uenite post
me et faciam
uos fieri pis
catores homi
20 num ad illi cō
tinuo relictis
retiis suis se
cuti sunt eum
21 Et procedens
inde uidit a
*lios d*uos fra
tres iacobū
*zeb*aedaei *et*
iohannē

---

[a] I. *zabul* | B *zabul* . . [b] I. *timpleretur*. [c] I. *illi*.

IV

fratrem *eius*
in naui cum
zeba[*ed*]*eo pa*
15 *a* tre suo refici
entes retias
suas et uoca
22 uit illos ad illi
relicta naue
et patre secu
ti sunt eum
23 Et circuibat ih̄s
totam galilae
am docens in
synagogis eo
rum et praedi
cans evangeli
um regni et
curans om
nem languo
rem et ommē
infirmitatē
in *ple*be
24 Et ab*iit opinio*
*eius in to*tam
syr*iam e*[*t o*]ptu
lerunt [*ei om*]
nes [*mala haben*]
15 *b* tes uariis lan
guoribus tor
mentis adprae
hensos et qui
demonia habe
bant et lunat [a]
icos et paraly
ticos et omnes
curauit
25 Et sequebantur
eum turbae
multe [b] a galilea
et a [c] decapoli et
ab hierosoly
mis et a iudae
a e [d] trans iorda
nem

V

1 Uid*ens aut*em
ih̄s *turbam as*
cendit in mō
tem et cum se
disset [*acc*]esse
runt ad e[*um*]
[*discipuli eiu*]s
2 et aperuit os 16 *a*
suum et doce
bat eos dicens
3 Beati pauperes
spū quoniam
ipsorum est *reg*
num caelorum
4 Bea*ti* mites quo
niam ipsi he
reditate pos
sidebunt ter
ram

---

[a] B. I. *luna|ticos*. [b] B. *multae*. [c] I. *ad*. [d] Sic ms. B. om. *e*: I. *et*.

V

5 Beati qui lugent
quo*niam ipsi*
consolabun
tur
6 Beati qui esuri
u*nt et sitiunt*
iu*stitiam quo*
ni*am ipsi satu*
r*abuntur*
7 Be*ati* [*mi*]*seri*
[*cordes quia*]
[*ipsis mise*]
16 *b* rebitur ds̄
8 Beati mundo
corde quoni
am ipsi dm̄ ui
debunt.
9 Beati paci[*fici*]
quoniam filii
dei bocabun [a]
tur
10 Beati qui perse
cutionem pa
tiuntur prop
ter iustitiam
quoniam ipso
rum est reg
num caelorum
11 Beati estis *cum*
uos maledi
cent et perse

V

quentur et
dicent omne
[*malum adversum*]
[*uos mentien*]
12 [*tes propter*]
iustitiam gau 17 *a*
dete et exulta
te quoniam mer
ces uestra [b] co
piosa est in cae
lo sic enim per
secuti sunt et [c]
prophetas qui
erant ante uos
13 Uos estis sal ter
rae quod si sal
euanuerit in [d]
quo sallietur
ad nihilum ua
let nisi ut mit
tatur foras et cō
culcetur ab ho
minibus
14 Uos estis lux hu
jus mundi nō
potest ciuitas
abscondi su
pra montem
15 sita neq*ue ac*
cendunt lu [e] 17 *b*
cernam et po

---

[a] I. B. *bocabuntur: u.* in ms. add. int. lineas. [b] Ms. 1.m *vestras* modo *s* expunctum. [c] B. I. om. *et.* [d] B. I. om. *in.* [e] I. *luc|cernam.*

nunt eam sub
modium sed
super cande
labrum ut lu
ceat omnibus
qui in domo
16 sunt sic luce
at [a] lux vestra
coram homi
nibus ut uide
ant opera ues
tra bona et
magnificent
patrem ues
strum qui est
in caelis
17 Nolite putare
quoniam ue
ni solvere le
gem aut pro
phetas *non*
ueni soluere
18 *a* sed adimple
18 re amen
dico uobis do
nec transeat
caelum et ter
ra iota unū
uel unus apex
non praeter
ibit a lege do
nec omnia

19 fiant qui enī
soluerit unū
de mandatis
istis minimis
et docuerit
sic homines
minimus uo
cabitur in reg
no caelorū
qui autem fe [b]
cerit et docue
rit sic mag
*nus voca*bi
tur in regno
caelorum 18 *b*
20 Dico autem uo
bis nisi abun
dauerit [c] justi
tia uestra plus
quam scriba
rum et pharis
eorum non
intrabitis in
regno caelo
rum
21 Audistis quia
dictum est ab ā
tiquis non oc
cides qui au
tem occide
rit reus erit
iudicio

---

[a] I. *luce|et.* [b] B. I. *fece|rit.* [c] B. I. *abundaberit.*

V

22 Ego autem di
co uobis quod
omnes qui iras
scitur fratri [a]
suo sine cau
sa reus erit
19 *a* iudicio qui au
tem dixerit fra
tri suo racha
reus erit con
cilio qui au
tem dixerit fa
tue reus erit
gehennae ig
23 nis si ergo
offeres munus
tuum ad alta
re et ibi reme
moratus fue
ris quia frater
tuus habet ali
quid adversum [b]
24 te relinque
ibi munus tu
um ante alta
re et uade [c] pri
us reconcilia
re fratri tuo
et tunc *ueni*
ens *offers mu*
19 *b* nus tuum

V

25 Esto consenti
ens [d] adversari
o tuo cito dum
es cum illo in
uia ne *forte*
trada*t te adver*
sarius *iudici* et
iudex tradat te mi
nistro et in *car*
cerem mit*ta*
ris
26 Amen d*ico tibi*
non *exies in*
de donec red
das novissi
mum quadrā
27 *tem audis*
tis quia dictū
est non moe
28 *caueris e*[*g*]*o* [e]
autem d[*ico*]
uobis qu[*o*] [g]
n[*iam omn*]is qui
ui*derit muli* 20
erem *ad con*
*cupisci*endum
eam iam moe
catus est eam
in *corde* suo
29 Quod si *ocul*us tu
us dexter scan

---

[a] Ms. 1.m *fratris*. [b] 1.m *aduersu. m* add. al. man. [c] I. *unde* [d] I. *consenti*|*es*. [e] I. sic habet *e . . . o . . .* [f] I. B. *autem d . . .* [g] *uobis qu . . .*

dalizat *te erue*
*e*um *et pr*oice
abs *te expe*dit
e*nim* tibi ut
pereat unū
*memb*rorū
tuorum quam
*totum co*rpus
tuum eat in *ge*
hennam
30 [*Et si*] *dextra ma*
n[*us*] *tua sca*[*n*]
d[*aliz*]*at te* [*absi*]
[*de*] *eam et pro*
[*ice ab*]*s te* [*expe*]
dit [*enim tibi*]
20 *b* ut pereat unū
membrorum
tuorum quam
totum corpus
tuum eat in *ge*
hennam
31 Dictum est au
tem quicum
que dimiserit
uxorem suam
det illi repudi
32 um ego autem
dico uobis qui
cumque dimi
serit uxorem
suam excepta

*ca*usa *forni*
cationis facit
eam moec*a*
33 *ri iterum*
audistis quia
dictum est ab ā
[*tiquis*] *non* [*per*] [a]
[*iur*]*abis red*
des autem 21 *a*
d̄mo *iura*mē
34 *ta tua* ego *au*
tem dico uo*bis*
non iurar*e ō*
nino nequae [b]
*pe*r caelum
quia trhonus
35 dī est neque
per terram
quia scabellū
est pedum eius
nequae per
hierosolymā
*quia ciui*tas
est magni re
36 *gis neque per*
caput tuum iu
raueris quia
non potes un*ū*
*cap*il*lum al*
bum facere
aut nigrum
37 *sit autem ser*

---

[a] B. *non*| . . . . *abs*. [b] I. *neque*.

21 b *mo uester* est
est non non
quod au*tem*
amp*lius est*
a malo est
38 Audis*tis quia*
dictum *est ocu*
lum pro *òcu*
lo dente*m pro*
39 dentem *ego*
autem dico
uobis non re
sistere malo
sed si quis *te*
percusser*it*
in dexteram
maxillam prae
ue illi et sinis
40 [*tr*]*am et qui*
[*uu*]*lt te* [a] [*cum iu*]
dici[*o conten*]
d[*ere et tunicam*]
[*tuam tollere*]
[*desiderat*] [b]
22 a remitte ei et
41 palleum et qui
te angeariaue
rit mille passus
uade cum illo
adhuc alia duo
42 omni petenti

te tribue et uo
lenti mutua
ri a te ne auer
te*ris te*
43 Audistis quia
dictum est di
l*iges* proximū
*tu*um et odies
inimicum
44 *tuum ego au*
tem dico uobis
d*ilig*ite [*i*]*nim*[*i*]
cos *uestros*
b[*enef*]*acite*
h[*iis qui*] *odiunt*
uo[*s*] [c] et o[*rate*]
pro cal[*umni*]
antibus et per 22 b
sequentibus [d]
45 uos ut sitis fili [e]
patris uestri
qui est in caelis
qui solem su
um oriri iubet
super bonos
et malos et plu
et super iustos
et iniustos
46 Si enim diligi
tis eos qui uos
diligunt quam

[a] I. sic habet . . *et* . *la* . . . [b] I. . . . *re*|*remitte*. [c] B. *uo* . . . *et*.
[d] B. I. *sequentibus uos*|*ut re*. [e] B. *filii*.

V

mercedem
habebitis nō
ne et publica
ni hoc faciunt
47 et si salutatis
fratres uestr*os*
tantum quid [a]
amplius faci
tis nonne et eth [b]
nici hoc faciunt
23 *a* 48 estote ergo uos
perfecti sicut
pater uester cae
lestis perfec
tus est

VI

1 Attendite ne ius
titiam uestrā
faciatis coram
hominibus ut
uideamini ab eis
alioquin merce
dem non ha
bebitis aput pa
trem uestrum
qui est in cae
2 lis. cum er
go facis elemo
synam noli tu
ba *canere an*
te *te sicut hypo*
crite faciunt

VI

in synagogis
et in uicis ut
*hon*orificē
tur ab homini 23 *b*
bus amen dico
uobis habent
mercedem
suam
3 Te autem faci
entem elemo
synam nesci
at sinistra tua
quid faciat dex
4 tera tua ut sit
*ele*mosyna
*tua in a*bscon
so et pater tu
us qui uidet
in absconso
reddet tibi in
palam
5 Cum *autem* ora
*t*is non *eri*tis
sicut hypocri
tae [c] *qui* [*a*]*mant*
stare in syna
gogis et in an
*gulis plat*earū 24 *a*
stantes or*are*
*ut ui*deantur
ab hominibus
amen *dico* uo

---

[a] I. *quod*. [b] B. I. *et th* sed in ms. *e* add. int. lin. [c] I. *hypocrite*.

bis *habe*nt mer
cedem *suam*
6 Tu autem cum
oras intra in
cubiculum tu
um et cluso
ostio ora patrē
tuum i*n ab*scō
so et pater tu*us*
qui *uid*et in abs
con*so re*ddet
tibi in *pal*am.
7 Oran*tes au*tem
n*olite multū*
lo*q*[*ui*] *sicut eth*
n*i*[*ci*] *pu*[*ta*]*nt enim*
quo*d* [*in*]*multi*
loqui*o suo au*
diantu*r* [a]
24 *b* 8 Nolite ergo simi
liare illis scit
enim pater ues
ter quid opus
sit uobis ante
quam petatis
9 ab eo sic autem
orabitis illum
Pater noster
qui es in caelis
sanctificetur
nomen tuum
10 adueniat reg
num tuum fi
at uoluntas tua
in caelo et in ter
11 ram panem nos
trum cottidia
num [*da*] *nobis*
12 *hodie et r*emit
te nobis debi
ta nostra sicut et
[*nos*] *debitoribus nostris*
13 *et ne nos inducas*
in temptatio
nem sed libe 25 *a*
ra nos a malo
14 Si [b] enim dimise
ritis homini
bus peccata eo
rum dimittet
uobis pater ues
ter qui est in
15 caelis sin autem
non remiserit[*is*]
hominibus
nec pater ues
ter remittet
uobis peccata
uestra
16 Cum autem ie
iunatis nolite
fieri sicut *hy*
pocr*itae tris*
tes exter*minant*

---

[a] I. *au*|*diantur* . . . [b] Ms. 2.ᵐ *sin.*

VI

enim facies
suas ut pare
ant homini
bus ieiunan
25 *b* tes. amen
dico uobis ha
bent merce
dem suam
17 Uos [*au*]tem cū
ieiunatis un
guite caput
uestrum *et fa*
ciem *uestram*
18 labate ne pa
reatis homi
nibus [a] ieiunā
tes sed patri ues
tro qui est in
absconso et pa
ter uester qui
uidet in abscō
so reddet uo
bis in palam
19 N*olite thens*au
[*riza*]*re uo*bis
*thensau*ros in terra [b]
*ubi er*ugo et
tinea exter
26 *a* minat et ubi
fures effodi
unt et furan
20 tur thensauri
zate autem uo
bis thensauros
in caelis ubi
neque erugo
neque ti*nea*
extermi*nat*
et [c] ubi *fures non*
ef*fodiunt et*
21 fura*ntur ubi*
enim est *then*
saurum *tuum*
ibi *erit et cor*
tuum
22 Luce*rna corpo*
ris tui est ocu
lus tuus *si ocu*
lus tuus *sim*
plex *est totum*
corpus *tuum*
lucidum est
23 si autem oculus 26
tuus nequā est
totum corpus
tuum [d] te
nebrosum
est tenebrae
tuae quantae
sunt.
24 Nemo potest
duobus domi

---

[a] I. *homini bus*. [b] Ms. add. *s in terra* parv. lit. uncial. [c] *t* add. 2.[m]
[d] I. sic habet *tuum . . . te*.

VI

nis seruire
aut enim unū
odiet et alte
rum amabit
aut unum pa
tietur *et alterum*
contemnet
non potestis
deo seruire
et mamonae
25 *ideo* dico uob*is*
ne cog*ite*tis
in corde u*es*
t*ro* q*u*id man
27 *a* ducetis neque
corpori uestro
quid induatis
none [a] anima plus [b]
est quam esca
et corpus quam
uestimentum
26 Respicite uola
tilia caeli quo
niam non se
runt neque
metunt neque
congregant
in horreis et [c]
pater uester
caelestis pas

VI

cit illa nonne
uos magis plu
ris [d] estis illis
27 qui enim pot*est*
adicere [e] ad staturam
suam cubi*tum*
28 unum et de *ues*
timento sol[*li*]
citi estis 27 *b*
Considerate
litia *agri quo*
modo *crescu*nt
n*on l*[*a*]*borant*
n[*eque n*]eunt [f]
29 dico [*au*]*tem uobis qu*ia
*nec salom*on
in omni glo
ria sua uestie
batur sicut
unus *ex istis*
30 Quod *si foenu*m [g]
agri quod ho
*die est et c*ras
*in clibanu*m
mittitur ds̄
sic uestit quā
to magis uos
modicae fidei
31 N*olite er*go sol
[*li*] *citi esse* di

---

[a] B. *nonne*. Ms *nonenima* I.m. [b] I. *anima|plus*. [c] B. I. *horreis|et*. [d] I.m *plu|res*. [e] I.m *adi staturam* B. *ad istaturam*. [f] B. *n . . . eunt . . . tem|dico uobis quia*. [g] B. *faenum*.

VI

c[*entes*] *q*uid
[*mand*]ucabi [a]
28 *a* mus aut quid
bebi*mus aut*
quo *operie*
32 *mur hec* [*enim*]
gente[*s inqu*]*i*
runt [*scit autem*]
p*ater uester*
q*uod horum*
o*mnium* i[*n*]
d*igetis*
33 Qu*aerite* ergo
p*rimum* reg
n*um de*i et ius
ti*tiam* eius
et o*mnia h*aec
pra*esta sunt*
uob*is*
34 Noli*te sollici*
ti ess*e in cras*
tinum *cras*
tinus *enim*
dies s*ollici*[*tus*]
erit [*sibi ipsi*]
suffi[*cit diei*]
28 *b* *mal*itia sua

VII

1 Nolite iu*dica*
re ut non iu [b]
dicetur de *uo*
2 bis in quo *enim*
iudicio iu*dica*
ueritis iudica
bitur de uobis
et in *qua men*
sura mensi *fue*
ritis metietur
uobis
3 Quid *autem* ui [c]
dis festucam
in oculo *fra*
tris tui *et tra*
bem quae in
oculo tuo est
non conside
ras
4 *Aut quomodo*
dicis fratri
tuo sine eici
am festucam
de oculo tuo et 29 *a*
ecce [d] trabis
*est in o*culo tuo
5 Hypocrita ei
ce primum
*tra*bem de *ocu*
lo tuo e*t tunc*
uidebis eice
re festucam
de oculo fra
tris tui
6 No*lite dare sanc*
*tum c*anibus

---

[a] B. . . *ocabi*|*mus.* [b] I. *in*|*dicetur.* [c] I. *autem*|*uides.* [d] B. I. . . . *ecce.*

neque miseri
*tis m*argari
tas uest*ras*
ante por*cos*
ne forte *con*
culcen[*t ea*]*s pe*
dibus suis *et*
*conuer*si [a]
dirum[*pant uos*]
7 *Petite et* [*dabi*]
tur uo[*bis quae*]
29 *b* *rite* et *inue*
*nietis p*ulsa
te et aperietur
8 *uo*[*bi*]*s omn*is
e*nim q*ui pe
tit accipit et qui
*q*uaerit inue
nit et pulsan
ti aperietur
9 *a*ut quis ex uobis
homo est a quo
petit filius eius
panem num
quid lapidem
porriget ei [b]
10 a*ut si* [*pisc*]*em*
*petit nu*mquid
serpentem
11 *porrigit ei* si
ergo uos cum
sitis mali

nostis bona da
[*ta dare*] *fi*liis
[*uestr*]is quā
to magis pa 30 *a*
ter uester
qui est in caelis
dabit bona pe
tent*ibus se*
12 Omnia ergo quae
cumque uul
tis ut faciant
uobis homines
bona ita et uos
facite illis haec
est enim lex et
prophetae
13 Intrate per *an*
gustam por
t*am* quam la
t*a* et spatiosa
est uia quae
ducit ad *per*
dicio*nem* [c] *et*
mul*ti sunt*
qui in*trant*
per i*ll*[*am quam*]
14 ang*us*[*ta et arc*]
ta est uia quae 30 *b*
ducit ad uitam
et pauci sunt
qui inueniunt
eam

---

[a] B. I. *conuersi* . . . [b] I. *ei* . . [c] B. I. *ditionem.*

VII

15 Adtendite a fal
sis prophetis
qui ueniunt
ad uos in ues
titu ouium
ab intus autem
sunt lupi rapa
16 ces a fructibus
eorum cognos
cetis eos
Numquid colli
gunt de spinis
uuas aut [a] de tribo
17 *lis* ficus sic om
*nis a*rbor bo
*na bo*nos fruc
[*t*]*us facit* mala
[*a*]*utem ar*bor
[*f*]*ructus* malos
31 *a* facit
18 Non potest ar
bor bona ma
los fructus fa
cere neque ar
bor mala bo
nos fructus
19 facere omnis
arbor quae nō
facit fructum
bonum exci
ditur et in ig
nem mittetur

VII

20 igitur ex fruc
tibus eorum
cognoscetis
21 eos non om
nis qui dicit
mihi dn̄e dn̄e
intrabit in *reg*
num cae*lorum*
sed qui f*acit*
uoluntat[*em*]
patri[*s mei qui*]
in caelis est ip 31 *b*
se intrauit in
regno caelo
22 rum. mul
ti dicent mihi
in illa die dm̄e
dm̄e nonne in
nomine tuo
prophetaui
mus et in no
mine tuo dae
monia eieci
23 mus et tunc di
cam illis quia
non noui uos
discedite a me
operarii [*in*]iqui
tatis
24 Om*nis qui a*udit
uerba mea et
facit ea simi

---

[a] *aut* add. 2.m int. lin. [b] I. *neque*|*arbor*.

VII

lis est uiro sa
[*pi*]*enti* qui ae
[*difi*]cauit [a] do
32 *a* mum suam su
25 pra petra des
cendit pluuia
aduenerunt
flumina flaue
runt uenti et
offenderunt
in domum illā
et non cecidit
fundata enim
erat supra pe
tram
26 Et omnis qui au
dit uerba mea
haec et non fa
cit ea similis
es*t* [*u*]*i*ro stul
to [*qui a*]edifi*ca*
uit domum su
am *supra* [b] [*ha*]
27 renam *et des*[*cen*]
dit p*luuia* [*adue*]
ner*unt* [*flu*]
mina [*flaue*]
32 *b* runt uenti et
offenderunt [c] in
domum illam
et cecidit et f*ac*

VII

ta est ruina eius
magna
28 Et factum *est*
cum cons*um*
masset ihs̄ uer
ba haec *mira*
bantur tu*r*
bae super doc
trinam eius
29 erat enim do
cens eos sicut
potestatem ha
bens non sicut
scribae *eorū*
et pharis*ei*.

VIII

1 Et descendent[*e*]
[*eo d*]*e* [*monte*]
[*secutae su*]*nt*
[*eum turbae*]
[*multae et ecce*]
2 leprosus qui
dam ueniens
adorabat eum
dicens dn̄e si
uis potes me
3 mundare et
extendens
manum ihs̄
tetigit eum di
cens uolo mun 33 *a*

[a] I. *carit.* [b] I. *super.* [c] Ms. 1.m *offederunt.*

VIII

dare et conti
nuo munda
ta est lepra eius
4 Et ait illi ih̄s ui
de nemini di
xeris sed uade
ostende te sa
cerdoti et of
fers munus
quod praece
pit moyses in
testimonium
ill[*is*]
5 Post [*haec autem*]
33 *b* cum introis
set caparna [a]
um accessit
ad eum qui
dam centu
rio rogans eum
6 et dicens dn̄e
puer meus ia
cet in domo
paralyticus
et male torque
7 tur et ait
illi ih̄s ego ve
niens cura
8 bo eum et res
pondens cen
turio ait illi
*d*n̄e non sum

VIII

dignus ut in
*tres sub tec*tū
*meum sed t*ā
*tum dic u*er
b[*um et sa*]*na*bi
9 [*tur puer*]*nam* et ego
homo sum sub 34 *a*
potestatem
constitutus
habens sub me
mi*lites* et dico
huic uade et uadit
alio ueni et
uenit et seruo
meo dico fac
hoc et facit
10 Audiens autem
ih̄s miratus
est et sequen
tibus se dixit
Amen dico uo
bis quia in nul
lo [b] tantam
fidem inue
ni in istrahel
11 Dico autem uo
bis quod mul
ti ab oriente
et occ*idente*
uen*ien*[*t et re*]
cumbunt cum 34 *b*
abraham et

---

[a] B. I. *Capharnaum.* [b] I. *in|nullo.*

isac et iacob
in regno cae
12 lorum fili au
tem regni ibunt
in tenebras
exteriores i
bi erit fletus
et stridor dē
tium
13 Et dixit centu
rioni uade si
cut credidisti
fiat tibi et sana
tus est puer ex il
la hora
14 Et cum uenis
set ih̄s *in do*
mum *petri* ui
dit soc*rum ei*us
iacentem et fe
*bricita*ntem
15 *et tetigit* ma
35 *a* num eius et re
misit eam fe
bris et surr*e*
xit et minis
trabat eis
16 Uespere autem
facto optulerunt
illi multos dae
monia habē
tes et eiciebat
sp̄s inmundos
uerbo et om
nes male habē
17 tes curauit ut [a] ad
impleretur
quod dictum
est per eseiam
prophetam di
centem
quia ipse in
firmitates
nostras sus
cepit et lan
guores nos
tros porta 35 *b*
uit.
18 Uidens autem
ih̄s turbas
multas cir
cum se iussit
discipulos su
os ire trans
19 fretum et ac
cedens qui
dam scriba
ait illi magis
ter sequar te
quocunque [b]
ieris
20 Dicit ei ih̄s uul
pes foueas ha
bent et uolu

---

[a] *ut* add. in ms. 2.m int. lin. [b] B. *quocumque*.

cres caeli ni
dos ubi requi
escant filius
aute*m* *h*omi
nis *n*[*o*]*n* habet
ubi caput suū
36 *a* reclinet
21 Alius autem dis
cip*ulorum*
ait *illi dm̄e per*
mitte *mihi pri*
mum *ire et se*
pelire *patrem*
meum
22 Et *ait illi* ih̄s se
que*re me et*
re[*mit*]*itte mor*
tu*os sine mor*
tui *sepeliant*
mor*tuos su*
23 os [*et*] ascē
den*te* [a] *eo in*
na*uiculam*
sec*uti sunt eum*
di*scipuli eius*
24 et e[*cc*]e motus
mag*nus fac*
tus *est in ma*
ri i*ta* [*ut n*]*aui*
cula oper*ire*
36 *b* tur a fluctibus

ipse *uero dor*
25 *miebat et acc*es
serunt et sus
c*itauerunt*
eum dicentes
dn̄e libe[*ra n*]os
26 per*imus ait* il
lis *quid timidi*
estis modic*ae*
fid*ei*
Tunc *surgens*
impera[*uit uen*]
to et mari et
facta est tran
quillitas mag
27 *na illi autem*
homines mi
rati sunt dicē
tes qualis [*est*]
hic quod uen
tus et mare ob[*e*]
diunt ip[*si*] [b]
28 Et cum [*uenis*]
set trans fre 37 *a*
tu*m in regio*
nem g[*era*] *sae* [c]
norum occur
*rer*unt ei d*uo*
[*dae*]monia *ha*
*bentes de mo*n
umentis [d] *ex*

---

[a] B. I. *ascendentem*. ms. nunc legi non potest. [b] B. |. . *iunt* . . . | [c] I. *g* . . *soe*|*norum*. [d] B. I. *mo*|*numentis*.

VIII

euntes pericu
losi nimis ita
ut nemo pos
s[*it*] *t*ran*sire*
per uiam illā
29 Et esclama
uerunt dic*en*
tes quid nobis
et tibi ihū fili
[*dī u*]*enisti huc* [a]
[*an*]*te tempus*
[*torqu*]*ere nos*
30 E[*r*]*at autem nō*
longe ab ill[*is*]
[*grex*] *porcorum*
mul[*tor*]*um*
37 *b* pascentium
31 daemones au
tem *rogab*ant
*eum dicen*tes
si eicis nos mit
te nos iu gre
gem porcorum
32 Et ait illis ite ad
illi *exeun*tes
*abie*runt *in*
porcos et ec
ce impetu abi
it totus grex
*per praec*eps
in mare *et* mor

tui sunt in a
quis
33 *Hi aut*em qui
*eos pasce*bant
*fugerun*t et
*uenient*es
in ciuitatē [b]
[*nunti*]aue
runt omnia
et de his qui dae [c] 38 *a*
monia habe
bant
34 Et ecce tota ciui
tas exiit obui
am ihū et ui
so eo rogabant
ut transiret
a finibus eo
rum

IX

1 Et ascendens
in nauiculā [d]
transfreta
uit et uenit in
ciuitatem
2 iudeae et op
tulerunt ei
paralyticum
iacentem in
lecto
Uidens autem

---

[a] B. *hoc.* [b] I. *ciuitate.* [c] I. *de*|*monia.* [d] I. *nauicula.*

IX

ih̄s fidem il
lorum[*dix*]*it*
paralytico
38 *b* constans esto
fili remissa
sunt tibi pecca
ta tua
[3] Quidam autem
de scribis di
xerunt intra
se hic blasfe
mat quis potest
remittere
peccata nisi
unus d̄s
[4] Uidens autem
ih̄s cogitatio
nes eorum di
xit ut quid
cogitatis ma
la in *cordibus*
[5] uestris *quid*
est f*aci*[*li*]*us*
dicere remis
sa sunt *tibi*
peccata tua
aut dicere
39 *a* surge et am
bula
[6] U*t sciatis a*utē
*quia fil*ius ho
*mi*nis potesta
tem habet super terram
remittere peccata tunc
ait paralyti
co surge et tol
*le grab*attum
tuu*m et u*ade
in domum tu
[7] am et surgens
abiit in domū
suam
[8] Uid*entes autem*
*tur*bae timu*e*
runt *et hono*
[*rif*]*icauerun*t
d̄om [b] *qui dedit*
talem potesta
tem homini
[9] *bus et cum*
*transi*ret
inde ih̄s uidit 39
hom*inem* se
dentem in te [c]
loneo matthe
um nomine
et ait illi seque
re me et sur
*gens sec*utus
est eum
[10] *Et factum est*
*recumb*en

---

[a] Verba *habet super terram* add. 2.m int. lin. B. *terram*|. . . *remittere*. [b] B. *dominum:* I. . *d̄om*. (?) *d̄m*. ms. nunc legi non potest. [c] ms. in marg. *ad* 2.m.

*te eo in d*omo
ecce multi pu
blicani et pec
catores recū
bebant cū
ihū et cum
discipulis eius
11 et uidentes
farisaei [a] dice
bant discipu
lis eius
q[*uare*] *cum pu*
blicanis et pec
40 *a* catores recū
be*bant cum*
ihū *et cum dis*
ci*pulis eius et*
u*identes fari*
sa*ei dicebant*
di*scipulis eius*
qu*are cum*
p*ublicanis* et
pec*catorib*us
m[*and*]*ucat*
12 Et *ih̄s* [*respond*ens
dix[*it ei*]s nō
est opus sanis
m*edicus* sed
m*ale ha*ben
13 ti*bus eu*ntes

*au*tem disci [b]
te q*uid est* mi
sericordiam
uol*o* e*t non*
*sacri*fic[*ium*]
no*n* [*enim ue*]
ni *uocare* [*ius*]
tos sed pecca
to*res* 40 *b*
14 Tunc *accesse*
runt *ad eum*
discipuli *iohā*
nis dice*ntes*
quare nos *et*
pharis*aei ie*
iunam*us fre*
quent*er dis*
cipul*i autem*
tui non *ieiu*
nant
15 Et ait il*lis ih̄s*
numq*uid pos*
sunt *fil*[*i spon*]
si ieiuna[*r*]e
qua*ndiu* cū
ill[*is e*]*st spo*[*n*]
sus u[*e*]*nient*
autem dies
cum aufer[*re*]
[*tur*] ab eis [*spon*]

---

[a] B. *farisei.* ms. nunc legi non potest. [b] I *discite.*|

[*sus et t*]*unc* [a]
41 a ieiunabunt
in *illis diebu*s
16 Ne[*mo aute*]m
co[*m*]*mittit* [b] *cō*
*mis*suram pā
*ni ru*dis in ues
*time*ntum ue
tus tollit enim
*pleni*tudinem
eius et peior fit
17 *scis*sura ne
[*que*] *mittunt*
[*ui*]*num nouum*
in utres uete
res alioquin
r[*ump*]*untur*
utres et uinū
peribit sed ui
[*n*]*um nouum*
in utres no
uos mittunt
et ambo ser
uantur
18 *Haec* [*loque*]*n*
41 b te *ad illos ec*
ce *princeps*
unu*s accessit*
et a*dorabat*
eum *di*[*ce*]ns
filia m[*ea m*]o

do defu[*nct*]a
est *sed* [*ue*]*ni*
inpones [c] ma
num su[*pe*]r
eam et ui[*u*]et
19 et surgens
ih̄s *se*[*q*]*ueba*
tur eum cum
*discipu*lis *su*
20 *is et* ecce
mulier quae
sanguinis
praefluuium
habebat x̄ii
annis a*cces*
[*s*]*it retro* et
[*tetigit*] *u*esti
[*me*]*nt*um
21 eius dicebat 42 a
en*im in*tra se
si *tetige*ro
uesti*ment*ū
ei*us s*alua ero
22 ad *ille* conuer
sus uidens eā
d[*ixi*]*t co*nstans
es[*t*]*o filia* fides
tua te saluam
23 *fecit* et salua
fac*ta* est mu
lier ex illa ho

---

[a] B. I. | . . . *unt et* | ms. nunc legi non potest. [b] I. *eo mittet.* [c] B. *impone*: I. *impones*.

ra *et cum*
ue*nisset ihs*
in *domum*
pri*ncipis ui*
de*ns tubici*
nis *et turbam*
tum[*u*]l*tuan*
tem dicebat
24 rece*dite nō*
est *e*[*nim m*]*o*[*r*]
tua pu*ell*[*a*] *sed*
42 *b* dormit et de [a]
ridebant eū
25 Sed cum eiec
ta esset turba
uenit et tenu
it manum
eius et sur*re*
26 xit puella et
exiit fama
haec in uni
uersam ter
ram illam
27 Et transeun*te*
inde ihu se*cu*
ti sunt eum
duo ca*eci* cla
mantes *mise*
rere nobis
28 fili dauid e*t*
uenit in do
mum et acces
*ser*unt ad e*ū*
duo caeci qui
bus ait ihs cre
ditis quod pos
sum hoc face 43 *a*
re uobis dicunt
ei utique dne.
29 Tunc tetigit
oculos eorum
*d*icens secun
dum fidem
uestram fi
30 *at* uobis et sta
*ti*m aperti sunt
oculi eorum
et commina
tus est illis ihs
dicens uidete
ne *qui*s sciat
31 illi autem exe
untes diffama
uerunt *in to*
tam terram
illam
32 *Egr*essis autem
illis ecce optu
lerunt *ei h*[*o*]
minem mu 43 *b*
tum et surdū
daemonium
habentem
33 et eiecto dae

[a] I. *deri|debant.*

monio locu
tus est muṭus
et miratae
sunt turbae
dicentes quia
numquam [a] sic
apparuit in
istrahel.
35 Et circumibat ih̅s̅
ciuitates om
nes et castel
la docens in
synagogis
eorum et prae
dicans euan
gelium reg
ni et curans
omnem infir
mitatem et
44 *a* multi secuti
sunt *eum*
36 Uiden*s autem*
tu*rbas miser*
tu*s est quod es*
sent *uexati*
et *[i]acentes*
sic*ut oues nòn*
habentes pas
torem
37 Tunc *dixit dis*
ci*pulis suis*
m*essis quidem*
mul*ta opera*
ri autem pau
38 *ci petite itaque*
dn̄[*m*] [b] messis
ut mittat ope [c]
rar[i]os suos
ad messem su

X

1 *am et con*
uocatis x̅i̅i̅
discip[ulis] su
is dedit eis po
testatem sp̅u̅um [d] 44 *b*
*immundor*um
*ut eicere*nt
*eos et cura*rent
omnem lan
guorem et om
nem infirmi
tatem
2 Du*odecim au*
tem *apostolo*
rum *haec sunt*
nomi*na pri*
mus *simon*
qui dicitur pe
trus et andre
as frater eius
iacobus zebe
dei et iohan
*nis f*rater eius
3 philippus et bar

---

a I. *nunquam*. b I. *dnum*. c I. *oper|rarios*. d Ms. 1.m spiritum I. sp̅u̅um.

X

*tholo*ma*eus* [a]
et matth*eus*
publicanus
[*et*] *iacobus al*
45 *a* phei et iudas ze
lotes *et thom*as
4 *et sim*[*on c*[*ha*
nanaeus et iu [b]
d[*as sca*]rioth
[*q*]ui et tradidit
eum
5 Ho*s* xii misit
*ihs pra*ecipi
ens eis et dicens
in ui
am gentium
ne abieritis
et in ciuitati
bus samarita
norum ne in
6 traueritis sed
potius ite ad o
ues perditas
domus istra
7 hel euntes au
tem praedica
te dicentes quia
adpropinqua
45 *b* uit regnum
8 caelorum in
firmos cura
te mortuos sus

X

citate lepro
sos mundate
daemon[*ia*]
eicite gratis
accepistis gra
tis date
9 Nolite posside
re aurum ne
que argentum
neque pecuni
am in zonis
10 uestris non
peram in uiā [c]
neque duas tu
nicas neque
calciamenta
neque uirgas
in manibus
uestris dignus
est enim opera
rius mercedē 46 *a*
suam.
11 In quacumque ci
uitatem intra
ueritis inter
rogate quis in
ea dignus est
et ibi manete
donec exeatis
12 Intrantes autem
in domum sa
lutate eam di

---

[a] I. *et*|*tholomeus.* [b] I. *et iud*|d . . [c] I. *uia.*

centes pax huic
13 domui et si fue
rit domus illa
digna ueniet
pax uestra su
per eam si autē
non fuerit
digna pax ues
tra ad uos re
uertetur.
14 Et quicumque
non recepe
46 b rit uos neque
audierit ser
mones uestros
exeuntes foris
de domo uel ciui
tate excutite
puluerem de
pedibus ues
tris.
15 Amen dico uo
bis tolerabili
us erit terrae
sodomorum
et gomorrae
orum in die
iudicii quam
illi ciuitati
16 Ecce ego mitto
uos sicut oues
in medio lu
porum estote
ergo pruden
tes sicut ser
pentes et sim
plices sicut co 47 a
lumbae.
17 Attendite uobis
ab hominibus
tradent enim
uos in concili
is et flagella
18 bunt uos et an
te reges et prae
sides stabitis
propter me in
testimonium
illis et gentibus
19 Cum autem tra
dent uos noli
te cogitare quit
loquamini da
bitur uobis in
illa hora quid
loquamini
20 non enim uos
estis qui loqui
mini sed sps̄
patris uestri
qui loquitur 47 b
in uobis
21 Tradet autem
frater fratrē
in mortem et
pater filium et
insurgent fili
in parentes

et morte eos
22 adficient et
eritis odio om
nibus gentib[*us*]
propter nomē
meum qui au
tem [a] perseue
rauerit usque
ad finem hic
saluus erit
23 Cum autem
persequentur
uos in ciuita
tem istam fu
gite in aliam
quod si in alte
48 *a* ram persequē
tur uos fugite
in aliam
Amen dico uobis
non consum
mabitis ciui
tates istrahel
donec ueniat
filius hominis
24 Non est discipu
lus supra ma
gistrum *neque*
*ser*uus *super*
25 dom̄ satis *est*
discip*ulo ut sit*
sicut [b] *magis*

ter *eius et ser*
uus *sicut dn̄s*
eius *si pa*
tre*m* f*amili*
as b*eelzebul*
uoc*auerunt*
quan*to mag*[*is*]
domest[*i*]*cos*
26 eius ne ergo 48 *b*
timueritis e*os*
nihil *enim* oper
tum *est quod*
non reue[*la*]
bitur oc*cul*
tum *quod n*[*on*]
27 scietur *quod*
dico uob*is* [*in te*]
nebr*is dicite*
in lumin*e et*
quod in au*re*
audist*is prae*
dicat*e super*
28 tecta et *noli*
te timer*e eos*
qui occidunt
corpus a*nimā*
aut*em non pos*
sunt *occide*
re sed potius
eum *timete*
qui potest [*ani*]
mam et [*cor*] *

[a] I. *qui*|*autem*. [b] I. *sic sicut*. * Hic signum quater: III.

49 *a* pus perdere in
gehennam
29 Nonne duo pas
seres *asse* ue
[*neu*]nt et unus
[*ex ill*]is non ca
[*dit*] *s*uper ter
[*ra*]*m* sine uo
[*lun*]*tat*e patris
30 [*ues*]*tri* sed et
capill*i* capitis
[*ues*]*tri* nume
[*rati*] sunt om
31 *nes n*olite er
[*go ti*]*mere* mul
[*to uos*] *melio*
[*res estis*] *passe*
[*ribus*]
32 [*omnis ergo qui*]
[*confitebitur*]
[*me coram ho*]
[*minibus confi*]
[*tebor et ego*]
[*eum coram*]
49 *b* patre meo qui
est in caelis
33 Qui autem ne
g2uerit me
coram homi
nibus negabo et ego [a]
eum coram

patre meo qui
est in caelis
34 Nolite arbitra
re quia ueni
mittere pacem
in terram nō
ueni pacem
mittere sed gla [b]
35 *dium ueni*
enim separa
[*re filium*] ad
[*uersus*] patrē
[*et*] fili [c]
[*am*] *aduersus* [d]
matrem suā
[*et nur*]um
[*aduer*]sus so
crum suam 50 *a*
36 et inimici ho
minis domes
tici eius
37 Qui diligit patrē
aut matrem
plusquam me
non est me dig
nus et qui di
ligit filium
aut filiam plus
quam me nō
est me dignus
38 et qui non ac

---

[a] *et ego* add. 2.m lit. parv. [b] *a* add. 2.m. [c] B. I. . . . . *fili.* [d] *sus* add 2.m in marg.

X

cipit crucem
suam et sequi
tur *me non*
est *me dignus*
39 Qui in*uene*[*t*] [a]
anima*m* [*suam pe*]r
det *illam* [*e*]*t qui*
perd*ideri*[*t*]
anima[*m su*]
am p[*ropter*]
50 *b* me inueniet
40 eam qui re
cipit uos me re
cipit et qui re
cipit *me reci*
pit eum [*qui me*]
misit
41 Qui recipit [*pro*]
phetam in [*no*]
mine *pro*[*phe*]
tae merce*dē*
prophet*ae* [b] *ac*
cipiet [c] et qui re
cipit iustu*m*
in nomi*ne*
iusti me*r*[*ce*]
dem ius[*ti ac*]
cipiet
42 *Et qui*[*cumque*]
[*potum dederit*]
[*uni ex min*]
[*imis istis*]

X

[*calicem aqu*]
[*ae frigidae*]
tantum in no 51 *a*
mine discipu
li amen
dico uobis quia
*no*n periuit
*me*rces eius

XI

1 Et factum est
cum consum
masset ihs
praecipiens
xii discipulis
suis transiit
inde ut doce
ret et praedi
*ca*ret in ciui
*tati*bus eorum
2 Iohannes autem
cum au*disset*
in carcere
opera [*xpi*] *mit*
tens di[*sci*]*pu*
3 *l*[*o*]*s suos ait tu*
es q[*u*]*i uentu*
ru[*s e*]*s a*[*n ali*]
um expecta 51 *b*
mus
4 Respondens
autem ihs
dixit illis eū

---

[a] B. I. sic habent ? *inuenit.* [b] I. *prophethe.* [c] I.m *accipit.*

tes renuntia
te iohanni quae
5 audistis et ui
detis *caeci ui*
den*t et claudi*
ambulant le
pro*si mundā*
tur et *surdi*
audiu*nt et m*or
tui *resurgunt*
et resurgunt
et pauperes
eu*angelizā*
6 tur [*et be*]*a*tus
[*est q*]*ui in* me
[*no*]*n fue*rit
*scandal*iza
7 *tus* [*a*]*beu*nti
[*bus a*]*utem* il
[*lis c*]*aepit* [a] ih̄s di
52 *a* cere ad tur
bas de iohan
ne baptista
Quid existis in
deserto uide
re harundi
nem [b] a uentis
8 agitari sed quid
*ex*istis uidere
*homi*nem m*ol*
li*bus ues*titū
ecce qui mol

libus uestiun
tur in d*omi*
*bu*s re*gum*
9 s*unt* sed *quid*
ex*istis* uide
re *pr*[*oph*]etā
utique [*dico*]
uobis *ecc*[*e et*]
plus*qua*[*m*]
prophe[*tam*]
10 hic est [*enim*]
de quo d*ictum*]
est ecce ego 52 *b*
mitto an
*gel*um me
um ante
faciem me
am et para
uit uiam
tuam an
te te
11 Amen dico uo
bis non sur
rexit [c] inter
natos *mu*lie
rum maior
iohanne
baptista qui
au*tem mi*no[*r*]
est *in regno*
c*aelorum* [d]
m[*aio*]*r est il*

---

[a] B. *coepit*. [b] B. *arundinem*. [c] I. *sur|exit*. [d] I. caelorum . . .

12 *lo* [*a*] d*iebus* [*io*]
hannis ba[*pt*]
[*ist*]ae [*regnum*]
[*caeloru*]*m* co
53 *a* gitur et cogē
tes deripiunt
13 illud om*nes*
enim prophae
tae et lex usque
ad iohannem
*propheta*ue
14 runt et si uul
tis scire ipse
est hel*ias qui*
uenturus
15 *est qui hab*et
*aures au*dien
di audiat
16 Cui *autem si*
m*ilem aest*ima
*bo gene*ratio
*nem ist*am si
mil*is est p*ue
*r*is sedentibus
in f*oro* et *ad*
[*cla*]mantibus
inuicem [a] *d*[*ic*]
17 [*entes contabi*]
53 *b* mus uobis et
non saltastis
lamentauimus
uobis et non
planxistis
18 Uenit enim io
*hann*es neque
manducans
neque bibens
et dicunt dae
monium ha
19 *bet ue*nit fili
*us hom*inis
*mandu*cans
et bibens et
dic*unt* ecce
homo uorax
et potator pu
*blican*orum
et peccato
rum amicus
et iustifica
ta est *sapien*
tia a filiis suis
20 Tunc coepit [b] in 54 *a*
properare ci
uitatibus in
quibus factae
sunt plurimae
uirtutes eius
quod non ege
rint paenitē
tiam.
21 Uae tibi coraeza [c]

---

[a] I. *inuicem e . . .* [b] I. *caepit* [c] B. *corazain.*

XI

in et bedsaida
quia si i*n* tyro
et sidone fac
tae essent uir
tutes quae fac
tae sunt in uo
bis olim in ci
licio et cine
rem paenitē
tiam egissent
22 Amen dico uo
bis tyro et si
done remis
sius erit in
54 *b* die iudicii quā
uobis
23 Et tu [a] caphar
naum num
quid usque in
caelum exal
taueris aut
usque in infern
num descen
des quia si in
sodomis fac
tae fuissent
uirtutes quae
factae sunt
in te fortae
mansissent [b] us
que in hodier
num diem

24 Tamen dico uo
bis quia terrae
sodomorum
remissius erit
in die iudicii
quam uobis
25 In illo tempore 55 *a*
*r*espondens
ihs dixit *con*
fiteor *tibi pa*
ter dne cae
li et *terrae*
quia *abs*cō
*di*sti ha*ec*
a sapienti
bus et pru
*de*ntib*us*
et reu*elas*
ti ea paruu
26 *lis ita pa*ter
qu*oniam*
sic f[*ui*]*t pla*
citum *an*
te te
27 Omnia m*ihi*
tr*adita sunt*
a patr*e m*eo
et nemo no
uit filium
nisi pater ne
que patrem 55 *b*
quis nouit

---

[a] I. *et tu. . n.* [b] I.m *mãsissent.*

XI

nisi filius et [a]
cui uolue
rit filius re
uelare
28 Uenite ad me
omnes qui
laboratis
et onerati
e*stis et* ego
uos refi*ci*
29 am toll*ite*
iugum me
um super
uos et disci
te a me qu*ia*
mitis sum
ei humilis
corde et in
uenietis re
quiem ani
mis uestris
30 iugum enim
56 *a* meum sua
ue est et onus
meum *leue*
est in illo

XII

1 *tempore* [*abi*]
it ihs [*sabba*]
to [b] [*per sege*]
tis dis*cipuli*
au*tem ei*us
e*surientes*
*coeper*unt
euellere spi
cas et *mandu*
2 care *far*[*isaei*]
*au*tem *uidē*
tes [*illos*] dixe
runt [*ei ecce*]
disci*puli* tui
faciu*nt quod*
non *licet* [*fa*]
cere sab*ba*
3 tis [*ad ip*]
se dix*it* eis
non legistis
quid fecit da 56 *b*
uid cum esu
r[*i*]*it* ipse [*et*]
qui cum illo
4 erant quomo
do intrau[*it*]
in domu*m d*[*ī*]
et panes propo
sitionis man
ducauit qu[*o*]*s*
non licebat [*e*]
[*i*] *man*duca
[*re neque*] *his* qui
cum illo erant
[*n*]isi *sace*[*rdoti*]
bus
5 Aut non [*legis*]

---

[a] B. I. *filius*|*et.* [b] B. I. legunt *co* . . . . : *tis.*

tis in [*lege quia*]
sabb[*atis sac*]
[*erdotes in tem*]
[*plo sabbatum*]
[*uiolant et*]
[*sine crimi*]
[*ne sunt*]
57 *a* 6 Dico autem uo
bis *qu*[*ia*] *tem*plo
maior *est hic*
7 *si enim scire*
tis quid est mi
sericordiam
*uo*lo et no*n*
*sa*crifi*cium*
*num*qua*m*
*con*demnas
setis innoce[*n*]
8 tes dn̄s est *enim*
sab*bati fil*[*ius*]
9 ho[*m*]inis [*et*]
[*in*]de tra
[*nsiens*] *ue*nit
[*in synago*]gam
10 [*eorum et*] ecce
[*ho*]mo erat ibi
[*ma*]num ha
[*bens*] a[*r*]idam
et inte[*rogabant*]
[*eum dicentes*]
[*si licet*]
57 *b* sabbatis cura
re ut accusa
rent eum

11 Ipse autem di
xit *illis quis*
[*ex u*]obis qui ha
b[*et oue*]m *et si*
ceciderit in
foueam sab*ba*
to non tene
*b*it *eam* et le
12 uauit quanto
magis melior
est homo oui
itaque *lic*et sab
[*b*]atis *bene*fa
cere
13 [*Tunc ait*] homi
n[*i e*]*xtende*
[*ma*]num tuā
[*et ex*]tendit
[*manu*]m suā
[*et res*]tituta
[*est ei*] sicut et
altera. 58 *a*
14 Et exeuntes pha
risaei consi
lium faciebant
aduersus eū
ut eum perde
15 rent ih̄s autē
sciens secces
sit inde et se
quebantur
eum multi et
curauit eos
omnes autē

XII

quos curauit
16 praecepit eis
ne diuulga
rent illum
17 ut adimplere
tur *quo*d dic
tum est per e
seiam prophe
tam dicentem
18 ecce puer
meus quē
58 *b* elegi dilec
tus in quo
bene placu
it anima mea
ponam spm̄
meum su
per eum et
iudicium
*g*entilibus ad
nuntiauit
19 non con
*te*ndet ne
que clama
uit neque
audiet ali
*q*uis in *pla*
teis uocem
20 ei*us harun*
dinem q*uas*
sata*m non*
confr*in*
get et linū
fumigan

XII

*t*em non ex
tinguet do 59 *a*
nec eiciat
in uictoria
iudicium
21 et in nomi
ne eius gē
tes spera
bunt
22 Tunc oblatus
est ei homo dae
monium ha
bens caecus
et mutus et cu
rauit eum ita
ut loqueretur
23 et uideret et
stupebant om
nis turbae et
dicebant nū
quid hic est fi
lius dauid
24 Pharisaei au
tem audien
tes dixerunt
hic non eicit 59 *b*
daemonia
nisi in beelze
bul principē
daemoniorū
25 Ihs̄ autem sci
ens cogitatio
nes eorum
dixit eis om

nem regnū
diuisum con
tra se desola
bitu*r* *et* om
nis ciuitas
uel domus di
uisa contra se
se non stauit
26 Si satanas sa
*t*anan eicit
*ad*uersum
*s*e diuisus est
quomodo er
go stauit reg
num eius
60 *a* 27 Quod si ego in be
elzebul eicio
daemonia fi
lii uestri in q*uo*
eiciu*nt* *i*deo
ipsi *iudi*cis erunt
28 uestri s*i* *autē*
in sp̄u dī ego
eicio daemo
nia utiq. [a] adpro
piauit in no*s*
regnum dī
29 Aut quomod*o*
potest *quis in*
trare *in do*
mum fort*is*
et uasa eius

diripere nisi
prius *alligaue*
rit *fortem et*
tu*nc* *dom*um
illius di*ripi*
30 *et* qui nō
est mecum
contra me est 60 *b*
et qui no*n* *con*
gregat mecū
31 dispa*rgit* [*i*] [b]
deo dic*o* *uo*[*bis*]
omne *pe*[*cca*]
tum et *blasphe*
mia *remitte*
tur *homini*bus
32 et quic*umque*
dixerit *uer*
bum contra
filium homi
nis r*emitte*
*tu*r ei qui autē
dixerit contra
sp̄m sanctū
non r*emitte*
tu*r* *ei nec in*
hoc *saeculo ne*
que in fut*uro*
33 Aut fa*cite* [*ar*]*bo*
[*re*]*m* bon*am*
et fructus eius
bonos aut faci 61 *a*

[a] Sic in ms. [b] B. *dispergit* . . . .

te arborem ma
lam et fructus
eius malos ex
fructu enim
arbor cognos
cetur
34 Progenies uipe
rarum quomo
*do po*testis bo
*na l*oqui cum
*sitis m*ali ex a
b*und*antia
enim cordis
os loquitur
35 Bonus homo
*de bon*o then
*sauro bo*na pro
f*eret et* malus
h*omo d*e malo
*the*nsauro
mala profert
36 Dico *autem* uo
*b*is q*uoniam*
61 *b* omne uerbū
otiosum quod
locuti fuerint
homines red
dent *de eo* ra
tionem in die
37 *iu*dic*ii* unus
quisque enim

ex uerbis su
is iustificabi
tur aut con
demnabitur
38 Tunc responde
runt ei quidā
scribarum
et parisaeorū [a]
dicentes ma
gister uolu
mus a te signū
39 [*uidere ihs*] au
*tem respo*n
*de*ns ait illis
*ge*neratio ma
*la et adu*ltera sig
num quaerit [b] et 62 *a*
signum non
dauitur [c] ei ni
si signum io
nae prophetae
40 sicut enim fu
it ionas in uē
tre ceti tribus
diebus et tribus [d]
noctibus ita
erit et filius
hominis in cor
de terrae tri
bus diebus et
tribus nocti

---

[a] Ms. sic habet. B. *pharisaeorum.* [b] B. *ua* add. 2.m. [c] B. *dabitur.* [d] Verba haec *diebus et tribus* add. 2.m int. lineas.

41 bus uiri ni
neuitae resur
gent in iudi
cio cum *gene*
ratione *ista*
et *condem*
na*bunt eam*
quia pa*eniten* [a]
tiam egerunt
in praedica
62 *b* tione ionae
et ecce plus hic
42 quam ionas sa
ba regina
austri resur
get in genera
tione ista in
iudicio et con
demnabit eā
quia uenit ab
ultimis parti
bus ter*rae au*
dire sapien*ti*
am solomo*nis*
et ecce plus hic
quam solomō
43 Cum autem im
mundus sp̄*s*
exierit ab hc
mine *ambu*
lat per loca

*arida que*rens
*re*quiem *et*
44 non inuenit tunc
dicit reuer 63 *a*
tar in domum
meam unde
exii et ueniens [b]
inuenit uacā
tem et mun
datam et ora
45 natam tunc
uadit et adsu
mit secum uii [c]
sp̄s alios nequi
ores quam se
et intrantes
habi*tant in ea*
et fiunt nouis
sima homi
nis illius peio
ra magis quam
priora sic erit
generationi
huic pessimae
46 *Hae*[*c eo l*]*oque*[*n*]
te [*ad t*]*urbas*
ec[*ce*] *mater*
eius et fratres 63 *b*
stabant foris
quaerentes [d]
loqui cum eo

---

[a] I. *penitentiam.* [b] B. *exiet et ueniens* I. *exiit ueniens.* [c] B. iiii. [d] B *que rentes.*

XII

47 dixit autem
unus illi ecce
mater tua et
fratres tui
stant foris
quaerentes
te uidere
48 Respond*ens*
*autem ihs d*i
xit illi qui se
cum loqueba
tur quae est
mater mea
aut qui sunt
fratres mei
49 [*et*] *extendens*
manum ad
discipulos
suos dixit
ecce mater
64 *a* mea et fratres
50 mei quicum
que enim fece
rit uolunta
tem [a] patris *mei*
qui in caelis est
ipse meus fra
ter et soror
et mater est.

XIII

1 Eo die exiit ihs
et sedebat se
2 *cus mare et*
congregatae
sunt turbae
ad eum ita ut
in nauicula
ascenderet
et omnes tur
bae stabant [*in*]
3 [*littore et lo*]
cutus est ad
eo*s mul*[*ta in*]
pa*rabo*[*lis di*]
cens.
Ecce exiit qui 64 *b*
seminat semi
4 nare et cum
seminat *quae*
dam *cecide*
runt se*cus*
*ui*am et ue*ne*
runt *uolucr*[*es*]
et comede
runt ea . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

[a] I. *uoluntate.*

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
6 . . . .
65 *a* habebant radi
cem aruerunt
7 Alia autem ceci
*deru*nt in spi
nas et creue
runt spinae
et suffocaue
8 runt ea alia
uero cecide
runt in ter
ram bonam
et dabant fruc
tum quaedam
centesimum
aliut LX aliut
9 xxx quia [a] ha
bet aures au
10 [*diat*] Et ac
cedentes dis
cipuli eius di
*xer*unt ei *qua*
re in parabo
[*lis*] *loqueris*
ad *eos*
65 *b* 11 Ad ipse respon
dens ait illis

quia uobis da
tum est nos
se mysterium
regni illis au
tem non est
12 datum qui enī
habet dauitur
ei et abunda
uit qui autem
non habet et quod habet [b]
aufertur [c] ab eo
13 Ideo in parauo
lis loquor illis
ut uidentes
non uideant
et audientes
non audiant
14 et tunc inple
tur prophe
*t*ia eseiae dicē
tis uade dic po
pulo huic [d] aure
audietis et nō 66 *a*
15 intellegetis [e] in
crassa cor
populi huius
aures et ocu
los eorum
graua *ne*quā
do con*uer*tan
tur et *sane* [f]

---

[a] sic B. I. cum ms. [b] Verba *et quod habet* scripta in marg. 2^m lit. parv. [c] B. *auferetur*. [d] I. *hic*. [e] Hic in marg. infer. manu forte IV. aut V. saec., scripta sunt verba: *usque hoc ego esemendaui.* [f] I. *sanem|in eos* B. *sanem|eos.*

16 m eos uestri
autem beati o
culi qui uident
et aures quae
audiunt
17 Amen dico uo
bis quod mul
ti prophetae
et iusti cupie
runt uidere
quae uidetis
et non audie
runt [a] et au
dire quae au
ditis et non
66 *b* audierunt
18 uos ergo audi
te parabolam
seminantis
19 Omnis qui au
dit uerbum
regni et nō
intellegit ue
nit malus et
rapit quod se
minatum est
in corde illi
us hic est qui
secus uiam
seminatus
20 est qui autem
supra petra

seminatus
est hic est qui
uerbum au
dit et conti
nuo cum gau
dio accipit il
21 lum sed non
habet in se ra 7 *a*
dicem sed est
temporalis
Facta autem tri
*bulatione u*el
*persec*utione
propter uer
bum continuo
scandalizatur
22 Qui autem in
spinis semina
tur hic est qui
uerbum au
dit et sollici
tudine saecu
li et uolunta
tes diuitiarū
suffocat uer
bum [b] et infruc
tuosus fit
23 Qui uero in ter
*ra*m bonam
seminatus
est hic est qui
audit uerbū 67 *b*

[a] sic B. et I. [b] B. *uer|uum.*

et intellegit
tunc fructū
adferet et fa
cit aliut qui
dem . c . et aliut
sexagesimū
aliut xxx
24 Aliam parauo
lam proposuit
illis dicens
simile est reg
num caelo
rum homi
ni qui semi
nauit bonū
semen in a
25 gro suo cum
autem dormi
rent homi
nis uenit ini
micus eius
et supersemi
nauit zizania
68 *a* in triticum
26 et abiit sed cū
creuisset her
ba et fructum
fecisset tunc
apparuit ziza
27 nia acces
serunt *autem*
serui *patris*
familia*s et di*
xerun*t ei* dm̄e

nonne bonū
semen semi
nasti in agro
tuo unde er
go habet *ziza*
28 nia et ait *illis*
*inimicus h*o
mo *fe*cit hoc
Dicunt et ser
ui uis imus
et colligimus
29 ea dixit eis
non ne forte
*co*lligentes 68 *b*
zizania e*ra*
dice*tis si*mul
et tri*ticum*
30 sed sini*te utra*
q. cres*cere*
usque ad mes
sem *et i*n tem
pore messis
dicam messo
ribus colligi
te primum
zizania et col
ligate ea fasci
culos ad co*m*
burendum
trit*icum* au
tem con*gre*
gate in hor*re*
31 um me*um ali*
am parabolā

locutus est
eis *dicens si*
*mi*le est *reg*
69 *a* num caelorū
grano sinapis
quod [*acci*]*pi*
*en*s *ho*mo *se*
*mi*nauit *in a*
*gr*um su*um*
32 *quod mini*
m*um* [a] qui*dem*
est omnibus
seminibus
cum autem
creuerit ma
ius fit omni
bus *hole*ribus
et fit arbor
tanta ita ut
uolucr[*es*] *cae*
li ueniant et
habitent in r[*a*]
[*m*]*is eius*
33 [*A*]*liam parabo*
[*la*]m *dixit eis*
[*simile*] *est reg*
num [*c*]aelo
69 *b* rum fermē
to quod accep
*tum muli*er
abscondit in

farinam mē
suris tribus
*donec fer*mē
tatum est to
tum
34 *Ha*[*ec om*]*nia*
[*locu*]*tus est*
ihs in parauolis
[*et sine*] *para*
uolis non lo [b]
quebatur eis
35 *ut adimplere*
tur [*q*]*uod dic*
[*tum*[*era*[*t*] *per*
prò[*phe*]*tam*
dicentem ape
riam iu para
bolis
os meum
*eruc*tua
bo abscō
sa ante consti 70 *a*
tion*em* mū
36 di tunc
dismissis [c] tur
bis abiit in do
mum et acces
serunt *ad eum*
dis*cipuli eius*
dic[*ent*]*es* : [*e*]
n*arr*[*a nobi*]*s*

---

[a] I. *minima.* [b] B. sic habet: . . . *paravolis no lo*| in una linea, quod verisimile videtur iusta numerum 24 linearum in unaquaque pagina reperiendum.
[c] B. *dimissis.*

XIII

parabo[*lam*]
tr*itici et ziza*
nior*um agri*
37 Ad ihs̄ *respon*
den*s ait qui*
se*min*[*at*] *bo*
nu*m* se[*men*]
fi*lius homi*
38 nis *est ager*
au*tem est* h*ic*
mu*ndus* bo
num *e*[*nim se*]
men *hi sunt*
filii [a] regni ziza
70 *b* nia autem fi
lii sunt nequi
39 tiae inimicus
autem qui se
minauit ea
diabolus est
messis uero
consumma
tio saeculi est
messores au
te*m* angeli
40 *sunt sicut er*
go colliguntur
zizania et ig
ni comburū
tur sic erit in
consumma
tione saecu

XIII

41 *li mittet fili*
[*us*] *hominis*
angelos suos
et collige[*nt*]
de regno e[*ius*]
omn[*ia*] *scan*
dala et eos qui 71 *a*
faciunt ini
quit*at*[*em*] [b]
42 et mitte[*nt e*]os
in caminum
ignis ibi erit
fletus et str[*i*]
dor dentium
43 *tunc iusti ful*
gebunt sicut
sol in regno
patris eorū
qui habet au
res audiat
44 *Simile est reg*
num caelo
rum thensau
ro absconso
in agro quem
cum in[*uene*]
[*r*]*it homo ab*[*s*]
[*condit eum*]
et prae [*gau*]
dio illius ua
dit uendit uni 71 *b*
uersa qu*ae ha*bet

---

a I. *fili.* b I. *et*|*et.*

[*et e*]mit agrū
illu*m*
45 Iter*um simi*
le est regnū
*cae*lorū
*homini ne*go
[*tiatori q*]*uae*
[*renti bo*]*n*am
*margarit*am
46 *inuenta a*u
t*em praetio*
[*sa*] margari [a]
[*ta ab*]*iit et uē*
d[*idit q*]*uaecū*
que [*ha*]*buit*
*et emit ea*m
47 *Iterum simi*
*le est reg*num
caelorum
*retiae m*is
*sae in m*ari
quae ex omni
72 *a* genere pisci
um c[*ollegit*]
48 cum aut[*em*]
est [b] [*imple*]*ta e*
duxe*runt eam*
ad litus et [c] *se*
de*ntes eleg*[*e*]
runt *optimos*
pi[*sces in uasis*]
su[*is malos au*]

te[*m foris*] mi
49 se*runt sic erit*
in *consum*
ma*tione*
sa*ecu*[*li exibunt*]
an[*geli et sepa*]
ra[*bunt ma*]
lo*s* [*de me*]*dio*
50 ius*torum et*
mit*tent eos* [*in*]
camino ign[*is*]
ibi [*erit*] fletus
et str[*idor den*]
tium et dixit
51 intellexistis 72 *b*
haec omnia
dic[*unt*] *ei utique*
do[*mine* [d] *ait*] *illis*
52 Ide*o omnis scr*
[*ib*]a *doctus* [*in*]
[*regno cael*]*orum*
similis est ho
mini patri fa
milias qui p[*ro*]
feret de ten
sauro suo no
ua et uetera
53 *Et factum est*
cum consum
masset ih̄s pa
rab[*ol*]*as istas*
tra[*ns*]*iit inde*

---

[a] B. I. *marga*| . . .   [b] B. *ess* . . *ta e.*| [c] B. *ad litus se*| om. *et.*   [d] I. *di* . . .

XIII

54 *et ue*[*niens in*]
[*patriam suam*]
[*docebat eos*]
[*in synagogis eorum*]
[*ita ut miraren*]
[*tur et dicerent*]
73 *a* unde huic sa
pientiam et uir
55 tutem [*no*]nne
hic est filius io
seph fabri nō
[*ne*] mate[*r*] *eius*
dicitur maria
et frat[*res*] *eius*
iacobus et io
seph et simon
56 *et iudas et soro*
res eius non
ne omnes [*aput*]
[*nos sunt un*]
[*de ergo huic*]
57 [*omnia ista et*]
[*scandaliza*]
[*bantur in eo*]
[*ihs autem*]
[*dixit eis non*]
[*est propheta*]
[*sine honore*]
[*nisi*] *in patr*[*ia*]
et in [*domo sua*]
73 *b* 58 ideo non fecit
ibi [a] *uirtutes*
[*mult*]*as pr*op
ter in[*cr*]*edu*
litate[*m e*]*orum*

XIV

1 *In illo te*[*m*]*po*
re au[*diit*] *he*
roae[*s tetr*]*ar*
[*cha fama*]*m*
2 [*ihū et ait*]
pu[*eris suis*] hic
est io[*hann*]*es*
ba[*ptis*]*ta* [b]
[*quem decolla*]*ui*
[*ipse surrex*]et
[*a mortuis*]
[*et uirtut*]es
[*operantur*]
[*in eo*]
3 [*herodes en*]*im*
[*tenuit io*]*h*an
[*nem et al*]liga
[*uit eum*] in car
cerem prop
ter herodia 4 *a*
dem *uxore*m
4 fra*tres su*[*i*] *di*
ce*bat enim il*
li iohannis nō
lice[*t*] *tibi habere*
5 e*a*[*m e*]*t uolens*
il*lum occide*
re [*timu*]*it po*

---

[a] I. *tibi.* [b] I. *ba*[*ptis*]*te.*

pu[*lum qu*]*ia si*
c[*ut prop*]*hetam*
h[*abeba*]*nt eū*
6 Di[*e autem*] *na*
ta[*lis herodis*]
s[*altauit* [a] *filia*]
h[*erodia*]*dis*
in medio [b] triclinio
et *placuit herodi*
7 cū [c] [*iuramen*]
to [*pollicitus*]
es[*t ei dare quod*]
cu[*mque postu*]
8 lass[*et ab eo ad*]
il*la* [*praemo*]
ni*ta a* [*ma*]*tre*
sua dixit da mi
74 *b* hi in hoc disco
caput iohan
*nis baptist*ae
9 *et contris*ta
*tus rex her*o
des propter iu
ramentum
et propter si
mul recum
bentes iussit
dari
10 *Misit autem et*
[*de*]*colauit io*
[*hann*]*en* [d] *in car*

11 [*cere*]*m et* [*ad*]
[*latu*]*m est* [e] [*caput*]
[*eius in disco*]
[*et datum est*]
[*puellae puella*]
[*autem detulit*]
12 [*matri suae et*]
[*acces*]*ser*[*unt*]
discipuli ei[*us*]
et tulerunt cor
pus et sepelie 75 *a*
runt illum
et uenerunt
et renuntia
uerunt *ihū*
13 Quo audito ihs
secessit [f] inde
in nauiculam
in locum deser
tum seorsum
et cum audis
sent turbae *se*
cuti sunt eum
pedibus de ciui
tatibus
14 Et ut uidit ihs
turbam mul
tam misertus
est illis et cu
rauit *langui*
dos eorum

---

[a] I. *V* . . . [b] verba *in medio triclinio* scripta sunt ad cal. paginae. B. om. *in medio triclinio* | *et placuit herodi.* | [c] I. om. *cum.* [d] B. . . . *collauit io*| . . . *m.* [e] I. . . . *m ev.* . . . | [f] I. *recessit.*

XIV

[15] Uespere autē
facto acces
*serun*t ad eum
75 *b* disciputi eius
dicentes de
sertus locus
est et [a] ora iam
praeteriit
dimitte tur
bam et eun
tes in castella
emant sibi es
cas
[16] Ihs autem dixit
non habent
necesse ire
date illis uos
manducare
[17] responderunt
ei non habe
mus nisi *u.* pa
nes et d*uos* pi
[18] sces et ait ihs ad
*f*erite *eos* ad
[19] me *et* cum
iussisset turbā
discumbere
76 *a* supra faenū
acceptis v pa
nibus et duo
bus *piscib*us as
piciens in *cae*
lum bene*dixit*
et f[*regit*] *et* de
dit *discipulis*
sui*s panes dis*
scipulis suis pa
*nes disc*ipuli [b]
autem *turbis*
[20] et [*ma*]*nduca*
uer*unt* om
nes et saturati
su*nt et reli*
quias c*ollege*
runt *xii cophi*
nos plenos
[21] Ma*nducanti*
um *autem fu*
it numerus
quinque *milia*
uirorum ex
ceptis pueris 76 *b*
et mulieribus
[22] Et statim *ihs* ius
sit discipulis [c]
suis *ascende*
re in nauicu
la et praecede
re trans fre
tum donec ip
se dimitteret
turbas

XIV

---

[a] B. *hora.* [b] sic ms. B. om *dis|cipulis suis pa|nes*, et sic habet *dis|cipuli autem|turbis.* [c] B. *Et statim|iesus iussit|discipulis.*

23 E*t dimissa tur*
ba ascendit in
monte solus
orare uespe
re autem fac
to solus erat
24 ibi nauicula
autem in
medio mari
iactabatur
a fluctiuus
erat autem
illis uentus
77 *a* contrarius
25 Quarta autem
uigil*ia* noctis
uenit ad eos
ih̄s ambulans
26 *supra* mari ui
*dente*s autem
*illum s*upra
mar*e a*mbu
lantem turba
*ti su*nt dicen
tes q*uia* fan
thasmata *est*
et prae timo
*re c*lamaue
27 runt statim
que ih̄s locu
tus est eis di
*cens co*nstā
tes estote no
lite timere e [a]
go sum
28 Respondens au
tem petrus
dixit dn̄e si 77 *b*
tu es iuue [b] me
uenire ad te
supe*r aq*uam
29 *et ipse ait* ueni
*et desce*ndens
*petrus d*e na
*uicula am*bu
*labat sup*ra a
qu*am ut u*eni
ret ad *ih̄m*
30 Uidens uero uē
*tum ualid*um
*tim*uit et cum
coepisset mer
*gi cla*mauit
dicens dn̄e
saluum me fac [c]
31 et continuo
ih̄s extendens
manum adpre
hen*dit* eum
et ait illi modi
cae fidei quare
dubitasti et 78 *a*
32 cum ascendis
sen*t i*n naui

---

[a] B. *er|go sum.* [b] B. *iube* [c] ms. *fac* script. in marg.

XIV

cul*am cessa*
uit *uentus*
33 qui *autem in*
nau*icula erant*
u*enerunt*
et *adoraue*
ru*nt e*um di
ce*ntes ue*re
fi*lius d̄i es*
34 Et *cum* trans
fr*etassent*
in*uener*unt
in terram
35 gen*nesar* et
cum *cogno*
uissent ill*ū*
uiri loci *illi*
us adorabant
eu*m et con*
festim *mise*
runt in uni
78 *b* uersam regio
nem illam et
optulerunt
ei om*nes* ma
le habentes
36 et ro*gabant*
eum *ut uel fī*
briam *uesti*
menti *eius tā*
gerent *et qui*
cumque *tetige*
runt salu*i fac*
ti sunt

XV

XV

1 Tunc accesse
runt ad *eum*
scribae et pha
risaei ab hie*ro*
solyma *dice*n
2 tes *quare dis*
cipu*li tui tr*ans
grediuntur
tradition*em*
senior*um*
non enim la
uant manus 79 *a*
suas cum pa
nem mandu
cant
3 Ipse autem res
pondens ait
illis quare et
uos transgre
dimini man
datum d̄i prop
ter traditio
nem uestrā
nam d̄s dixit
4 honora pa
trem tu
um et ma
trem tuam
et quicum
que male
dicit patri
morte mo
rietur

XV

5 Uos autem di
citis quicum
79 *b* que dixerit
patri uel ma
tri munus
quodcumque
ex me tibi pro
6 derit non ho
norificauit
patrem su
um et inritū
fecistis uer
bum dī prop
ter traditio
nem uestrā
7 Hypocritae be
ne propheta
uit de uobis
eseias dicens
8 plebs haec
labiis me
honorat
cor autem
eorum lō
ge est a me
9 sine causa
80 *a* autem me
colunt do
centes doc
trinas et mā
data homi
num

XV

10 Et conuocatis
ad se turbis
dixit eis audi
te e*t* *in*tellegi [a]
11 te non quod ī
trat in os inqui
nat hominem
sed quod pro
cedet de ore
inquinat ho
minem
12 Tunc acceden
tes discipuli
eius dixerunt
ei scis quod pha
risaei [b] audito
hoc uerbo
*scan*dalizati
sunt 80
13 Et ihs respon
dens ait om
nis plantatio
quam non plā
tauit pater me
us caelestis
eradicabitur
14 sinite illos cae
ci sunt duces
caecorum cae
cus autem si
caeco [c] ducatū
praestet am

---

[a] I. *intelligi*. [b] I. et B. *pha|risei*. [c] I. *ceco*.

XV

bo in foueam
cadunt
15 Respondens [a]
autem petrus
dixit ei enar
ra nobis para
bolam istam
16 Ad ille dixit ad
huc et uos si
ne *intellectu* [b]
81 *a* 17 estis non in
tellegitis quia
omne quod
in os intrat in
uentrem ua
dit et in seces
su emittitur
18 quae autem
procedunt de
ore de corde
exeunt *et* ea
coinquinant
hominem
19 De corde enim
exeunt cogi
tationes male [c]
homicidia for
nicationes fur
ta falsa testi
*mon*ia blasphe
20 miae haec sunt
quae coinqui
nant *homi*nē
non *lotis autem*
manibus *mā* 81 *b*
*d*ucare non
coinquinat
hominem
21 Et egressus in
de ihs seces
sit in partis [d]
tyri et sidonis
22 et ecce muli
er cananaea [e]
a finibus illis
egressa cla
mauit dicens
miserere mei
dne fili da
uid filia mea
se*uissime a*
daemonio [f]
23 uexatur ihs
autem non
respondit ei
uerbum
Et *accedentes*
discipuli eius
rogabant eū 82 *a*
dicentes dimit
te eam quia
clamat post

[a] ms. *Respondesns*. [b] Hic ad cal. pag. signum quaternionis V. [c] B. *malae*. [d] I. *partes*. [e] I. *cananea*. [f] I. *demonio*.

XV

24 nos ipse
autem respō
dens ait non
sum missus
nisi ad oues
quae perie
rant domus
25 istrahael [a] ad il
la uenit et a
dorauit eum
dicens adiu
ua me dn̄e
26 ipse autem
respondens ad
eam dixit nō
licet accipe
re panem filio
rum et *dare*
27 canibus *ad il*
la dixit *uti*que
82 *b* dn̄e nam et
canes edunt
de micis quae
cadunt de mē
sa dominorū
suorum
28 Tunc respon
dens ih̄s ait
o mulier mag
na est fides
tua contingat
tibi sicut uis

XV

et sanata est
filia eius ex il
la hora
29 Et cum tran
siret inde
ih̄s uenit i*te*
rum secus *ma*
re galila*eae*
et ascenden*s*
in montem
30 sedebat ibi et
accesserunt
ad eum turbae 83 *a*
multae habē
tes secum clo
dos caecos de
biles mutos
et alios mul
tos et proiece
runt eos an
te pedes eius
et curauit eos
31 ita ut turbae
mirarentur
uidentes et
magnificabant
dm̄ istrahel [b]
32 Ih̄s autem con
uocatis disci
pulis dixit mi
sereor turbis
quia triduo

[a] I. *istrahael.* [b] I. *istrahael.*

XV

est iam quod
perseuerant
*me*cum et nō
habent escam
83 *b* et dimittere
eos *ie*[*iu*]nos
nolo ne *de*fi
ciant in uia
33 Dicunt *au*tem
ei di*scipul*i
un*de ergo* in
deser*to pan*es
tant*os* [*ut*] *sa*
ture[*ntu*]*r* tan
tae tu[*rb*]*ae*
34 Et ait *illis ih̄s*
quod *panes* ha
betis ad illi di
xerunt vii et
paucos pisci
35 culos et prae
cepit turbis
discumbere
in terram
36 Et accepit ih̄s
panes et pis
ces et gratias
egit et dedit
84 *a* discipulis su
is e*t* [*dis*]*cipu*li
ded*erunt* po
37 pu*lo et* man
du*cauerun*t
o*mnes et* sa
tu*rati sunt*
et quod abun
dau[*i*]*t de pani*
bus [*tule*]*runt*
sep*tem sportas*
38 *plenas era*[*nt*]
autem qui mā
ducauerunt
iiii milia ho
minum ex
tra pue*ros et*
39 mulieres et
dimissa tur
ba ascen*dit*
in nau*iculā*
et uenit in *fi*
nibus mage

XVI

1 damk [a] et acces
serunt ad eum 84 *b*
farisaei et sad
ducaei temp
tantes et roga
uerunt *eum*
ut si*gnum de*
caelo [b] illis *ostē*
deret
2 Ad ipse respon
dens *ait cum*
sero factum

---

[a] *K.* add. 2^{m} int. lin. B. *magedam*.

[b] In ms. sic script. *cælo*.

est dicitis sere
num erit ru
*bicund*um est
enim cum nu
bibus cae*lum*
3 et mane *ho*
die tempestas
erit quia ru
*bic*undu*m est*
4 *caelum faci*
em quidem
caeli nostis
*ae*stimare *sig*
85 *a* na autem tem
porum non po
te*stis nosse*
Generatio *ma*
la sig*num q*uae
rit et signum
non dau*itur*
ei nisi signum
ionae proph*e*
tae et re*lictis*
5 illis abiit *et cū*
uenisset *trans*
fretum *obliti*
sunt discipu
li eius panes
accipere
6 Ihs autem dixit
illis adten*di*
te uobis *a fer*

mento phari
saeorum [a]
7 Tunc *cogitabant*
intra se dicen
tes quia panes
non accepi 85 *b*
mus
8 Qui*bus cogitan*
tibus dixit illis
ihs quid cogi
tatis intra uos
modicae fidei
quia panes nō
9 *habetis* non
*dum in*telle
[*gitis*] *n*[*e*]*q*ue me
minis[*tis de*] quī
*que pan*um
*et quinq*ue
*milium ho*mi
*num et q*uod
cophinos sump
10 *sistis neq*ue
*septē pan*um
et iiii milia ho
minum et
*quod sport*as
11 *sumpsistis* [b] *qua*
re non intel
legitis quia nō 86 *a*
de pane dixi
adtendite a fer

[a] I. *phari|seorum*; B. cum ms. [b] B. *sumsistis.*

XVI

mento pha*ri*
saeorum et sad
ducaeorum
12 tunc in*telle*
xerunt *quia*
non dixit il
lis ut ab*stine*
ren*t s*[*e a fer*]
mento sed
a doctrina pha
ris*aeorum*
adtender*ent*
sib*i*
13 Ueni*t autem*
ihs̄ in part*em*
caesar*eae*
phi*lippi et in*
terrogabat [a]
discipulo*s su*
os dicens *quē*
me ho*mines*
86 *b* dicunt esse fi
lium hominis
14 *a*d ill*i dix*erunt
iohannem bap
tistam alii au
tem helian [b] alii
uero ieremi
an aut unum
ex prophetis
15 Dicit [c] il*lis uos* au

XVI

tem qu*em me*
16 dicitis *esse res*
*pon*dens *simō*
petrus dix*it*
tu es xp̄s filius
dī uiui
17 Res*pondens*
*ih̄s d*ixit il*li*
beatus es simō
bar ion*a quia*
caro *et san*
guis *non re*
uelauit tibi
*se*d pa*ter me*
us qui est [d] in caelis 87 *a*
18 ego enim tibi
dico quoniā
tu es petrus et
super hanc pe
tram aedifi
cabo aeclesi
am [e]. meam et
portae infer
ni non uincent
19 eam et dabo
tibi claues reg
*ni cae*lorum
et quodcum
que adligaue
*ris in ter*ram
*erit al*ligatū

---

[a] I. *in|terogabat.* [b] I. *heliam.* [c] I. *dixit.* [d] *Est* script. 2m int. lin.
[e] B. *ecclesiam;* I. cum ms.

in caelis et quod
cumque sol
ueris in ter
ram erit solu
tum in *caelis*
20 tunc *imp*era
uit discipulis
87 *b* suis ut nemi
ni dicerent
quod ipse es ·
set xps
21 Exinde coepit
ihs ostende
re discipulis
suis quia opor
tet eum ire
hierosolyma
et multa pati a
senioribus et prī
cipibus [a] sacerdotum
et occidi et pos[*t*]
tertium di
em resurge
22 re et ad
sumens eū
petrus *coe*
pit in*cr*epa
re et dicere
pr*opiti*us ti
bi dne non
23 erit istut ad
88 *a* ipse conuer

su*s petro di*
x*it uade retro*
po*st me sata*
n*as scandalū*
es *mihi quia*
non *quae dī*
sunt *sapis sed*
quae *hominū*
24 Tunc ihs [b] dixit
discipu*lis su*
is *si* quis uult
post me ueni
re *abneget*
se [*sibi*] *et tol*
lat crucem
suam et sequ
25 [*at*]*ur me qui*
enim uolue
uerit animam
suam saluam
facere per
det eam *qui*
autem perdi
derit animā 88 *b*
suam propter
me inueniet
eam
26 Quid *enim pro*
de*est homi*
ni si to*tum mū*
dum luc*retur*
animae *suae*

[a] *et principibus* add. 2m in marg. et int. lin. [b] I. B. om. *ihs*.

uero detri
men*tum patia*
tur aut quam
dabit *homo*
commutatio
nem animae
suae
27 Nam *filius ho*
minis uentu
rus est in ma
iestate patris
sui cum ange
lis eius et rea
det unicuique
sec*undum*
89 *a* opera eius
28 Amen dico uobis
sunt aliqui de
istis adstanti
bus qui non gus
*t*abunt mortē
donec uideant
filium homi
nis uenientē
in maiestate

XVII.

1 *sua* et fac
tum est post dies
sex adsumpsit
ihs̄ *petrum*
et iacobum et
iohannem [a]
*fra*trem *eius*
*et d*uxit il*los*
in montem
excelsum se
2 *orsum et trans*
figuratum
est ihs̄ ante
eos et resplē
duit facies 89 *b*
eius sicu*t sol*
*ue*stimen*ta*
autem eius
facta sunt al
3 *ba sicut nix et*
ecce apparuit
illi moyses et
h*elias cum*
eo lo*quentes*
4 Respon*dens*
autem petrus
*dixit a*d ihm̄
dn̄e bonum
est nos hic
esse si uis fa
ciamus hic
tria taberna
cula tibi unū
et moysi unū
et heliae unum
5 adhuc eo lo
quente ecce
nubs lucida

---

[a] B. *iohannen.*

inumbrauit
eos et ecce uox
de nube audi
ta est dicens
hic est fili
us meus dilec
tus in quo mi
hi bene com
placui ipsum
audite
6 Et audientes
discipuli *ce*
ciderunt *in*
faciem suam
et timuerunt
7 ualde *et ac*
cessit *ihs et*
tetigit eos di
xitque eis sur
gite et nolite
8 timere leuā
tes autem ocu
los suos ne
minem uide
90 *b* runt nisi solū
9 ihm et des
cendentibus
illis de mon
te praecepit
eis ihs dicens
uidete nemi
ni dixeritis
uisum donec
filius hominis
a mortuis re
surgat
10 Et interroga
uerunt eum
discipuli di
centes quo
modo *ergo scri*
bae dicunt
quod helian [a]
oportet pri
mum ueni
11 re ad ipse
respondens
ait helias qui
dem uenturus 91 *a*
est conpone [b]
12 re omnia dico
autem uobis
quod helias
quidem iam
uenit et nō
cognouerunt
eum sed fece
runt ei quan
ta uoluerunt
13 Tunc intelle
xerunt disci
*p*uli quod de
*io*hanne bap
*tis*ta dix*it il*

---

[a] I. *heliam*. [b] I. *componere*.

lis sic et [a] fili
us hominis
*nece*sse ha
bet pati ab eis
14 E*t cum uenis*
set ad turbā
accessit ad eum
homo genibus
91 *b* probolutans
ante eum di
cens dm̄e
miserere
*fil*io meo quia
lunaticus
est et male pa
titur nam sae [b]
pe cadit in ig
nem et ali
*quan*do in a
15 *quam et* op
*tuli eu*m dis
cipulis tuis et
non potue
runt cu*ra*
re eum
16 Et resp*onde*ns
ih̄s *ait o ge*
nera*tio in*
credibilis
et pe*ruer*sa
quousque pati
ar uos quousq*ue*

ero uobiscū 92 *a*
adduc[*i*|*te* [c] *hoc*
illum *ad me*
17 et in*crepauit*
eum *ih̄s et*
exiit ab eo d*ae*
monium et
curatu*s est*
puer *ex il*la
hora
18 Tunc acces*se*
runt disci[*pu*]
li ad *ih̄m se*
creto et dixe
runt ei *qua*
re nos non
potuim[*us*] *ei*
cere illum
19 *dixit illis prop*
ter incredu
litatem ues
tram
Amen *dico uo*
bis si habue
ritis fidem 92 *b*
sicut granū
*sina*pis dice
tis monti huic
transi hinc
illuc et tr*an*
sibit et nihil
inpossibile

---

[a] I. *sic et et.* [b] sic ms. [c] B. *adduc . . . e hoc.*

20 erit *uobis hoc*
autem *genus*
daem*onii nō*
eici*tur nisi*
per orationē
et ieiunium
21 Ipsi*s autem cō*
uersantibus
in gal*ilaea*
dixit illis ihs
futu*rum est*
ut filius *homi*
nis *tradatur*
in *manus* [*ho*]
22 [*mi*]*num et*
*occi*dent eū
93 *a* et post tertiū
diem resur
get quo audi
to contris*ta*
ti sunt ue*he*
menter
23 Et cum uenis
sent cafarna
um accesse
runt ad petrū
qui tributum
exigebant et
dixerunt ei
magister ues
ster non sol
uit tributum

24 Ait et ille uti
que et intran
tes in do*mum*
praeuenit
eum ihs dicens
quid tibi uide
[*tur simon*]
reges [*ter*]*rae*
a quibus acci 93 *b*
piun*t t*ribu
t*um ue*l cen
[*su*]*m a* filiis su
is aut ab alie
25 nis et ille di
xit ab alienis
dixit illi ihs
*ergo li*bera
*ti su*nt filii
26 *Ut aut*em non
*scan*dalize [a]
*mus eo*s uade
*ad m*are et mit
te hamum et
eum piscem
qui primus
*asce*nderit
tolle et aperto ore [b]
eius inue
nies ibi state
rem illum su
mens da eis
pro me et te

---

[a] B. *scandalixze*|*mus*. [b] *ore* add. 2m in marg.

XVIII

94 *a* [1] In illa die acces
serun*t di*sci
puli a*d ih̄m*
dicen*tes* [*qu*]*is*
putas mai*or*
est in regn*o*
caelorum
[2] Et ih̄s uoca
uit ad se *pue*
rum et *statu*
it eum in *me*
[3] dio eo*rum et*
dixit
Amen dico uo
bis *nisi conuer*
si fuer*itis et*
effi*ciamini*
sic*ut pueri*
non intr*abi*
ti*s in re*gno
[4] ca*elorum qui*
cum*que ergo*
hum*iliaue*
94 *b* rit se sicut pue
r iste hic erit
maior in reg
no caelorum
[5] Et qu*i ac*cipe
rit [a] *un*um pue
rum talem me
[6] *ac*cipit qui au
tem scandali
*za*uerit unum
de pusillis q*ui*
in me credunt
expedit ei ut
suspendatur
mola asina*ria*
*i*n collo e*ius*
et demerga
tur in profū
dum maris
[7] *Uae autem huic*
mundo a scā
dalis nece[*sse*] *est* [b]
enim uenir[*e*]
scandala u[*erū*]
tam[*en*] *uae ho*[*miui*]
illi per quem 95 *a*
scandalum
uenit
[8] Quod si manus
tua uel pe*s tu*
us scanda*li*
zat te abscide
*e*um et pr*oice*
abs te bonum
*ti*bi est in u*i*
tam uen*ire*
debilem uel
*c*lodum *quam*
duos pedes u*el*
duas *man*us

[a] B. *accoeperit*. [b] I. *nece est* B. *nece . . . est*.

XVIII

*ha*bentem
*mi*tti in ignē
*ae*ternum
9 Et si oculus [a] scā
*da*lizat te *erue*
eum *et proice*
*abs te bon*um
tibi est ocu
lum unum
95 *b* habentem
in uitam uē
ire [b] *qu*am
*duos oc*culos [c]
*ha*bentem
*mi*tti in gehē
nam ignis
10 Uidete ne con
temnatis unū
ex his pusillis
dico enim
uobis quod an
geli eorum
in caelis sem
per uident fa
*cie*m patris
mei qui in cae
11 lis est uenit
*aute*m filius
*homi*nis sal
uare quod pe
rierat
12 Quid autem uo

XVIII

bis uidetur
si fuerint ali 96 *a*
cui h*omi*ni
cen*tum oues*
et si *errauerit*
una ex eis *nō*
ne *relinquet*
xcviiii in
mon*tibus*
et ua*dit quae*
rere eam quae
13 *errauit et si*
con*tigerit*
ut *inueni*at
eam
Amen *di*co uo
bis quod *gau*
debit in e*am*
magis qu*am*
in XCVIIII *quae*
no*n erraue*
14 ru*nt sic non*
est uo*luntas*
ante pa*trem*
uestrum qui
est in caelis ut 96 *b*
pereat unus
de pusillis is
15 tis quod
si peccauerit
in *te* frater
tuus uade *et*

---

[a] B. I. *oculus tuus* sed ms. *tuus* non habet. [b] B. I. *ue|nire.* [c] B. *oculos.*

XVIII
corripe eū
in*ter te et ip*
sum *solum*
16 Si te audierit
lucratus eris
fratrem tuum
*si au*tem non
te audierit ad
hibe tecum
adhuc et unum
uel duos ut in
ore duorum
testium uel
trium stet om
ne uerbum
17 *quod* si non
audierit eos
97 *a* dic ecclesiae
si autem eccle
siam non au
dierit sit tibi
sicut ethni
cus et publica
18 nus amen
dico uobis quae
cumque alliga
ueritis super
*terr*am erunt
*alli*gata in cae
lo et quaecum
que solueri
tis su*per ter*rā
erunt soluta
in c*aelo*
19 I[*te*]*ru*m amen
*di*co uobis quia
*si d*uobus con
uenerit super
terram de om
ni re quaecū [a]
que petierint
fiet illis a patre 97 *a*
meo qui in cae
20 lis est ubi enim
s*unt d*uo uel
tres congre
gati in nomi
ne meo ibi et
ego sum in me
21 dio eorum tunc
accedens ad eū
pe*trus* [*di*]*x*it
ei dm̄e si pec
cauerit in me
frater meus
quotiens re
mittam ei us
que septies
22 D*icit illi ihs̄ nō*
dico tibi usque
septies sed us
*que sept*ua
*gies sept*ies
23 Ideo simile est

---

[a] I. *quacumque*, B. cum ms.

habitus reg [a]
98 *a* ni caelorum
homini regi
qui uoluit ra
tionem pone
re cum *seru*is
24 su*is* et cum
coe*pis*set ra
tio*nem pone*
re *obl*at*us est*
ei unus *qui de*
be*b*[*at d*]ecem
mili*a talen*
25 ta *cum autē*
n*on haberet*
u*nde redde*
re*t iussit eū*
dm̄s *uenun*
dari *et uxo*
rem e*ius et fi*
lios *et omnia*
quae hab*ebat*
et red*di debi*
26 *tum* pro
cidens autē
98 *b* seruus ille ad
pedes dm̄i sui
orabat eum
dicens patiē
tiam habe in
me et omnia
reddam tibi

27 misertus au
tem dm̄s ser
ui illius dimi
sit eum et de
bitum remi
sit ei
28 Egressus au
tem seruus
ille inuenit
unum ex *cō*
seruis suis
qui debebat
ei *centum*
denar*ios* et
tenens s*uf*
focabat eum
dicens red
de quod debes 99 *a*
29 Et procidens
conseruus
eius rogabat
eum dicens
patientiam
habe in me
et reddam
30 tibi ille autem [b]
noluit sed abi
it et misit eū
in carcerē [c]
donec redde
ret debitum
31 Uidentes autē

---

[a] I. *reg. . .|m;* B. ut in ms. [b] I. om. *autem.* [c] I. *carcere.*

XVIII

conserui eius
quae fiebant
contristati
*su*nt et u*ene*
runt et nar
ra*uer*unt
domino *suo*
omnia *quae*
facta erant
99 *b* 32 Tunc uocauit
eum dm̄s
suus et ait il
li serue ne
quā [a] omne de
bitum remi
si tibi quoniā
rogasti me
33 non ergo opor
tuit et te quo
*que mi*sere
ri conseruo
tuo sicut et
ego *tui* miser
*t*us sum
34 *Et iratus* dm̄s
*tr*adidit eum
tortoribus
quoad usque
redderet uni
uer*sum* de
bitum
35 Sic et uobis fa

XVIII

ciet pater me
us qui in cae 100 *a*
lis *est* [b] *si non*
remiseritis
unus*quisque*
*fratr*i suo de
cor*dibus* ues
tris

XIX

1 Et *factu*m est
cum locutus
esset sermo
nes istos i*h̄s*
t*rans*tulit *se*
a galilaea *et*
uenit in fini
bus *i*udeae *et*
trans iorda
2 *ne*n et secu
tae sunt eum
tur*bae mul*
tae et cur*auit*
illos [*ibi*]
3 Et *accesserunt*
ad eum pha*ri* [c]
saei tem*ptan*
tes et dicen 100 *b*
tes si licet ho
mini dimit
tere uxorem
*sua*m quacū
que ex causa

---

[a] B. I. *nequa*. [b] I. *et* B. *est*. [c] I. *farisaei* B. cum ms.

4 Et *res*pondens
ihs̄ ait non
legistis quia
qui fecit a*b i*
nitio mascu
lum et femi
nam fecit et
dixit
5 propter hoc
remittet
homo pa
*tr*em et ma
trem et he
rebit uxo
ri suae et
*er*unt duo
in carne
una
101 *a* 6 Itaque iam nō
sunt duo sed
una caro
Quod ergo de
us coniunxit
in unum nō
licet separa
7 ri dicunt illi
quid ergo moy
*s*es mandaui*t*
dari librum
repudii et di
mittere
8 Ait illis ihs̄ quo
niam ad duri
tiam cordis
uestri permi
sit uobis moy
ses dimitt*ere*
uxores ues
tras ab *initio*
*aute*m no*n*
*fu*it si*c*
9 Di*co* autem uo
bis quicum 101 *b*
que dimiserit
uxore*m s*uam
nisi ob causā
fornicatio
nis et aliam
du*xeri*t moe
catur
10 Dicu*nt ei dis*
cip*uli eius si*
sic est causa
uiri cum uxo
re non expe
dit nubere
11 Dixit autem
illis ihs̄ non
omnes capi
unt uerbum
istut sed *qui*
bus datum
12 est sunt enim
spadones *qui*
de matris utero
sic nati sunt
et sunt spa 102 *a*
dones qui

XIX
facti sunt ab
hominibus
et sunt spado
nes qui se
ipsos eunu
cizauerunt
propter reg
num caelorū
qui potest
capere *capiat*
13 Tunc obla*ti sunt*
ei infantes
ut manus eis
inponeret [a] et
curaret dis
cipuli autem
eius prohibe
bant eos
14 Ihs uero ait si
nite *puer*os
et nolite eos
prohibere ad
102 *b* me uenire ta
lium est enī
regnum cae
15 lorum et in
posita illis ma
nu abiit inde
16 Et e*cce u*nus
accessit ad eū
et dixit illi
Magister quid
boni *fa*ciam
ut ha*beam*
uitam aeter
17 nam ad ihs
dixit ei quid
me interro
gas de bono
unus est bo
nus sed uis
in uitam ue
nire serua
pra*ecepta*
18 *dicit* illi quae
ihs autem dixit
non occi 103 *a*
des non
moecabe
ris non a
dulterabis
non faci
es furtum
non falsū
testimoni
um dices
19 honora
patrem tu
um et ma
trem tuā
et diliges
proximū
tuum si
cut te ipsū

---

[a] I. *imponeret*.

XIX

20 Dixit au*tem*
illi adulescens
omnia haec
custodiui a iu
uentute mea
quid *adhuc*
103 *b* mihi deest
21 ait illi ih̄s si
uis perfectus
es*se* uade uē
de bona tua
et da paupe
ribus et habe
bis thensau
rum in cae
lo et ueni se
quere me
22 Cum audisset
autem adu
lescens hoc
*uer*bum abi
*it t*ristis erat
enim habens
*mulias p*os
sessiones
23 Ih̄s autem di
xit discipu
lis suis amen
d*ico uo*bis
quod diues
104 *a* difficile in

XIX

trauit *in reg*
no caelor*um*
24 Iterum d*ico uo*
bis facilius
est camellū
per foramen
acus transi
re quam diui
tem intrare
in r*egno* cae
lorum
25 His autem *au*
ditis discipu
li mira*ban*
tur et time
bant *ual*de di
cen*tes quis*
*ergo po*terit
salu*us esse*
26 Aspiciens au
tem ih̄s d*ixit*
illis *aput ho*
mines hoc [a]
inpossibile 104 *b*
est apud dm̄
uero omnia
*pos*sibilia sunt
27 Tunc respondens
petrus dixit
ei ecce nos re
liquimus om

[a] I. *homines . . . hoc.*

XIX

nia et secuti
sumus te quid
ergo erit no
28 bis ihs au
tem dixit illis
amen dico *uo*
bis quod *uos*
qui secuti es
tis me in rege
neratione cū
sederit filius
hominis in
sede *maies*
tatis *suae se*
debitis et uos
super sedes
105 *a* xii iudicantes
xii tribus is
trahel
29 Et omnis qui *re*
liquerit *domū*
uel fratres
aut sorore*s*
aut patrem
aut matrem
aut filios *aut*
agros propter
nomen me
um *c*entuplo [a]
*acci*piet et ui
tam aeternā
30 *posside*bit mul
ti *autem sunt*
*p*rimi n*ouis*
simi et noui*s*
simi primi

XX

1 *simile est enī*
[*regn*]*um caelo*
rum homini
patrifamilias
qui exiit pri 105 *b*
mo mane cō
ducere opera
rios in uine
2 *a*m suam con
*ue*ntione
autem facta
cum operari
is ex denario
diurno mi
sit *eos* in uine
am suam
3 Et egressus
iterum circa
horam terti
am inuenit
alios stantes
*in f*oro *otio*
4 sos et dixit il
lis ite *et uos*
in [*ui*]*neam*
m[*eam et*] quod
[*iustu*]m fue

[a] I. *centuplum*. B. cum ms.

rit dabo uo
106 *a* 5 bis illi autem
abierunt
Iterum exiit cir
ca sextam et
nonam *horā*
fecit similiter
6 circa und*e*
cimam [a] autem
exiit *et inue*
nit alios stan
tes et dicit il
lis *quid hic*
statis *tota*
7 die otiosi *di*
cunt ei quia
nemo nos
conduxit
dicit *illis*
ite et *uos in*
uineam me
8 am *cu*m
ser[*o aute*]*m*
factum [*es*]*set*
dicit dm̄s
106 *b* uineae prox [b]
curatori suo
*uoca op*era
rios et red
de illis mer
cedem *inci*
piens a nouis

simis usque
ad primos
9 *Cum uenissent*
ergo qui cir
ca undeci
mam horam
uenerant
acceperunt
singulos de
10 *narios ue*
nientes au
tem et pri
mi arbitra
ti sunt quod
plus esse[*nt*]
accepturi ac
ceperunt
autem et ipsi 107 *a*
singulos de
nar*ios*
11 Et accipien*tes*
murmura
uerunt aduer
sus patrem
12 *familias dice*
[*tes*] *hi nouissi*
[*mi*] *una hora*
[*fec*]*erunt et*
pares eos no
bis fecisti qui
[*porta*]*uimus*
[*pond*]*us diei*

a B. I. *undecima*. b B. I. *procuratori*.

XX

[*et aestum*]
13 [*ad ille res*]
[*pondens uni*]
[*eorum dixit*]
[*amice non*]
[*facio tibi*]
[*iniuriam non*]
[*ne ex dena*]
[*rio conue*]
[*nisti me*]
107 *b* 14 cum tolle ita
que quod tu
um est et ua
*de uolo a*utē
*et huic no*uis
simo dare
*sicut et ti*bi
15 [*a*]*ut non licet*
mihi quod
uolo facere
[*de*] *meis an*
[*ocul*]*us tuus*
[*ne*]*qua est*
quia ego bo
[*nus*] *sum*
16 [*Sic e*]*runt no*
[*uissimi*]
[*primi et primi*]
[*nouissimi*]
[*multi sunt*]
[*enim uocati*]
[*pauci autem*]
17 [*electi et*]
[*ascendens*]

XX

ih̄s in hiero 108 *a*
solyma adsump
sit xii disci
pulos suos in
ui*a seorsum*
18 et *ait illis ec*
ce *ascendi*
mu*s hie*[*ro*]
sol*yma et fi*
liu*s homin*[*is*]
tra*detur* [*prin*]
ci*pibus* [*sacer*]
do*tum et sc*
ri*bis et cond*[*em*]
nabunt [*eum*]
19 *morte* [*et*]
[*tradent eum*]
[*gentibus ad*]
[*deludendum*]
[*et flagellabunt*]
[*et crucifig*]
[*ent et tertia*]
[*die resur*]
20 [*get tunc*]
accessit *ad eū* 108 *b*
mate*r filio*
rum *zebedaei*
cum filiis su
*is a*dorans *et*
pe*tens aliquid*
21 da*ri* [*ab eo ipse au*]
tem dixit
quid uis a[*it et*]
illa dic ut [*se*]

deant duo
[*filii m*]*ei un*[*us*]
ad dextr[*am tuā*]
alius ad sinis[*tram*]
tuam [*in reg*]
no tuo
22 *Respo*[*ndens*]
[*autem dixit*]
[*illis nescitis*]
[*quid petatis*]
[*potestis bibere*]
[*calicem quem*]
[*ego bibiturus*]
[*sum dicunt*]
[*ei pos*]
109 *a* sumus
23 Ait illi ihs̄ ca
licem quidem
meu[*m bib*]*e*
tis sede[*re au*]
tem ad dex
tram meam
aut ad sinistrā
non est me
*u*m dare uo
bis sed quibus
*da*tum est [*a*]
[*p*]*atre* meo
24 [*et audie*]ntes
[*decem*] con
tristati sunt

de duob[*us*]
fratrib[*us*]
25 [*ihs̄ autem*]
[*uocauit eos*]
[*ad se et ait*]
[*scitis quod*]
[*principes gentium*
[*dominantur*]
eorum et 109 *b*
[*qui maio*]res su [a]
nt [*pot*]esta
[*t*]em exercent
26 in eis non ita
erit *int*er uos
[*sed*] qui [*cum*]
[*que uolu*]erit
[*inter u*]os [b] ma
[*ior fieri*] erit
[*uester mi*]nis
27 *ter et q*ui uo
[*luerit in*]ter [c]
[*uos pri*]mus
[*esse erit*] ues
[*ter seru*]us
28 [*sicut filius*]
[*hominis*]
[*non uenit minis*]
[*trari sed minis*]
[*trare et dare*] a
[*nimam s*]uam
[*redemp*]tio

---

[a] B. I. om *su.* [b] I . . . *is ma.* [c] B. I. om. *ter*| . . *mus*| . . *ues*| . . *us*| . . *a*| . . *uam*| . . *tio*| . . *pro mul*|.

[*nem*] pro mul
110 *a* tis uos autem
qua*eri*tis de
pu*sillo* *c*res
cere *et de ma*
iore *minores*
esse in*trā*
tes *autem et*
rog*ati ad c*oe [a]
nam n[*olite*]
recumbe[*re*]
in locis e[*mi*]
nentiorib[*us*]
ne forte cla
rior te su[*per*]
ueniat [*et ac*]
cede[*n*]*s qui ad*
cenam uoca
uit te dicat ti
bi adhuc de
orsum [*ac*]*ce*
de et confun
da[*ris au*]tē
in loco in[*fe*]*rio*
ri recubu[*e*]
110 *b* ris et super
uenerit hu
milior *te di*
cet tibi *qui te*
ad ce*nam uo*
cauit accede
adhuc superi
us et erit *hoc*
tibi utilius
29 Et egredien*ti*
bus *eis ad hie*
riccho secu
ta est eum [*tur*]
30 *ba multa et*
ecce duo cae
ci sedentes
secus uiam
[*aud*]*ierunt*
[*quod ih̄s*]
[*transit cla*]
[*mauerunt*]
[*dicentes*]
[*miserere nobis*]
[*ih̄u fili*]
[*dauid*]
31 Turba autem 111 *a*
inc[*re*]*pabat*
eos ut tac[*ere*]*nt*
ad illi ma[*gis*]
clamaba[*nt*]
dicente[*s dn̄e*]
mise[*rere*]
nobis fili [*da*]
32 *uid et ste*[*tit*]
ih̄s et uoca
uit eos ad se
et ait illis quid
[*uul*]*tis faciam*
33 [*uobis*] *dicunt*

[a] I. *ce*|.

XX

[illi] dm̄e ut
[ap]eriantur
[ocu]li nostri
34 *[mis]er* [a] *[tus autem]*
eo[rum [b] *ih̄s]*
[teti]git [c] *oc[ulos]*
[eorum et con]
[festim uiderunt]
[et secuti]
[sunt eum]

XXI

111 *b* 1 *Et cum adpro*
[piassent] hie
rosolymis et
uen[issent] in
beth[phage in]
m[onte]m oli
ueti
[t]unc ih̄s misit
duos [di]scipu
2 *los [d]icens*
eis [ite in]
castel[lum]
quod [con]tra
uos est et [in]
uenietis [asi]
nam [alligat]
am [et pullū]
[eius cum ea]
sol[uite et]
[adducite eā]

XXI

3 *[mihi et si]*
[quis uobis ali]
[quid dixerit]
[dicite quia dm̄s]
opera eorum 112 *a*
des*[iderat et]*
con[festim] re
m[ittet e]os
4 *Hoc [autem] fac*
tum [est] ut ad
impleretur
quod dictum
est per zach[a]
ria[m pro]phe[tam]
[di]centem
5 *Dic[ite* [d] *fi]liae si*
on ecce
rex tuus
uenturus
[est] ad te
sedens [su]
per as[inam]
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
6 *Euntes autē* [e]
discipuli fe 112 *b*
[cerunt si]cut
[prae]cepit illis

---

[a] B. non habet *er*. [b] I. habet *cor* . . B. nihil dat, *n* legit *eis*. Sangerm. *eorum*. [c] B. non habet . . *git oc* . . . [d] B. non habet *Dic* . . nec *on*. [e] B. non habet *Euntes autem*.

XXI

7 [*ihs*] *et adduxe*
[*runt*] *asinam*
[*et pullum et*]
[*imposuerunt*]
super eum
uestimenta
sua et sed[*ebat*]
super ea
8 *plurima a*[*utem*]
turba st[*raue*]
runt [*uestim*]
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
9 . . . . .
. . . . .
. . . . .
113 *a* tes ossana fi
li da*uid bene*
*dict*us qui *ue*
nit in no*m*[*i*]
ne dmi [*ossa*]
[*na in excel*]
10 [*sis et*] *cū*
intrasset in hie
[*ro*]*solymis cō*
mota est uni
[*u*]*ersa ciuitas*

XXI

dicentes qui[*s*]
11 [*es*]*t hic mu*[*lti*]
autem dixe
runt hic est
[*p*]*ropheta* [a]
[*a na*]*zaret* [b] *gal*[*i*]
[*lae*]*ae*
12 [*et in*]*trauit ihs*
[*in*] *templum*
dei et eicie
[*bat*] *omnes uē*
[*dentes in tem*]
[*plum et*] *men*
sas numula 113 *b*
riorum et ca
tedra[*s uen*]
den[*tium co*]
lumba[*s eu*]er
13 *tit et dixit*
[*eis*] *scriptum*
est [*do*]*mus*
[*mea*] *domus*
[*orat*]*ionis*
[*uocabi*]*tur*
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . . t

---

[a] I. *profeta.* [b] B. *nazareti.*

. . . . . . eos
15 [*uid*]*entes* au
[*tem*] *princi*
[*pes*] *sacer*do
*tum et scr*i
114 *a* *bae m*irabi
lia quae fecit
ih̄s et pueros
cl[*aman*]*tes*
in templo et
d*icentes os*
s*anna fili da*
uid indigna
16 *ti sunt et di*
xer[*unt ei*]
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
fecisti la[*udē*]
17 *Et relictis e*[*is*]
abiit fo[*ras*]
extra ci[*uita*]
tem in bet[*ha*]
niam et ibi
114 *b* mansit
18 Mane autem
facto tra*nsi*
ens ih̄s in ci
uitatem esu
19 *riit et* [*uide*]*ns*
ficus ar[*bo*]*rē*
unam secus
uiam uenit
ad eam et ni
hil inuenit
in ea nisi folia
tantum et [*ma*]
ledixit [*i*]*lla*[*m*]
dm̄s sed et dix[*it*]
illi nunqu[*am*]
ex te fruc[*tus*]
nascatur [*in*]
aeternum
et arefac[*ta*]
est contin[*uo*]
ficulnea
20 [*et uidentes di*]
scipuli mira
ti sunt dicen 115 *a*
tes quomodo
*cont*inuo
[*aruit*]
21 *Respon*dens
*aute*m ih̄s
ait illis amen
*dico uo*bis si [a]
*hab*ueritis
fidem et non
*aesit*aueritis

[a] B. I. . . *uobis*| *si habueritis.*

XXI

*no*n solum
de ficulnea
*facieti*s sed et
si monti h*uic*
*dixe*ritis tol
e te et iacta
te in mare
22 *fiet e*[*t*] *omnia*
quaecunque
petieritis in
oràtione cre
dentes acci
23 *pietis et cum*
115 *b* uenisset in
templum [a] ac
cesserunt
ad eum prin
cipes sacer
dotum et se
niores popu
li dicentes
in qua potes
tate ha*ec fa*
cis et q[*uı*]*s ti* [b]
[*bi*] *ded*[*it ha*]*nc*
[*potes*]*tatem*
24 [*resp*]*onden*s
[*ih̄s dixit*] *illi*s
[*inter*]*roga* [c]
[*bo uos eg*]o
unum uer

XXI

bum quem
dicite mihi
et ego uobis
dicam in qua
potestate
haec facio
25 baptismum 116 *a*
iohannis ū
de *est de cae*
lo an ex *homi*
nibus
Ad illi cogita
bant intra
se dicentes
26 *si diximus*
de caelo di
[*cet n*]*obis qua*
re [*non*] *cre*
didistı[*s illi*]
si aute[*m di*]
xe[*rimus ex*]
homi[*nibus*]
ti[*memus*]
tu[*rbam*] *om*
ne[*s*] *enim*
habebant
iohannem
sicut prophe
27 *tam et*
responden
tes ad ihm̄ 11 *b*

---

a I. *tenplum* B. cum ms. *templum.* b B. *cis-Et . . .*|*. . . ded . . . nc*|*. . . tem.*|
c B. *. . roga*|*. . . . .*|*unu . . . .*|

di*xerunt*
nescim[*us*] [a] *ait*
illis et ihs
nec ego
uobis dico in qua
uirtu[*te h*]aec
facio
28 Quid *au*[*tem uo*]
bis uidetur
homo qui[*dam*]
habebat duos
filios et ac
cedens ad pri
mum dixit
illi uade ho
die operari
in uineam
29 *ille autem*
responde[*ns*]
ait non et
postea paeni
tentia mo
tus abiit in
uineam
30 *Accessit autem*
ad alterum
117 *a* *et* dixit simi
liter ad il*le*
*respon*dens
ait eo domi
ne et non iit [b]

31 *Quis ex duo*
bus fecit pa
tris uolunta
tem dicunt
ei nouissimus
dixit illis ih̄s
Amen dico uo
bis quod mere
trices et [*pu*]
blicani prae
cedunt uos
[*in*] *regno dei*
32 [*ue*]*nit enim*
[*ad u*]*os iohan*
nis in uia
iustitiae et
non credi
d[*is*]*tis ei publi*
cani autem
et meretri 117 *b*
*ce*s credide
runt ei uos
aut*em ui*dē
tes nec *poe* [c]
nitentiam
habuistis
postea *quod*
non credi
distis ei
33 *Aliam* [*par*]*a*
[*bola*]*m di*

---

[a] *nescimus . . . nec ego* additum inter lineas parvis litteris, nunc vero verbum *ego* solum legi potest. B. non habet haec verba. [b] B. cum ms. *iit* I. *ne et non . . cit.* [c] I. *paenitetiam,* B. *poenitentiam.*

[*xit homo*] *erat*
[*pate*]*r fa*[*mi*]
[*lias qui*] *plan*[*ta*]
[*uit ui*]*ne*[*am*]
[*et saep*]*e*
[*circu*]*mde*[*d*]
[*it ei*] *et fodit* [a]
in eam tor
cular et ae
dificauit tur
rem et loca
uit eam colo
118*a* nis et peregre
*profec*tus
34 est cum
te*mpus au*tē [b]
fr*uctuum* [c] ad
propinquas
*set m*isit ser
uos *suos ad co*
lonos ut acci
peret de fru [d]
35 *ctibu*[*s*] *eius et*
co[*loni*] *ad* [e]
pr[*ehensis*]
seru*is* [*unum*]
ceci[*derunt*]
aliu[*m autem*]
lap[*idauerunt*]
alium aut[*em*]
occ[*iderunt*]
36 *Iterum mi*
sit alios ser
uos plures
*et fecer*unt
illis simili
37 ter no 118*b*
uissime *au*
tem misit il
lis filium s*u*
um unicum
dicens uere
buntu*r fili*
um meum
38 *Coloni autem*
uidentes fi
lium dixerunt
inter se hic
est heres ue
[*nite*] *occida*
mus eum
et habebimus
heredita[*tem*]
eius
39 *Et adpre*[*hen*]
[*su*]*m eum oc*
ciderunt
et eiecerunt

---

[a] a uerbo *aliam* usque ad *in eam* B. nihil legit in octo lineas, I. ut supra.
[b] B. perperam habet in duas lineas *profectus est* | *cum tempus autem* | I. cum ms.
[c] I. *fructum*, B. *fructuum*. [d] B. *de f* . . .|*tib* . . . I. ut supra. [e] B. *c* . . . . . *ad*|*p* . . . . .|*seru* . . . . .|*ceci* . . . . .|*ali* . . . . .|*lap*. . . . .| *ali* . . . . .| I. ut supra.

XXI

extra uine [a]
40 *am cum ergo*
119 *a* uenerit dm̅s
uineae quid
faci*et col*onis
41 *illis aiunt il*
li malos male
perdet et ui
neam locauit
aliis colonis
qui reddent
ei fructum [b]
[*te*]*m*[*po*]*rib*[*us*]
[*suis*]
42 *Dicit* [*illis ih̅s*]
num[*quam*]
legistis [c] [*in scrip*]
[*turis*] *lapi*
[*dem*] *quem re*
probaue
runt ae
d[*i*]*fican* [d]
tes hic fac
tus est in
cap[*ut angu*]
[*li a*] *dm̅o*
119 *b* factus est
et [e] est mira
bi*lis* [*in*] *o*cu [f]

XXI

li*s* [*nost*]ris
43 Ideo *d*[*ico uo*]
*b*is q*uia aufe*
retur *a uo*
bis [g] *regnum*
dei et dabi
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
[*parabo*]las [h]
[*eius*] cog
[*noue*]runt
quod de [*ip*]sis
46 [*dicit*] et
quaeren
tes eum tene
re timue
runt turbas 120 *a*
quoniam si
cut [*proph*]etā
[*eum*] *h*abe
b[*ant*]

XXII

1 *Et respon*dens
ih̅s dixit

---

[a] B. *ui* . . .|*am*. I. ut supra. [b] B. *reddent*|. . . *fructum* I. ut supra. [c] B. *lesistis*, I. ut supra. [d] B. *ae*|. . . *fican*|*tes*, I. ut supra. [e] I. *est*, B. cum ms. B. *bilis* . . . . .|*lis* . . . *is*. I. ut ms. [g] B. *bis qu* . . . .|*retur a* . . .|*bis reg*. . . .| *dei* . . .|I. ut supra. [h] B. et I. non dant ultimas litteras harum quinque linearum.

XXII

illis iterum
in para[b]olis [a]
dic[ens]
2 *Simi[le est]*
[regnum cae]
[lorum ho]
[mini regi]
qui [b] *fecit nuptias*
3 *filio suo et misit*
seruos . .
. . . . .
. . . . .
4 . . . . .
seruos [dicens]
dicite inui
tatis ecce [pr]ā
dium meum
120 *b* paraui tauri
mei et sagina
ta oc*cisa* sunt
*e*t omnia pa*ra*
ta sunt ueni
te ad nu*ptias*
5 Illi au*tem n[e]*
*glexer*unt
et abierunt
. . . *uilla*
. . . . .
. . . . .
. . . . .
6 . . . *qui*

XXII

. . . *tenu* [c]
. . . *seruos*
eius et contu
mel[ia] adfec
tos occ[iderunt]
7 *Ille autem re[x]*
cum . . . . .
. . . *sset ira*
. . . . .
. . . . .
suum et per 121 *a*
didit *homici*
das ill*os et ci*
uitates eor*ū*
incendit
8 *[t]unc ait seruis*
suis nuptiae
[q]uidem para
tae sunt sed
qui erant in
uitati non
[f]uerunt di
9 *[gni] ite ergo*
[in] exitus uia
[r]um et quos
cumque [d] *in*
ueneritis
uocate ad nup
tias
10 *Et egressi ser*
[ui] eius in ui

---

[a] B. *in . . . . . olis*, I. ut supra. [b] B. decem lineas tacet a uerbo *simile*| ad *dicite*. I. ut supra. [c] I. . . . *qui*| . . . *tem*| B. . . *iqui*| . . . *tenu*|. [d] I. *cunque*, B. *cumque*.

[*as*] con*grega*
[*u*]*e*runt om
nes quod quod
121 *b* inuenerunt
malos et *bo*
nos *et imple*[a]
tae sunt n[*up*]
tiae a dis[*cum*]
bentibus
11 *Intraui*[*t au*]
tem rex [*ut*]
uideret [*dis*]
cumben[*tes*]
et uidit ib[*i*]
hominem
non uesti[*tum*]
uestime[*ntum*]
[*nuptialem*]
12 [*et ait il*]
[*li amice*]
[*quomodo hoc*]
[*uenisti non*]
[*habens uesti*]
mentum
*nuptiale*m
ad ille ommu
tuit
122 *a* 13 Tunc dixit rex
*minis*teris
[*tolli*]*te illum*
[*pedi*]*bus et ma*
[*ni*]*bus et mitti*
[*te ill*]*um in te*
[*ne*]*bras exte*
[*rio*]*res ibi e*
[*rit*] *fletus et*
[*st*]*ridor den*
14 [*ti*]*um multi*
autem sunt
[*uo*]*cati pau*
[*ci*] *autem elect*[b]
15 [*i*] . . . *runt e*
. . . [*phari*]
[*saei et con*]
[*silium acce*]
[*perunt ut*]
[*caperent eū*]
in sermone
16 et *miserunt*
ad eum dis
cipulos suos
cum aero[c] 122 *b*
dianis[d] *dicē*
tes magis
ter scimus
quia uerax
es et uiam dei
in ueritate
doces et non
est tibi cura
de aliquo nō
enim respi

---

[a] B. *inpletae*, I. ut supra. [b] B. *elec*|I. *elect.* [c] I. *ero*, B. cum ms. [d] B. *dianos*, I. ut supra.

XXII

cis personā
hominum
17 *quid tibi ui*
detur licet
tributum
dari caesari
aut non
18 *Cognita autem*
ihs nequitia
eorum ait
quid me te[*mp*]
tatis hypocr[*i*] [a]
19 tae ostendite
123 *a* mihi nomis
m*a census*
ad [*il*]*li optule*
[*run*]*t ei dena*
20 [*ri*]*um et ait*
illis ihs cu
[*iu*]*s est ima*
[*go hae*]*c et su*
per scriptio
21 *dicunt ei cae*
saris
Tunc ait illis
ihs reddite
quae sunt cae
saris caesa
ri et quae sunt
22 *dei deo et il*
li audientes
[*mirat*]*i sunt*

XXII

[*et relic*]*to eo*
[*abier*]*unt*
23 [*in illa*] *die ac*
c[*ess*]*erunt*
ad eum sad
ducaei [b] qui 123 *b*
dicunt *non*
ess*e resur*
*rec*tion*em*
*et i*nterr*o*
gauerunt
24 *eum dicen*
*tes magi*s
ter *moyse*s
di*xit si qu*is
m*ortuus* fue
rit non ha
[*be*]*ns* [*filium*]
[*ut*] *duc*[*at fra*]
[*ter*] *eius uxo*
[*rem il*]*lius*
[*et suscite*]*t sem*
[*en fratri suo*]
25 [*erant apud nos uii*]
[*fratres et primus*]
uxore duc
*ta defun*ctus
est non ha
bens semen
reliquid uxo 124 *a*
rem *sua*m
26 fratri *suo* si

---

[a] I. *hipocritae*, B. cum ms. [b] I. *sadducei*, B, cum ms.

militer *se*[*cun*]
dus et ter*ti*
us usque *ad*
sept*imum*
27 nouis*sima*
aut*em o*mni
um et *mulier*
de*functa est*
28 in [*re*]*sur*[*rec*]
[*tione autem*]
[*cuius erit*]
[*uxor se*]
[*ptem enim*]
[*eam habuerunt*]
29 [*respondens*]
[*ih̄s ait*]
[*illis erra*]
[*tis n*]escien
tes scriptu
ras neque
uirtutem d̄i
124 *b* 30 in resurrec
ti*onem* [a]
ne*que* [*nubunt*]
ne*que uxores*
ducunt sed
[*sunt sicut*]
angeli [*in cae*]
31 *lo* [*de resur*]
[*rectione*]

[*autem mor*]
tuorum [*non le*]
[*gistis*] *quod dic*
tum est [*a deo*]
[*dicente uobis*]
32 [*ego deus abra*]
[*ham et d̄s isac*]
[*et deus iacob*]
[*non est*]
[*deus*]
[*mortuorū*]
[*sed uiuentiū*]
33 [*et cum*]
[*audirent*] 125 *a*
turbae mira [b]
bantur in doc
trina eius
34 [*pharisaei autem*]
[*audientes quod*]
[*silentium po*]
[*suit sadducaeis*]
[*conuenerunt ad*]
35 [*eum et interro*]
[*gauit eum unus*]
[*ex eis legis doc*]
[*tor temptans eum*]
36 [*et dicens ma*]
[*gister quod est*]
[*mandatum mag*]
[*num in lege*]

---

[a] I. *tionem|neque*, B. *tionem enim|neque*. [b] I. et B. non habent *turbae mira* quae linea legi potest etiam nunc in ms. Hic ad calcem paginae signum VIII quaternionis.

XXII

37 [*ait illi ihs*]
[*diliges dnm dm*]
[*tumu in toto*]
[*corde tuo*]
[*et in tota*]
[*anima tua*]
125 *b* [*et in tota*]
[*mente tua*]
38 hoc [a] est [*maxi*]
mum et pri
*mum m*an
39 *datum sec*un
dum autem
[*sim*]*ile est h*uic
diliges pro
ximum
[*tuum sicut*]
[*te ipsum*]
40 [*i*]*n his duo*bus
mandatis
[*uniu*]*ersa* lex
pendet et pro
fetae
41 *Congregatis*
autem [*phari*]
[*saeis interro*]
[*gauit eos*]
42 [*ihs dicens*]
[*quid*] *uo*bis
[*uidetu*]*r* de
xpo cuius [b]

XXII

filius est di
cunt ei dauid
43 Ait illis quomo 126 *a*
do er*go daui*d
in *spū uocat*
eu*m d*[*nm*] *di*
44 cens *di*[*xit*]
dn*us dnō*
meo se[*de*]
a dextr[*is*]
meis do
nec ponam
inimi[*cos*]
tuo[*s sca*]
bellum [c]
pedum
tuorum
45 *Si ergo dauid*
eum in spū
uocat dnum
quomo[*do fi*]
lius [*eius est*]
46 *et nemo* [*po*]
ter*at respō* 126 *b*
dere *ei uer*
bum neque
ausus est quis
quam ex illa
hora eum am
plius *inter*
rogare

---

a I. et B. non habent *hoc est*. b I. *dicunt*, B. cum. ms. c I. *scabellum*, B. *scabillum*.

1 T*unc ihs* [*loc*]*u*
tus e[*st*] *ad tur*
[*bas et d*]*iscipu*
2 [*l*]*os dicens*
[*super*] *cathe*
dram moysi
sederunt scri
bae et [*pharisaei*]
3 *omnia* [*ergo*]
[*quaecumque*]
[*dixerint uo*]
[*bis seruate*]
[*et facite se*]
[*cundum fac*]
[*ta uero eo*]
[*rum nolite fa*]
[*cer*]*e dicunt* [*e*]
nim et nō
4 *faciunt alli*
127 *a* gant autem
onera gra
uia et inpo [a]
nunt in hu
meros homi
num digito
autem suo
nolunt *ea*
5 mouere *ope*
ra uero sua
faciunt *ut*
uideantur

ab hom*ini*
bus dilatant
enim filacte
ria sua et mag
*nifi*cant fī
6 *brias* amant [b] autem pri
mos discubi
tus [c] in conui
uiis et primas
cathedras
in synagogis [d]
7 et salutatio 127 *b*
nes in foro et
uocari ab ho
minibus rab
8 bi uos autem no
lite uocari
rabbi unus
enim est ma
gister uester
omnes enim
uos fratres
estis
9 Et patrem no
lite uocare
uobis super
terram unus
enim est pa
ter uester
qui in caelis
10 est nec uoce

---

[a] I. *imponunt*, B. cum ms. [b] *amant autem* addita sunt inter lineas, quae uerba non dantur ab I. [c] I. *discubitus* | B. *discubi*|*tos*. [d] I. *sinagogis*, B. cum ms.

mini magis
tri quia ma
gister uester
est xpūs
128 *a* 11 Qui uult ma
ior in uobis
[*erit* [a] *minister*] *ues*
12 ter qui autem
se exaltaue
r[*it humilia*]
bitur et qui se
humili*aue*
*rit ex*alta*bi*
13 tur *uae au*
tem uo*bis scri*
bae et phari
saei [b] hypoc[*ri*]
tae quia clau
d*itis* regnū
ca*e*[*lorum*]
a*nte ho*[*mi*]
n*es* [*uos enim*]
n*on intra*
t*is nec intro*
e*untes sini*
tis intrare
15 Uae [c] uobis scri
bae et pharisaei [d]
128 *b* hypocritae

quia ci*r*cui
tis [e] ma*re et a*
ri*da ut f*aci
atis [f] unum
proselytum
et cum fue
rit factus fa
citis eum fi
lium gehen
nae duplici
us quam uos
16 Uae [g] uobis *du*
ces caeci qui
*di*citis qui
cumque iu
rauerit in
templo nihil
est qui autem
iurauerit
in auro tem
pli debitor est
17 Stulti et cae
ci quid enim
maius est au 129 *a*
rum *an tem*
pl*um quod*
sa*ntificat* [h]
18 au*rum et*
quicumque

---

[a] I. *es . . . ues|ter*, B. . . . . *ues|ter*. [b] B. *phari . . .|. . . hypocr . . .|tae . . .| ditis . . .|* I. *phari|. . . hypoc . . .|tae . . .|ditis . . .|* [c] I. *ue*, B. cum ms. notare pretium est uersum 14 omissum. [d] I. *pharisei*, B. cum ms. [e] *r* add. 2m; I. *circui . . .|* B. cum ms. [f] B. perperam *facciatis*, I. cum ms. [g] I. *ue*, B. cum ms. [h] sic I.; B. habet *sanctificat*.

*iura*uerit
*in alt*ario *ni*
hil est et [a] qui
cumque iu
rauerit in
[*au*]*ro* [b] *quod*
[*est*] *super il*
lud debitor
19 *est caeci*
q[*ui*]*d enim*
maius est
donum an
altare quod
santificat [c]
20 *donum qui*
e[*r*]*go iuraue*
rit in altari
iurat in eo
129 *b* et in omni
bus *quae sunt*
su[*per illu*]*d*
21 *et qui iu*[*ra*]*ue*
rit in [*temp*]*lo*
iurat [*in illo*]
et in [*eo qui*]
habit[*at*] *in ip*
22 *so et qui* [*iu*]
rauerit in
caelo iurat
in throno [d]
d̄i et in [*eum*] qui

[*sedet supe*]*r*
eum
23 Uae [e] [*uobis*] *scri*
bae [*et phari*]
saei hypocri
tae quia de
cima[*ti*]*s mē*
tam et ane
tum et reli
quistis quae
*gra*uiora
sunt legis iu 130 *a*
dicium [f] et mi
ser[*ico*]rdiam
et fidem
haec autem
o[*por*]*tuit fa*
cere et illa
non omitte
24 *re duces cae*
ci l[*i*]*quantes*
culicem ca
mellum au
tem traglut
tientes
25 U*ae uobis scri*
bae et [*pha*]*ri*
saei hypocri
tae quoni
am munda
tis quod de

---

[a] I. *et*, B. *ed*. [b] I. . . . *ro*, B. . . *no*. [c] sic I.; B. habet *sanctificat*. [d] I *trhono*, B. ut supra. [e] I. *ue*, B. cum ms. [f] I. sic habet: *iu*|*dicium* . . . *rdiam*| *et fidem;* B. cum ms.

XXIII

f*oris est ca*
l*icis et parab*
sidis *intus*
autem *ple*
130 *b* na sunt ra
pina et intē
perantia
26 farisaee [a]
caece mun
da primum quod
intra calicē
est ut fiat e*t*
deforis eiu*s*
mundum
27 Uae uobis s[*cri*]
bae et fari
saei [b] hypo[*cri*]
tae quia sim[*i*]
les estis se
pul*cris* [c] [*d*]*e*
alb*atis quae*
a f*oris parent*
ho*minibus*
spe*ciosa in*
tus u*ero ple*
na s*unt* [*o*]*s*
sibus *mor*
tuor*um et*
131 *a* omnia spurc [d]
28 itia sic et uos
a foris quidē

XXIII

paretis homi
nib*us ius*ti
intus autem
pleni estis
hypocri*si et*
iniquitate
29 Uae [e] uobis *scri*
bae et *pharisaei* [f]
hypocritae
[*q*]*ui aedifica*
[*t*]*is sepulcra*
[*p*]*rophetarum* [g]
[*e*]*t ornatis*
monumen
[*t*]*a iustorum*
30 *et dicitis quia*
si fuissemus
in [*di*]*ebus pa*
[*tr*]*um nos*
trorum nō
*esse*mus so
cii eorum 131 *b*
in san[*g*]ui
ne pro[*phe*]*ta*
rum
31 Itaque testimo
*nium re*d
ditis *uobis*
quia filii es
tis eorum qui
profet*as* [h] [*o*]c

---

[a] I. *pharisaee*, B. cum ms. [b] I. *farisei*, B. *pharisaei*. [c] I. *sepulcris*, B. *sepulchris*. [d] I. et C. *spur|citia*. [e] I. *ue*, B. cum ms. [f] I. *farisaei*, B. *pharisaei*. [g] I. . . . *rofetarum*, B. . . . *rophetarum*. [h] B. *prophetas*, I. cum ms.

ciderunt
32 et uos *imp*[*l*]*e* [a]
te mens[*ur*]*ā*
patrū
ues*tro*[*ru*]*m*
33 ser*pen*[*tes*]
gener[*atio*]
uiper[*arum*]
quom[*odo*]
fu[*gieti*]s a iu
*dicio ge*hen
34 *nae ideo ec*
ce ego mitto
ad uos profe
132 *a* tas et [b] sapien
tes [*et*] scribas
et [*ex illi*]*s oc*
ci[*deti*]s et c*ru*
c[*ifigeti*]s et
p[*ersequi*]
m[*ini*] de ciui
ta[*te*] in ciui
35 ta[*tem u*]t ueni
a[*t s*]*uper* uos
o[*m*]*ni*s san
g[*u*]is *iu*stus
[*qui*] effundi
t[*ur s*]uper ter[*r*]ā [c]
a [*sa*]*nguine a*
b[*el iusti*] *us*
q]*ue ad*] *sangui* [d]
n[*em*] *zacha*
ri[*ae fi*]*lii ba*
rac[*hie q*]*uē*
occidistis
inter tem
plum et alta
36 re amen
dico uobis 132 *b*
uenient haec
omnia super
gene[*rat*]*io*
*nē ist*am
37 *hierusa*lem [e]
hierusalem
quae oc*cidis*
profe*tas et*
lapida*s eos*
qui a*d te mis*
si *su*nt quo
tiens uol*u*[*i*]
congreg*a*
re filios t[*u*]
os sicut g[*al*]
lina cong[*re*]
gat pullos [*su*]
os sub alas
[*s*]*uas et nol*[*u*]
38 *is*[*ti ecce*]
relinq[*uitur*]

[a] I. *imp. e*|*te*, B. *inp . . e*|*te*. [b] I. et B. *profe*|*tas sapientes*. [c] I. et B. *t . . uper . . . am*. ms. habet etiam nunc *terrā*. [d] I. om. *sanguinem*, et legit *q . . . zacha*|*ri* . . . consequenterque habet 23 lineas tantum in hac columna huius paginae. [e] I. *ierusalem*|*ierusalem*, B. *hierusalem* cum ms.

XXIII

uobis do[*mus*]
uestra de
133 *a* serta
39 Dico autem uo
bis quia *non*
me [*uide*]*bitis*
amodo donec
dicatis benedictus qui ue [a]
nit in nomi
ne dn̄i

XXIV

1 E*t egr*essus ih̄s
de templo *ibat*
et accesserunt
discipuli *eius*
ad eum ut os
tenderent
ei structurā
templi
2 [*ih̄*]*s autem res*
[*p*]*ondens di*
xit illis uide
tis haec om
nia amen di
co uobis quod
non relin
quetur hic
133 *b* lapis super la
pidem qui
non d[*es*]*tru*
atur

XXIV

3 S*ede*[*nte au*]
tem [*ipso su*]
per m[*ontem*]
oliue[*ti a*]*cces*
serunt [*a*]*d eū*
discipu[*li s*]*e*
creto [*dic*]*en*
tes dic no[*bi*]*s*
quando [*ha*]*ec*
erunt e[*t qu*]od
signum ad [b]
uentus [*tui*]
et con[*sum*]
matio[*nis*]
saecu[*li*]
4 Et r*espondens*
*ih̄s d*ixit *ui*
dete ne quis
uos seducat
ullo modo
5 multi enim 134 *a*
uenient in
no*m*[*ine m*]*eo dicē*
te*s* [*ego*] *s*um
xp̄s [c] *e*[*t*] [d] *m*ultos
sed*ucent* [e]
6 Au*dientes*
au*tem prae* [f]
li*a* [*e*]*t* opinio
n*es pra*elio
r[*u*]*m uide*te

---

[a] *qui ue*, add. int. lineas. [b] I. et B. om. *ad*. [c] I. *xp̄us*, ms. ut supra. [d] I. *e multos*, B. *e* .. *multos*. [e] I. *seducent*, B. *seducunt*. [f] I. legit *praelia, praeliorum:* B. uero *proelia, proeliorum*.

n[*e*] turbemi
n[*i o*]*po*rtet *enī*
fi[*eri haec*] sed non
d[*um*] est fi*nis*
7 E*x*[*u*]*rg*et enim
ge[*ns*] ad*uer*
sus [*g*]en*tem*
et [*reg*]*num*
contra reg
*num et e*runt
fames et ter
raemotus
8 per loca om
134 *b* nia haec ini
tia sunt do
lorum
9 Tunc *tradent*
uo*s in tribu*
latione et oc.
cident uos
et eritis odio
omnibus gē
tibus propter
nomen me
10 um et tunc
scandaliza
buntur *mul*
ti et inui*cem*
se tradent et
odio se h*abe*
bunt in*uicē*
11 et multi ps*eu*
doprofetae
exsurgent [a]
et seducent
12 multos et quo
niam abun
dat iniquitas 135 *a*
refrigescet
ca*rita*[*s*] *mul*
13 *to*[*rum q*]*ui*
a[*ute*]*m re*
manserit in
fi*nem hic* sal
14 uu*s erit* et prae
dic*abitur* e
uan*gel*ium
reg*ni i*n uni
ue*rso o*rbe
*in testi*mo
nio, *omnibus*
gentibus et
tunc ueniet
consum*ma*
15 tio cum
ergo uideri
tis abomìna
tionem de
solationis
*qu*od dictum
est a daniel
profetam [b] stā 135 *b*
tem in loco
sancto qui le

---

[a] I. *exurgent*, B. cum ms. [b] I. *profeta*, B. cum ms.

XXIV

git *int*ellegat
16 *tunc qui in iu*dae [a]
a *su*nt fugi
ant in mon
17 tibus et qui
in tecto non
descendat
tollere aliquid
18 de domo *et*
qui in agro
*non re*uer
*tatu*r tolle
re tunicam
suam
19 Uae [b] autem preg
*na*ntibus [c] et
*lactanti*bus
in illis diebus
20 *orate* autem
ut non fiat fu
ga uestra hi [d]
136 *a* *eme ue*l sab
21 *bato erit enī*
tunc tribula
tio magna qua
lis non fuit
ab initio sae
culi usque mo
do neque fiet
22 *et nisi breuia*
ti essent dies

XXIV

illi non esset
salua omnis
*c*aro *sed prop*
ter *electos*
br*euiabun*
tu*r dies illi*
23 Tunc *si quis uo*
bis *dixerit ec*
ce hic *x̅p̅s aut*
ec*ce illic no*
li*te credere*
24 ex*urgent*
eni*m pseudo*
x̅p̅i et pseudo
profetae et da 136 *b*
bu*nt sign*a
magn[*a*] *et pro*
d[*igia ita*] *ut*
in [*errorem i*]*ndu*
[*cantur*] *etiā*
25 [*electi*] *ecce*
praedixi uo
26 *bis si autē*
dixerint ec
ce in deserto
est nol[*ite*] *exi*
re ecce in pe
netralibus
nolite crede
27 *re sicut enī*
fulgur exit

---

[a] I. *iudea|sunt*, B, cum ms. [b] I. *ue*, B. cum ms. [c] I. *pregnantibus*, B. *praegnantibus*. [d] B. *uestra|hyeme*, I. cum ms.

XXIV

ab or*iente*
et paret usque
in occidentē
ita erit aduē
*tus fi*lii homi
28 nis ubic[*um*]
que fuerit
137 *a* corpus illic [a] cō
gregabuntur
aquilae
29 sta[*tim*]
post [*tri*]*bula*
tionem die
rum ill*orum*
sol obs*cura*
bitu*r et luna*
non d*abit lu*
men suum
et stell[*ae*] *ca*
dent de cae
lo et uirtu
[*tes caelorū*]
[*commoue*]
30 *bunt*[*ur et*]
tunc pare
bit [*si*]*gnum*
filii hominis
in ca*elo et pla*
[*nge*]*nt se tunc*
[*om*]nes tri
bus terrae et

XXIV

uidebunt fi 137 *b*
lium homi
n[*is a*]*dueni*
entem in nu
bibus caeli
*cu*m uirt*ute*
multa *et ma*
31 *iestate et mit*
tet angelos
*su*os cu*m tu*
ba et uoce
magna et con
gregabunt
elec[*tos*] [b] *eius*
a qua[*tuor*] *uē*
tis a summis
caelorum us
que ad ulti
mum eorum
32 A ficus *autem*
arborem [c] *dis*
*cite par*abo
lam cum iam
ramus eius te
ner fuerit 138 *a*
et folia nas
cuntur sci
tis quia prope
33 est aestus [d] ita
et uos cum ui
deritis haec

---

[a] 1[a] manus *illts* I. et B. habent *iltic*. [b] I. non habet *elec*. B. uero ut supra.
[c] I. *arbore*, B. cum ms. [d] I. *aestas*, B. cum ms.

omnia fie
ri scitote quia
prope est in
ianuis
34 Amen uobis
dico quia nō
praeteribit
haec genera
tio donec
haec omnia
35 fiant caelum
et terra trā
sibunt uer
ba autem
mea non prae
teribunt
36 De die autem
138 *b* illa et hora
nemo scit
neque ange
li caelorum
neque fili
us nisi pater
37 solus sicut
autem in die
bus noe ita e
rit et aduen
tus fili [a] homi
38 nis nam sicut
erat in diebus
diluuii [b] man

ducabant et
bibebant et
uxores duce
bant usque in
illum diem
quo noe in
gressus est
39 in arcam et
non cognoue
runt donec
uenit cata 139 *a*
clysmus et tu
lit *omnes* sic
erit aduen
tus fili hominis [c]
40 *Tunc duo erunt*
in agro unus
adsumetur
et unus relin
41 *quetur du*
[*ae m*]*olentes*
una adsume
[*tu*]*r et una*
re[*linq*]*uetur*
duo in tecto
unus adsu
metur et
unus relin
42 *quetur ui*
[*gilate*] *ergo*
[*qu*]*ia nescitis*

---

[a] I. *filii,* B. cum ms. [b] I. *diluii,* B. cum ms. [c] I. *filii hominis,* B. *fili omnis.*

[*qua*] *hora dm̄s*
uester uen
turus est
139 *b* 43 illud autem
scitote quo
nia*m si sci*
ret *pater fa*
milias qua
hora f[*ur u*]*e*
nit uigi*lar*et
utique et nō
sineret per
fod*iri domū*
44 sua[*m*] id*eo*
et uos esto
*te pa*rati qu*ia*
nes*citis* qua
hora filius
hom*inis uē*
turus *est*
45 Quis*nam est*
fidelis ser
uus et *pru*
dens *quem*
constituit
dm̄s *super*
fam*iliam*
140 *a* suam ut det
illis ci[*bu*]m
in [*tempore*]
46 [*bea*]*tus* [*ser*]
uus ille qu[*ē*]
[*ueniens dominus*]
[*eius inue*]
niet sic faci
en*tem*
47 Amen dico uo
bis quoniā
*sup*er omnia
bona sua *cons*
tituet eum
48 [*si autem*] *dixe*
rit mal[*us*] *ille*
[*seruus in*]
corde [*suo*]
mor[*am fa*]
cit dm̄s [*meus*]
[*uenire*]
49 [*et incipiet*]
per[*cutere*]
conseruos
suos mandu 140 *b*
care autem
[*et bibere*] [a]
[*cum ebriis*]
50 [*ueniet dn̄s*]
[*serui illius*]
[*in die qua*]
[*non sperat et*]
[*hora qua ignorat*]
51 [*et diuidet eū*]
[*partemque eius*]

---

[a] quod sequitur in quinque proximis columnis ex codice Veronensi suppletum est.

XXIV

[*ponet cum*]
[*hypocritis illic*]
[*erit fletus et*]
[*stridor den*]
[*tium*]

XXV

1 [*tunc simile*]
[*aestimabitur re*]
[*gnum caelorū*]
[*decem uirgi*]
[*nibus quae*]
[*acceperunt*]
[*lampades*]
[*suas et*] uen [a]
141 *a* erunt obuiā
sponso *et spō*
2 *sae* [*quinque*]
[*autem ex eis*]
[*erant fatuae*]
[*et quinque*]
[*prudentes*]
[*sed quinque*]
3 [*fatuae accep*]
[*tis lampadibus*]
[*suis non sum*]
[*pserunt oleum*]
4 [*secum pru*]
[*dentes uero*]
[*acceperunt*]
[*oleum in*]
[*uasis suis*]
[*cum lampadi*]

5 [*bus suis mo*]
[*ra autem spon*]
[*so faciente*]
[*dormitauerunt*]
[*omnes et dormi*]
6 [*erunt media*]
au*tem* [*nocte*] 141
c*l*[*amor* [b] *fac*]
t[*us est ecce*]
[*sponsus ue*]
[*nit surgite*]
[*obuiam ei*]
7 [*tunc surrex*]
[*erunt omnes*]
[*illae uirgines*]
[*et acceperunt*]
[*lampades su*]
8 [*as fatuae*]
[*autem sapi*]
[*entibus dix*]
[*erunt date*]
[*nobis de*]
[*oleo uestro*]
[*quia lam*]
[*pades nos*]
[*trae extin*]
[*guuntur*]
9 [*responderunt*]
[*prudentes di*]
[*centes non ne*]
[*for*]*te non suf* 142 *a*
[*ficiat nob*]*is*

---

[a] I. *exi*|*erunt*, B. cum ms. Hic signum quaternionis viiij. [b] I. *et* . . . B. *cl*. . .

XXV

[*et uobis ite*] *po*
[*tius ad uen*]
[*dentes et em*]
[*ite uobis*]
10 [*dum eunt*]
[*emere*]
[*uenit sponsus*]
[*et quae paratae*]
[*erant intra*]
[*uerunt cum eo*]
[*in nuptias et*]
[*clusa est*]
[*ianua*]
11 [*nobissimae ue*]
[*niunt relique*]
[*uirgines dicentes*]
[*dn̄e dn̄e*]
[*aperi nobis*]
12 [*ad ille res*]
[*pondens ait*]
[*amen dico uo*]
[*bis quod nescio*]
142 *b* 13 uos euigilate
itaque quia
[*nescitis diem*]
[*neque horam*]
14 [*sicut enim*]
[*homo peregre*]
[*afuturus uoca*]
[*bit seruos su*]
[*os et tradidit*]
[*illis bona*]
[*sua*]
15 [*et uni de*]

XXV

[*dit quinque*]
[*talenta alii*]
[*autem duo*]
[*alii uero*]
[*unum uni*]
[*cuique secun*]
[*dum propriam*]
[*uirtutem*]
[*suam et*]
[*profectus est*]
[*continuo*]
16 [*abiit qui quin*]
que talenta 143 *a*
acceperat et
operatus *est*
in eis et *lucra*
tus est alia
17 quinque *simi*
liter et qui
duo acc*epe*
rat lu*cratus*
est in eis alia
18 *duo qui autem*
unum tal*en*
*tum ac*cepe
rat fodit *in*
*ter*ram et
*absc*ondit *pe*
*cun*iam dm̄i
19 *sui* post
multum ue
ro temporis
*u*enit dm̄s
*seru*orum

XXV

illorum [a]
et posuit
rationem cum
143 *b* 20 eis et acce
dens qui quī
que talen
ta acceperat
posuit alia quī
que talen
ta dicens dm̄e
*quinq*ue ta
lenta mihi
tradidisti
ecce alia quī
que [b] su
per lucra
tus sum
21 Ait illi dm̄s
eius euge bo
ne serue et
fidelis quia
super pauca
fuisti fidelis
super multa
te constitu
am intra in
gaudium
144 *a* dm̄i tui [c]
24 accedens au
tem qui unū
talantum [d]
acceperat
ait dm̄*e scie* [e]
bam quia ho
mo du*rus es*
metes ubi nō
seminasti
et con*gre*
gas ubi nō
25 sparsisti et ti
mens abii *et*
abscondi ta
lentum tu
um in ter
ra ecce ha
bes quod *tu*
um est
26 Respon*dens*
autem dm̄s
eius dixit ei
serue nequa*m* [f]
et piger scie [g] 144 *b*
bas quod me
to ubi non se
mino et con
grego ubi nō
27 spargo opor
tuit ergo te

XXV

---

[a] I. *illorum et|posuit rationem cum*|et ita consuetas 24 lineas habet in ista columna. B. *illorum et|posuit ratio|nem cum.* [b] I. *que quae super|lucratus|sum*|. B. *que quae su|per lucra|tus sum.* [c] notare est uersiculos 22 et 23 omissos. [d] I. *talentum*, B. cum ms. [e] I. *sciē|bam.* [f] B. *nequa*, I. *nequā*. [g] I. *sie|bas*, B. cum ms.

comitte [a]
re pecuniā
meam num
mulariis [b] et
ueniens ego
recepissem
usuris quod
meum est
28 Tollite itaque
ab eo talan
tum [c] *et date*
ei qui habet
decem talan
29 ta omni enim
*hab*enti da
bitur ei autem
qui non habet
145 *a* et quod habet
au*feretur*
30 *ab eo et nequa*
seruum proi
cite foras in
tenebras ex
teriores illic
erit fletus
et stridor dē
tium
31 *Cum autem*
uenerit fili
us hominis
in maiesta

te sua et om
nes angeli
cum eo tunc
sedebit super
sedem ma
iestatis suae
32 *et congrega*
buntur ante
eum om
nes gentes et
separau*it eos* 145 *b*
ab inuicem
[*sicut pastor*]
segregat [*o*]*ues*
33 *ab ed*[*is et statu*]
et oues [*ad dex*]
[*tris suis ae*]
[*dos au*]*tem*
ad sin[*istris*]
34 T*unc dicet rex*
his qui a dex
tris eius sunt
uenite bene
dicti pa[*tris*]
mei poss[*ide*]
te p[*ara*]
tum [*uobis*]
reg[*num a*]
co[*nstitutio*]
n[*e mundi*]
35 [*esurii enim*]

---

[a] I. *comittere*. B. *committere*. [b] I. *nummularis*, B. cum ms. [c] I. *talentum . . . talenta*, B. cum ms.

XXV
[*et dedistis*]
[*mihi manduca*]
[*re sitiui et*]
146 *a* *dedis*tis mi
hi bibere hos
pes [a] [*era*]*m e*[*t*]
c[*olleg*]*istis me*
36 [*nudus*] *et oper*
[*uistis*] *me* [*in*]
fir[*mus et ui*]
sit[*astis me in*]
ca[*rcerem*] *erā*
et uenistis
ad me
37 T*unc respon*
debunt ei
[*iusti*] *dicen*
[*tes*] *dm̄e quā*
[*do te ui*]*dimus*
[*esurien*]*tem*
[*et paui*]*mus*
[*te sitientem*]
[*et dedimus*]
[*tibi potum*]
38 [*quando*]
[*autem te*]
[*uidimus*]
146 *b* hospitem et
suscepimus
te aut nudum
*et u*estiuimus
39 *aut* quando
te uid*imus*
infir*mum*
aut in car*ce*
rem et ueni
*mus a*d te
40 *Et* respon*dens*
dicit illis
amen dico
uobis quan
diu [b] *fecis*[*ti*]*s*
uni horum
*fra*truu*m*
meoru*m mi*
nimorum
mihi fecistis
41 T*unc dicit hi*ṣ
qui ad sinis
tris sunt dis
cedite a me
maledicti in 147 *a*
ignem aeter
num q*uod* pa
rauit pater
meus dia*bolo*
et angel*is eius*
42 *esu*rii eni*m*
*et n*on de*dis*
tis mihi *man*
ducar*e sitii*
*et n*on dedis
tis [c] *mih*i potū
43 *hospes er*am

---

[a] I. et B. *pes . . . me*. [b] B. *quandiiu*, I. cum ms. [c] I. *dedisti*, B. ut supra.

XXV

et non colle
gistis me nu
dus et no*n*
operuistis
me infirmus
et in carce
*rem et n*on
*ui*sitastis m*e*
44 T*u*nc respon
debunt *et ip*
si dicentes
147 *b* dm̄e quan
do *te uidimus*
*esurien*tem
*aut sitien*tē
aut nudum aut
ospitem aut
infirmum
aut in carce
rem et non
ministraui
mus tibi
45 Tunc *res*pon
*de*bit illis *di*
cens amen
*u*obis dic*o*
*q*uandiu nō
fecistis uni
de minim*is*
his nec mihi
46 *f*ecistis et
*ib*un*t hi* in
ignem ae
ternum ius
ti autem in
uitam aeter 148 *a*
nam

XXVI

1 Et *factum est*
*postqu*am
*cons*umma
uit ihs̄ ser
mones
hos omnes
dixit discipu
2 *lis suis scitis*
qu[*ia*] *post bi*
duum pascha
fiet et filius
*h*ominis *tra*
detur ut cru
cifigatur
3 Tunc *congre* [a]
gati *sunt prī*
cipes sacer
dotum et *se*
niores populi
in atrium
principis sa
cerdotum
qui dicebatur 148 *b*
4 caiphas et *con*
silium *fece*
runt ut ihm̄

[a] B. *cogregati*, I. ut supra.

dolo tenerent
et occiderent
5 dicebant au
tem ut non
in die fes*to*
ne forte tu
multus *fieret*
in populo
6 Cum *autem*
esset ih̄s in
betha*nia in*
domo *simo*
*nis l*eprosi
7 accessit *ad e*
*u*m mulier
habens *alab*as
trum ungu
enti pr*aetio*
si infudit *su*
per capud [a] ei*us*
149 *a* recumben
te ipso
8 Uidentes autē
dis*cipuli in*
dign*ati sunt*
di*centes ut*
quid per*di*
tio hae*c un*
9 guen*ti pot*uit
enim *istud*
uenundari
praetio et da

ri pauperi
10 *bus* *qu*od
[*ut c*]*ogno*uit
[*ih̄s di*]*xit ill*is
*quid molest*i
*estis mulier*i
opus bonum
operata est
11 *in me nam*
semper pau
peres habetis
uobiscum
me autem 149
no*n* [*sem*]*per*
12 hab*ebi*[*tis mit*]
tens en[*i*]*m haec*
ung*uentum*
in *corpus me*
um *ad sepeli*
en*dum me*
fec*it*
13 Amen *dico uo*
bis *ubicum*
que praedi
catum fue
rit hoc euan
gelium in
toto mundo
di*cetur et*
quod hae*c fe*
cit in me*mo*
riam sui

[a] B. *caput*, I. cum ms.

XXVI

14 Tun*c abïit unus*
de du*odecim*
discipulis qui
dici[*tur*] *iudas*
150 *a* scarioth ad
pri[*nci*]*pẹs sa*
15 *c*[*erdo*]*tum et*
a[*i*]*t illis quid*
uultis mihi
d*are et ego*
uobis illum
tradam ad il
li statuerunt
illi xxx *sta*
16 teres et e*xin*
de quaere*bat*
opportuni
tatem *ut eum*
traderet
17 Prima autem
die azymo
rum *acces*
*ser*unt d*is*
ci*puli ad ih̄m*
dicentes
ubi uis *prae*
parė[*m*]*us ti*
bi mand*uca*
150 *b* re pascha
18 Ih̄s autem dixit
eis ite in ci
uitate ad quē
dam et dici
te ei magis
ter dicit tem
pus meum
prope est aput
te facio pas*cha*
cum dis*ci*
19 pulis meis et
fecerunt
disci*puli si*
cut *prae*[*ce*]
per*at* [a] *ei*[*s*]
et par*aue*
ru*nt pascha*
20 Cum*que ser*[*o*]
esset factum
discubuit
cum d*uode*
cim disci
21 pul*is suis et*
manducan 151 *a*
tibus eis di
xit amen di
co uobis quia
unus ex uo
bis tradet me
22 et uehemen
ter contris
tati [b] coepe
runt dicere
singuli num
*qu*id ego sum

---

[a] I. *prae* . . .|*ceperat*, B. cum ms. [b] B. *contristatis*, I. cum ms.

23 *dme* quibus
respondens
ihs dixit qui
intingit me
cum manum in ca [a]
tinum hic me
24 tradet filius
quidem ho
minis uadit
sicut scriptū
est de eo
uae autem ho
151 *b* mini illi per
qu*em* [*fili*]*us*
homin[*is tr*]*a*
di[*tur bonū*]
. . . *re au* . .
num [b] . . . . .
si non [*fuis*]
set nat[*us ho*]
mo ille
25 Respond*ens*
iudas qui t*ra*
diturus *erat*
eu*m dixit*
numqu*id*
ego sum *rab*
bi dicit ei ihs
tu dixisti
26 Ipsis autem
cenantibus

*acc*epit *ihs*
panem et cum
benedixis
set [*fre*]*gi*t et
d[*edit*] *disc*ipu
lis suis et dixit 152 *a*
a[*ccipi*]*te et*
[*edite*] *hoc est*
e[*nim co*]*rpus*
me[*u*]*m*
27 *Et a*[*ccep*]*to ca*
[*lice*] *benedi*
[*xit et*] *gratias*
[*egit*] *et de*
dit *eis dicens*
28 *hic est san*
guis meus
noui testa
menti qui
pro multis
effunditur
in remissio
nem pecca
29 *torum dico*
autem uobis
non bibam
ex [c] *h*[*ac crea*]
tura [*uitis*]
usqu[*e in*] il
lum diem 152 *b*
cum ill*um*

---

[a] I. et B. *cum manum in cati|num hic me.* [b] I. *mum* . . . B. ut supra. [c] I. *ex n*. . .; B. ut supra.

*bibam u*obis
cum nouum
in regno pa
30 *tris mei et*
hymno dic
to exierunt
in montem
oliueti
31 *Tunc dicit il*
lis ih̄s omnes
uos scanda
lum patiemi
ni in me hac
nocte scrip
tum est enī
percutiam
pastorem [*et*]
dispargen
[*tur*] *oues gre*
gis
32 *uerum*[*tamen pos*]
tea quam sur
153 *a* rexero prae
cedam uos in
galilaeam
ibi me uide
*bi*tis
33 Respondens
autem illi pe
trus dixit si
omnes scan
*da*lizati fue
rint in te ego
numq*uam*
*s*candaliza
34 *bor* ait au
*te*m petro
ih̄s amen di
*co tibi qu*ia
nocte hac an
te galli cantum
ter me abne
*gab*is
35 A*it* ei *petrus*
[*et*] *si opor*tue
rit me tecum
mori non 153 *b*
te negabo
similiter eti
[*am*] et om
nes discipu
li dixerunt
36 Tunc uenit
ih̄s cum eis
in locum
qui dicitur
gedsamani [a]
et dicit dis
cipulis suis
sedete hic
donec eam
illuc orare
37 et adsump
to petro cum

[a] I· *gedsemani*, B. cum ms.

XXVI

duobus fili
is zebedaei
coepit tris
tis esse et an
xius
38 Tunc dixit
154 *a* eis ih̅s tristis
est anima me
a usque ad mor
tem manete
hic et uigila
te mecum
39 et progres
sus modicū
positis geni
bus procidit
in faciem
suam orans
et dicens
Pater omnia
tibi possibilia
sunt si potest
fieri transe
at a me calix
istae [a] sed ta
men non si
cut ego uo
lo sed sicut
tu uis
40 Et uenit ad dis
154 *b* cipulos suos
et inuenit

XXVI

eos dormiē
tes et dixit pe
tro sic non
potuistis [b] una ho
ra uigilare
41 mecum ui
gilate et ora
te ut non in
tretis in temp
tationem
spiritus qui
dem promp
tus est caro
autem infir
42 ma et [c] ite
rum secun
do abiit et o
rauit dicen*s*
pater non
potest hoc p*o*
culum tran
sire nisi illū
bibam fiat uo 155 *a*
luntas tua
43 *E*t cum uenis
*s*et r*ur*sus
*in*uenit eos
dormientes
erant enim
oculi eorum
somno gra
uati

---

[a] I, *iste,* B. cum ms. [b] add. 2m *tis* inter lineas. [c] nec I. nec B. habent *et.*

44 *E*t relictis eis
*abi*it et ora
[*u*]it eundē
sermonem
iterato
45 *T*unc uenit ad
discipulos
[*su*]*os e*t dicit
[*ei*]*s dor*mite
[*ia*]*m et r*equi
[*es*]*cite ec*ce
[*adp*]*ropin*qua
[*uit*] *hora et fi*
[*lius*] *hominis*
155 *b* tradetur in
manibus pec
46 cator*um sur*
gite eam*us*
hinc ec*ce*
*adp*ropin*qua*
uit qui me
tradet
47 Adhuc eo lo
quente ec*ce*
iudas unus
ex duodecī
uenit et cum
ipso turba
multa cu[*m*]
gladiis et [*fus*]
tibus m[*issi*]
a pri[*ncipi*]

bus [*sacerdo*]
tum [*et seni*]
o[*ribus*]
48 *p*[*lebis qui au*]
[*tem tradidit*] *eū*
d[*edit ei*]*s sig*
num dicens 156
*q*uemcum
qu[*e*] *os*cula
tus [*f*]*u*ero ip
se est ten*ete*
eum
49 Et statim ac
cessit ad ihm̄
et [a] *dixit habe rab*
bi et oscula
tus est eum
50 *dixit* ei ihs̄
ad quod ue
[*nis*]*ti amice*
[*tu*]*nc iniece*
[*ru*]*nt man*
[*us in i*]*hm̄ et*
[*tenue*]*runt*
51 [*eum et*] *ecce*
[*unus*] *ex his*
[*qui erant c*]*ū*
[*ihu exten*]
[*dens man*]
[*um exemit*]
gladium su 156 *b*
um et percus

---

[a] I. *ed.*

sit seruum
prin*cipis sa*
cerdotum
et amputauit
auriculam
eius
52 Tunc ait ad il
lum ih̄s con
uerte gl*adi*
um tuum in
locum suū
omnes qui
acceperint
gladium gla
dio peribu[*nt*]
53 *aut non* [*pu*]
tas po[*sse me*] [a]
modo ro[*ga*]
re patre[*m*]
meu[*m et ex*]
hibe[*bit mi*]
hi plusquam
157 *a* duodecimi [b]
legiones an
54 gelorum quo
modo ergo
implebuntur
scripturae
quia sic opor
55 tet fieri in illa
hora ih̄s di
xit ad turbam
quasi ad latro
nem uenis
tis ad me cum
gladiis et fus
tibus conpre [c]
hendere me
cottidie
aput uos sede
*ba*m in tem
plo docens
[*et*] non *tenu*
[*is*]*tis me*
56 *Hoc autem to*
tum [*factum*]
est ut imple 157 *b*
antur scrip
turae p[*r*]ophe
tarum
Tunc discipuli
eius omnes
relicto eo fu
57 gerunt ad illi
tenentes
ihm̄ duxe
runt ad cai
pham princi
pem sacer
dotum ubi
scribae et se
niores con

---

[a] I. *pu*|*tas po* . . . .; B. *putas poss* . . . . [b] sic in ms; I. et B. habent *duodecim.* [c] B. *comprehendere*, I, cum ms.

uenerant
58 petrus autem
sequebatur
eum a lon
ge usque ad a
trium prin
[*ci*]*pis sa*[*cer*]
[*dotum*] *et in*
158 *a* gressus in
tro sedebat
cum minis
tr[*is u*]t uide
ret exitum
59 rei princeps
uero et uni
uersum con
cilium quae
rebant fal
sum testimo
nium aduer
sus ihm̄ ut eū
interficerent
60 et non inue
nerunt [a] cum mul
tis falsis tes
tes accessis
sent non in
uenerunt
exitum rei
Postea autem
uenerunt
duo f[*alsi*] *tes*

61 tes et dixerunt 158 *b*
hic dixit pos
sum destrue
re templum
dei et in tri
bus diebus
aedificare
illud
62 Et cum sur
rexisset prin
ceps sacerdo
tum dixit illi
non respon
des ad ea quae
hi aduersus
te testifican
63 tur ihs̄ autē
tacebat et res
pondens *prī*
ceps sace*rdo*
*t*um dixit e*i*
adiuro te *per*
deum *uiuum*
ut dicas *no*
bis si tu es xps̄ 159 *a*
64 filius dī ait
ihs̄ tu dixisti
Uerumtamē
dico uobis
amodo uide
bitis filium
hominis se

[a] *ne* add. inter lineas B. *in*|*uerunt*.

XXVI

dente*m* a*d*
dexteram [a] uir
*tut*is et ueni
entem cum
[*nu*]*bibus* [*cae*]
65 [*li t*]*unc* [*prin*]
[*c*]*eps sa*[*cerdo*]
[*tum scidit*]
[*uestimenta*]
[*sua dicens*]
[*blasphemauit*]
[*quid adhuc*]
[*egemus testi*]
[*bus ecce*]
[*nunc aud*]
[*istis blas*] [b]
159 *b* 66 phemiam quid
uobis uide
tur ad illi
*re*sponderunt
uni*uersi* et
dixer*u*nt
reus est *mor*
tis
67 Tunc expu*er*unt
in faci*em* eius
et colafos [c]
deder*unt* ei
68 dicentes pro
fetiza nobis
xp̄e quis est

XXVI

qui te percus
69 s[*it*] *pet*rus
[*uero*] *sede*
[*bat foris*]
[*in atrio et*]
[*accessit ad*]
[*eum una an*]
[*chilla dicens*]
[*tu eras cum ihū*]
70 [*galileo petrus*] [d]
autem ne 160 *a*
gauit in cons
pectu omni
um *dicens*
nescio quid
dicas nec no
71 *u*i egr*es*
*su*s autem
ad ianuam
uid*i*t illum
ali*a a*nchil
la et ait illis [e]
qui *ibi* erant
et hic erat
cu*m ihū*
nazareno
72 [*et iterum cū*]
[*iuramento ne*]
73 [*gauit et*]
[*post pus*]
[*illum ac*]

---

[a] I. *dexteram*, B. *dextram*. [b] Ex cod. *b* suppletum. [c] *et colafos* add. I[m] inter lineas. [d] suppletum ex cod. *n*. [e] sic in ms. I. et B. *illi*.

XXVI

[*cesserunt*]
[*qui ibi*]
[*stabant*] [a]
160 *b* et dixerunt
petro uere
ex ipsis es et
tu nam et
loquella [b] tua
74 similis est tunc
coepit deuo
tar*e* se et iura
re *qui*a non
noui hominē
et confestim
gal*lus c*anta
75 *uit et* [*re*]
corda[*tus est*]
petrus [*uer*]
bum [*ihu̅*]
quod [*dixe*]
[*rat ei prius*]
[*quam gallus*]
[*cantet ter*]
[*me negabis*]
[*et egressus*]
[*foras amaris*]
[*sime plorauit*] [c]

XXVII

161 *a* 1 Cumque ma
ne esset fac
tum consili
um fecerunt
omnes prin
cipes sacerdo
tum et senio
res plebis ad
uersus ihm̅
ut eum mor
ti traderent
2 Et ligatum
eum duxerunt
et tradide
runt pontio
pilato prae
3 sidi [d] tunc
uidens iudas
qui tradidit
eum quia dā
nat*us est* [e] *paeni*
tentia duc
tus rettulit
triginta argen
teos principi 161 *b*
bus sacerdo
tum et senio
4 ribus dicens
peccaui quod
tradiderim
sanguinem
iustum
Ad illi dixe
runt quid

---

[a] Ex cod. *n* suppletum. [b] sic in ms. I. et B. *loquela.* [c] Ex cod. *b* suppletum. [d] I. et B. perperam *praesi|di.* [e] I. *est,* B. *ess . .* [f] I. *agenteos,* B. cum ms.

XXVII

ad nos tu ui
5 deris *et pro*
iectis argē
tis [a] in templo
secessit et a
*biit et la*queo
*se susp*endit
6 *princeps* [b] au
*tem sac*erdo
*tum ac*cepta
*pecu*nia dix*e*
runt *non li*
*cet mit*tere
ea in corbam
162 *a* quia praeti
um sangui
7 nis est consi
lio autem ac
cepto inter
se emerunt
agrum figu
li ad sepultu
ram peregri
8 norum prop
ter hoc uo
catus est ager
illae [c] achel
demae [d] hoc
est ager san
guinis usque
in hodier
num diem

XXVII

9 tunc *imple*
tum *est quod*
dictum est
per *prophe*
tam dicen
tem et acce
perunt tri 162 *b*
ginta argē
teos praeti
um aestima
ti quem aes
timauerunt
a filiis istra
10 hel et dede
runt eos in
agrum figu
li in sepultu
ram peregri
norum
11 Ih̄s autem ste
tit ante prae
sidem et in
terrogauit
eum praeses
dicens tu es
rex iudaeo
rum ih̄s au
tem ait tu di
12 cis et cum
accusaretur
a principibus 163 *a*
sacerdotum

[a] sic I. et B. [b] sic I. et B. [c] I. *ille*, B. cum ms. [d] I. *acheldemae*, B. *acheldemac.*

XXVII

et senioribus
nihil respon
13 dit tunc di
cit illi pilatus
non audis
quanta aduer
sus te testimo
nia perhibent
14 et non res
pondit ei ullũ
uerbum ita
ut mirare
tur praeses
ualde
15 Per diem au
tem festum
consueue
rat praeses *di*
*m*ittere *po*
pulo unum *uinc*
tum quem uol
16 uissent tunc
163 *b* habebant
insignem
uinctum
qui diceba
tur barab
bas
17 Congregatis
autem illis di
xit pilatus quē
uultis uobis

XXVII

de duobus mit
tam barab
ban an ihm̄
qui dicitur
18 xp̄s sciebat
enim quod
per inuidiam
tradiderant
19 eum seden
te autem illo
pro tribuna
li misit ad eū
uxor eius di
cens nihil sit
tibi et iusto il 164 *a*
li multa enim
passa sum ho
die per uisum
propter illum
20 Principes autem
sacerdotum
et seniores
persuaserunt
populo ut pe
terent barab
ban ihm̄ *uero*
perderent
21 Respondens au
tem praeses ait
illis quem *ũul*
tis uob*is de duo*
bis [a] dimitt*am*

---

[a] sic I. et B.

XXVII

ad illi di*xerunt*
*bar*abba*n*
22 Dicit illis *pilatus*
quid ergo fa
ciamus ihm̄
qui dicitur
164 *b* 23 xp̄s dicunt ō
nes crucifiga
tur ait illis prae
ses quid enim
mali fecit ad il
*li ma*gis cla
mabant cruci
24 figatur *uidens*
autem pilatus
qui [a] nihil pro
ficit sed *magis*
tumul*tum fie*
ri accepta aq*ua*
lauit m*anus*
coram popu*lo*
dicens *inno*
cens *ego sum*
a sanguine
huius *uos ui*
deritis
25 Et respond*ens*
uniuersa *tur*
ba dixit san
guis eius su
165 *a* per nos e[*t*] *su*

XXVII

per [*fil*]ios nos
tros
26 Tunc dimisit illis
barabban ihm̄
uero *flagel*
lis caesum tra
didit eis ut *cru*
ci eum figerent
27 Tunc milites *prae*
*sid*is susc*epe*
runt ihm̄ *in*
*prae*torio *et*
*congregau*e
*runt ad eu*m
*uniuer*sam
28 co*hortem* et ī
du*erunt eum*
tu*nicam pur*
pur*eam et* cla
myd*em* cocci
neam circum
*de*derunt ei
29 *et* coronam
de spinis posue 165 *b*
runt super ca
put eius et ha
rundinem in
dextera eius
et adgenicu
lantes se ante
eum delude

[a] sic I. et B.

bant eum dicē
tes habe rex
iudaeorum
30 et expuebant
in faciem eius
et acceperunt
harundinem
et percutiebant
caput eius
31 Et postquam de
luserunt eum
exuerunt eū
clamydem et
induerunt
eum uestimē
ta eius et du
166 *a* xerunt ut cru
ci eum figerent
32 Exeuntes autem
inuenerunt
hominem cy
rineum ue
nientem ob
uiam sibi nomi
ne simonē
hunc anga
riauerunt
ut tolleret cru
cem eius
33 Et uenerunt in
locum qui di
citur golgo
tha quod est
caluariae lo
34 cus et dede
runt ei bibe
re uinum *cum*
felle mix*tum*
et cum *gustas*
set nol*uit bi*
be[*re*] 166 *b*
35 Postquam autē
*crucifix*erunt
eum diuise
runt sibi ues
timenta eius
sortem mit
tentes ut im
pleretur quod
dictum est per
prophaetam [a]
diuiserunt
sibi uestimē
ta mea
et super ues
tem meam
miserunt
sortem
36 et sedentes
seruabant [b]
37 eum et inpos*ue*
runt ei supra
caput causam
eius scriptam

---

[a] I. *prophetam*, B. cum ms. [b] forse *obseruabant* I. et B. *seruabant*.

XXVII

167 *a* hic est rex iu
daeorum
38 Tunc crucifixi
sunt cum eo
duo latrones
unus a dex
tris et alter
ad sinistris
39 transeuntes
autem blasphe
mabant eum
mouentes ca
40 pita sua et di
centes ua qui
destruebat tē
plum dī et in
triduo illud
reaedificabat
libera te si fi
lius dī es tu
et descende
41 de crucem si
militer et prī
cipes sacerdo
167 *b* tum deluden
tes cum scribis
et pharisaeis
42 dicebant ali
os saluos fecit
se ipsum non
potest saluum
facere si rex
istrahel est des
cendat nunc
de cruce et
credimus ei
43 si confidet in
dō liberet nunc
eum si uult eū
dixit enim
quia dī filius
sum
44 Id ipsum autem
et latrones
qui crucifixi
erant *cum*
eo inpro*pera*
45 bant ei *et post*
quam cruci 168 *a*
fixus est ab ho
ra sex*ta tene*
brae factae
sunt super *u*
niuersam
terram usque
in oram no
nam
46 Circa hora au
tem nonam
exclamauit
ih̄s uoce mag
na dicens he
li heli lema zah [a]
thani hoc est

[a] I. *lamazahthani*, B. ut supra.

XXVII

d̄s meus d̄s me
us ut quid me
dereliquis
47 *ti quidam*
autem illic
stantes et audi
entes dicebant
heliam uocat
168 *b* 48 iste et conti
nuo currens
unus ex eis *ac*
*cep*ta spong*ia*
*imp*leuit ace
to et inposuit
in harundi*ne*
et dabat ei *bibe*
49 *re* ceteri ue*ro*
*dix*erunt si
ne uideamus
*si ue*nit heli*as*
*et li*berauit
eum
50 Ihs̄ autem ite
r*um clamans*
u*oce magna*
51 *emisit spm̄ et*
ecce uelum
templi scissū
est in duas
partes a sum
mo usque de
orsum et ter
169 *a* remotum fac
tum est mag

XXVII

num et petrae
52 fisse sunt et
monumen
ta patefacta
sunt et mult[*a*]
corp[*or*]a sanc
torum dormi
[*enti*]um sur
53 [*re*]xerunt et
[*ex*]euntes de
[*m*]onumen
[*tis p*]ost resur
[*recti*]onem
[*ipsiu*]s uene
[*runt*] in sanc
[*tam*] ciuitatē
[*et mu*]ltis appa
54 [*ruerunt cen*]
[*turio autē*]
[*et qui cum eo*]
[*erant custo*]
[*dientes ihm̄*]
uiso terrae 169 *b*
motu et ea quae
fieb[*ant*] timue
[*runt ualde*]
[*di*]centes u[*e*]
re dī filius erat
iste
55 [*E*]ran[*t*] autem
ibi mulieres
multae a lon
ge uidentes quae
secutae fue

rant ih̄m a cana ga
lilea minis
56 trantes ei i[*n*]
ter quas er[*at*]
maria mag
[*d*]alenae e[*t*]
maria iac[*ob*]i
[*et ioseph et ma*]
[*ter filior*]um zebedei
57 [*cum sero au*]
[*tem factum*]
esset ue[*nit*]
170 *a* quidam homo
diues *ab* arima
thia nomine
[*ioseph qui*]
discipul[*us*] [a]
58 *erat ihū hic a*
[*cces*]*sit ad pila*
[*tu*]*m et p*[*e*]*tiit co*
[*rp*]*us ih̄u tunc*
pilatus iussit
reddi corpus
59 *et cum accepis*
set iose[*ph*] *cor*
pus ih̄u inuol
u[*it ill*]*ud in sy̅*
done munda
60 *et posuit eū*
in monum[*ento*]
[*su*]*o nou*[*o*]
[*qu*]*od excide*[*rat*]

[*in petra*]
[*et aduoluit*]
[*saxum mag*]
[*num*] *ad oste*
um monumē 170 *b*
61 ti et abiit erat
aut*em ibi* ma
ria magdale
nae et altera
maria seden
tes con[*tra*] *se*
[*p*]*ulcr*[*um*]
62 *altera autē*
die quae [*est*]
post paras[*ce*]
ue conue[*ne*]
runt prin[*ci*]
pes sacerd[*otum*]
et phar[*isaei*]
63 *ad pilatu*[*m di*]
centes [*domi*]
ne rem[*emo*]
rati su[*mus*]
[*quod seduc*]
[*tor ille dixit*]
[*adhuc ui*]
[*uens post*] [b]
tertium [*diem*]
resurgam 171 *a*
64 iube ergo cus
todiri sepul
chrum usque

---

[a] I. *disciputi* . . . B. ut supra. [b] Ex *n* suppletum.

XXVII

in diem terti
um ne forte
ueniant dis
cipuli eius et
*f*urentur eū
et dicant ple
ui quia surre
*xi*t a mortuis
et erit nouis
*si*mus error
*pei*or priori
65 *Ait illis* pilatus
h[*a*]*be*tis cus
todes ite cus
*todite si*cut
66 *scitis* [*ill*]i autē
[*ex*]*eunte*[*s*] *mu*
[*nier*]*unt se*
*pulch*rum
signantes *la*
171 *b* pidem cum
custodibus

XXVIII

1 LXXIIII [a] uespe
re autem sab
bati quae lu
cescit in pri
ma sabbati ue
nit maria
magdalenae
et altera ma

XXVIII

ria uidere se
pulchrum
2 Et ecce terrae
motus factus
est magnus
angelus *enī*
d̄mi descen
dit de caelo
et accedens
reuoluit la
pidem et sedit
super eum
3 Erat autem as
pectus eius
sicut fulgur 172 *a*
et uestimē
ta eius candi
4 da sicut nix a
timore autem
eius territi
sunt custodes
et facti sunt
uelut mortui
5 Respondens *au*
tem *angelus*
dixit m*ulieri*
bus nolite ti
mere uos scio
enim quod
ih̄m qui cru
cifixus est quae

---

[a] Hic numerus indicat antiquam capitulorum divisionem, non autem custodum numerum ut candide putat Irico.

6 ritis non est
hic surrexit
enim sicut
dixit uenite
et uidet*e lo*
cum *ubi posi*
tus erat dms
172 *b* 7 et dicite dis
cipulis eius
quia surre
xit et praece
dit uos in ga
lilea ibi eum
uidebitis ec
ce dixi uob*is*
8 Et exierunt *ci*
to de mon*umē*
to *cum timo*
re et gau*dio*
magno *cur*
rentes *nun*
tiare disci*pulis*
eius
9 Et ecce ihs [*oc*]
currit illis di
cens habete
illae [*au*]*tem*
acce[*sser*]*unt*
et ten[*uerunt*]
pedes [*eius et*]
adorauerunt [a]
173 *a* eum

10 Tunc ait illis ihs
nolite time
re ite nuntia
te fratribus
meis ut eant
in galileam
ibi me uide
11 bunt quae cū
abissent ecce
quidam de cus
todibus uene
runt in ciui
tatem et nun
tiaberunt prī
cipibus sacer
dotum et scri
bis omnia quae
facta sunt
12 Et con*gregati*
principes sa
cerdo*tum cū*
*sen*iori*bus*
consilium ac *b* 173
ceperunt et
pecuniam co
piosam dede
runt militi
13 bus dicentes
dicite quia dis
cipuli eius noc
te uenerunt
et furati sunt

---

[a] Hic signum quaternionis XI.

XXVIII

eum nobis [a] dor
mientibus
14 et si hoc audi
tum fuerit a
praeside nos
persuademus
ei et securos
uos faciemus
15 Ad illi accepta
pecunia fece
runt sicut e
rant docti et
diuulgatum
est uerbum is
tut aput iudae
174 a os usque in ho
diernum di
16 em unde
cim autem
discipuli abie
runt in gali
leam in mon
te ubi consti
tuerat illis
17 ihs̄ et cum ui
dissent eum
adorauerunt

XXVIII

quidam au
tem dubitaue
runt
18 Et accedens ihs̄
locutus est
eis dicens da
ta est mihi om
nis potestas
in caelo et in
19 terra euntes
nunc docete
omnes gen
tes baptizantes 174 b
eos in nomine
patris et fili et
sps̄ sancti do
centes eos ser
uare omnia
quaecumque
mandaui uo
bis et ecce ego
uobiscum sū
omnibus die
bus usque ad
consumma
tionem saecu
li Amen [b]

---

[a] I. *nobis*, B. *uobis*. [b] paginae 175-180 nullum textum habent; ad calcem paginae 180 signum quaternionis XII.

SECUNDUM IOHANNEM

I

181 *a* 1 In principio
erat uerbum
et uerbum
erat aput dēm
et d̄s erat uer
2 bum hoc erat
in principio
3 aput d̄m om
nia per illum
facta sunt et
sine illo fac
tum est nihil
quod factum
4 est in illo ui
ta est et uita
erat lux ho
5 minum et lux
in tenebris

I

lucet et tene
brae eum [a] nō
comprehen
derunt
6 Fuit homo mis
sus a deo cui
nomen erat 181 *b*
7 iohannes hic
uenit in tes
timonium
ut testimo
nium perhi
beret de lumi
ne ut omnes [b]
credant per
8 illum non e
rat ille lumē
sed ut testimo

[a] B. *eam*, I. cum ms. [b] B. *omnis*, I. cum ms.

I

nium perhi
beret de lumi
9 ne erat lumē
uerum quod
inluminat o
mnem hominē
uenientem
in hunc mun
10 dum in *hoc*
mund . . .
et mundus
per ipsum
factus est et
182 *a* mundus illum
non cognouit
11 in sua uenit
et sui eum
non recepe
12 runt quod
quod autem
receperunt
illum dedit
illis potesta
tem filios dei
fieri his qui
credunt in
nomine eius
13 non ex san
guinibus ne
*qu*e ex uolun
*ta*te carnis
neque ex uo

I

luntate uiri
sed ex deo
14 *nati sunt et*
uerbum ca
ro factum est 182 *b*
et inhabita
uit in nobis
et uidimus
gloriam eius
gloriam sicut
unici filii a
patre plenus
gratia et ue
ritate
15 Iohannes testi
ficatur [a] de il
lo et clamat
dicens hic
est de quo di
xi post me ue
niens *ante*
me factus est
quoniam pri
or me erat
16 *quia de ple*
nitudine eius
nos omnes
accepimus
gratiam pro 183 *a*
17 gratia quoni
am lex per moy
sen *data* est

---

[a] I. *testificetur*, B. cum ms.

I

gratia autē
et ueritas per
ihm xpm fac
ta est
18 Dm nemo ui
dit unquam
nisi unicus
filius solus si
num patris
ipse en*arra*
uit
19 Et hoc est tes
timonium
iohannis quā
do miserunt
ad eum iudei [a]
ab hie*rosoly*
mis sacerdo
tem et leui
tas ut interro
183 *b* garent eum
20 tu qui [b] es et cō
fessus est et
non nega
uit confessus
est autem
quia ego nō
sum xps
21 Et interroga
uerunt eum
iterum *quid*

I

ergo helias
es [c] ait *non sum*
quid ergo pro
feta [d] *es et res*
pondit non
22 et dixerunt *ei*
dic ergo qu*is*
es ut respo*n*
sum demus
iis qui nos *mi*
serunt quid
dices de te ip
23 *so* qui res
pondit ego uox 184 *a*
clamantis in
deserto diri
gite uiam dmi
sicut dixit
esaias [e] pro
feta
24 et qui missi e
rant ex pha
riseis disci
puli et leui
25 tae [f] dixerunt
ei quid ergo
baptizas si tu
non es xps
neque heli [g]
as neque pro
feta

---

[a] B. *iudaei*, I. *iudei*. [b] I. *quis est*, B. *qui es*, cum ms. [c] I. *et*, B. *es* cum ms. [d] B. *propheta*, I. ut supra. [e] B. *eseias*, I. cum ms. [f] B. *leuuitae*, I. cum ms. [g] B. *haelias*, I. cum ms.

I

26 Respondens
illis iohan
nes dicens
ego baptizo
uos in aqua
in paeniten [a]
184 *b* tiam medius
autem stat
inter uos
quem uos ig
27 noratis qui
post me ue
nit ante me
factus est cu
ius non sum
dignus ego
soluere cor
rigiam cal
ciamenti e
ius
28 Haec autem
gesta sunt
in bethani
a trans ior
danem [b] ubi
erat iohan
nes *bapti
zans*
29 Altera die ui
dit ihm̄ ue
185 *a* nientem ad
se et ait ecce
agnus dei ec
ce qui tollit
peccatum mū
30 di hic est de
quo ego dixi
post me uenit
uir qui an
te me factus
est quoniā
prior me *e*
31 rat et *ego ig*
norabam
illum sed ut
manifesta
retur in is
trahel [c] ideo
ueni *ego in*
aqua bapti
zans
32 Et testimo
nium *per
hibuit iohan*
nes dicens 185 *b*
quoni*am*
uidi spm̄ ta*m*
quam colū
bam descen
dentem de
caelo et *mā*
sit super *il*

---

[a] I. *penitentiam*, B. cum ms. [b] B. *iordanen*. I. cum ms. [c] I. *israel*, B. cum ms.

I

33 lum et *ego*
ignorabam
illum sed qui
me misit bap [a]
tizare *in a*
qua ille mi
hi dixit su*per*
quem *uide*[*ris*] [b]
sp̄m des
cenden*tem*
et manen
tem in illo
*hi*c est qui
baptizat in
sp̄u sancto
34 *et* ego uidi
186 *a* et testimo
nium perhi
bui quoniā
hic est elec
tus filius dī
35 Altera die ite
rum stabat
*ioh*annes et
ex discipulis
36 eius duo et
respiciens
ih̄m ambu
lantem ait
ecce agnus
dei [c] ecce qui

I

tollit pecca
tum mundi
37 et audierunt
ex discipu
lis eius duo
loquentem
illum et se
cuti sunt
ih̄m
38 Conuersus 186 *b*
autem ih̄s et
uidens eos
sequentes se
ait illis quid
quaeritis
ad illi dixe
runt ei rab
bi quod dici
tur inter
praetatum [d]
magister
ubi manes
39 dicit eis ue
nite et uide
te uene
runt ergo
et uiderunt
ubi habita
ret et aput
ipsum man
serunt illa

---

[a] I. *pabtizare*, B. cum ms. [b] B. *uide|ris*. [c] I. *dī*. [d] I. *interpretatum*, B. cum ms.

I

die hora au
tem erat fe
187 *a* re decima
40 erat autem
andreas fra
ter simonis
petri unus
ex duobus qui
audierant
ab iohanne
et secuti e
rant illum
41 inuenit hic
primum fra
trem suum
simonem
et ait illi in
uenimus
messiam quod
est interpre [a]
tatum xp̄s
42 Et duxit illum
ad ih̄m
Et respiciens
eum ih̄s di
xit tu *simon*
187 *b* filius iohan
nes [b] tu uoca
beris cephas
quod est in
terpreta

I

tum [c] *petrus*
43 *altera die*
uoluit exire
in galileā
et inuenit
philippum
et ait illi ih̄s
sequere me
44 *erat autem*
filippus [d] *a*
bedsaida de
ciuitate an
*dreae e*t pe
45 *tri inue*nit
filippus [d] na
*thanae*l et
*dicit il*li quē
*scri*psit moy
*ses i*n lege
et pro*fetae* [e] 188 *a*
inu*enimus*
ih̄m filium
ioseph a na
zareth [f]
46 *Ait illi natha*
nael a naza
ret potest ali
quid boni es
se dixit illi
filippus [g] *ue*
ni et uide

---

[a] I. *interpreta|tum*, B. cum ms. [b] I. *ioannis*, B. cum ms. [c] B. *interpraetatum*, I. ut supra. [d] B. *philippus*, I. ut supra. [e] B. *prophetae*, I. ut supra. [f] B. *nazaret*, I. ut supra. [g] B. *philippus*, I. ut supra.

I

47 *uidens au*
tem ihs na
thanael ue
nientem ad
se dixit de na
thanael [a]
Ecce uere is
raelita [b] *in*
quo dolus
48 *non est ait* [c]
illi und*e me*
188 *b* nosti
Respondit ihs
et dixit illi
priusquam
te *filippus* [d]
uocaret cum
esses sub ficus
arbore uidi
49 te respō
dit illi natha
nael et dixit
rhabbi [e] tu es
filius dei tu es
rex istrahel [f]
50 respondens
ihs dixit illi
quoniam di
xi tibi quia
uidi te cum
esses sub fi

I

cus arbore
credes maio
ra horum ui
51 debit [g] et ait il
lis amē 189 *a*
amen dico
uob*is uidebi*
tis caelum
apertum et
angelos dei
ascendentes
et descendē
tes supra filium

II

1 *hominis et*
die tertia
nuptiae fie
bant in cana
galileae et e
rat ibi mater
ihū inuita
2 *ta* uoca*tus*
autem erat
et ihs et dis
cipuli eius
ad nuptias
3 *et ui*n*um nō*
*ha*beba*nt*
quoniam cō
summatum 189 *b*
erat uinum

---

[a] B. *nathanaele*, I. ut supra. [b] B. *istrahelita*, I. ut supra. [c] B. *non est . . . t ait*, I. ut supra. [d] B. *philippus*, I. ut supra. [e] I. *rabbi*, B. cum ms. [f] I. *israel*, B. cum ms. [g] B. *uidebis*, I. cum ms.

II

nuptiarum
deinde dicit
mater ad ih̄m
uinum non
habent
4 *Ait illi ih̄s quid*
mihi et tibi
est mulier
nondum ue
nit hora mea
5 *dicit mater*
eius ministris
quodcunque
uobis dixerit
facite
6 *Erant autem*
ibi hydriae
lapideae sex
secundum
purificatio
nem iudaeo [a]
rum capien
190 *a* tes metretas
binas uel ter
7 nas dicit illis
ih̄s implete
hydrias aqua
et impleue [b]
runt eas us
que ad sum
mum

II

8 Ait eis ih̄s hau
rite et ferte
architricli
no ad illi au
rierunt et ad
9 tulerunt cū
autem gus
tasset ar*chi*
triclinus *a*
qua uin*um*
factum *et nes*
ciebat *unde*
factum esset
ministri au
tem sciebant
qui haurie 190 *b*
rant aquam
et uidentes
factum mi
rabantur
uocat spon
sum architri
10 clinus et ait
illi omnis ho
mo bonum
uinum pri
us ponit et cū
ineb*riati fue*
rint homines
id quod dete
rius tu *autē*

---

[a] I. *iudeorum*, B. cum ms. [b] B. *impleberunt*, I. cum ms.

II

seruasti bo
num uinum
usque modo
11 Hoc fecit initi
um signorū
ih̄s in cana
galileae *et ma*
nifestauit
191 *a* gloriam suā
et crediderunt
in illum disci
puli eius
12 Post hoc descen
dit capharna
um ipse et ma
ter eius et fra
tres et ibi mā
serunt non
multos dies
13 et prope erat
pascha iudaeo [a]
rum et ascē
dit hyerosoli [b]
14 mis ih̄s et in
uenit in tem
plo uenden
tes oues et bo
ues et colum
bas et num
mularios se [c]
15 *dentes et fe*

II

cit tanquam
flagellum de 191 *b*
restibus et ō
nes eiecit de
templo oues
et boues et co
lumbas et nū
mulariorū
effudit pecu
niam et men
sas eorum e
16 uertit et uen
dentibus co
*lumb*as dixit
tollite haec
istinc et noli
te facere do
mum patris
mei domum
negotiatio
17 nis tunc
rememora
ti sunt disci
puli eius quod
*scriptu*m sit
zelus domus 192 *a*
tuae come
dit me
18 Responderunt
ergo iudaei [d]
et dixerunt

---

[a] I. *iudeorum*, B. cum ms. [b] B. *hierosolymis*, I. cum ms. [c] I. *uendente*s, B. *sedentes*. [d] I. *iudei*, B. cum ms.

II

ei quod sig
num osten
dis nobis quia
haec facis
19 Respondit ih̄s
et dixit illis
solui*te hoc*
templum et
in triduo re
suscitabo il
20 lud dixerunt
autem iuda*ei* [a]
xlvj [b] annis
*aedif*icatum
est hoc tem
plum et tu tri
bus diebus
resuscitabis
192 *b* 21 illud ille au
tem dicebat
de templo cor
poris sui
22 Postquam sur
rexit [c] ergo a
mortuis re
memorati sunt
discipuli eius
quod hoc dixit
et crediderunt
scripturae
et uerbo quod
dixit ih̄s

II

23 Cum autem es
set ih̄s hiero
solymis per
pascha in die
festo multi
crediderunt
in *nomine*
eius uiden
tes signa quae
24 *faciebat ipse*
autem ih̄s 193 *a*
non credebat
se illis eo quod
nosset omnes
25 et quia non
desideraret
ut aliquis tes
timonium
diceret de ho
mine ipse enī
sciebat quid
esset in homi

III

1 ne erat
autem homo
de pharisaeis
cui nomen
nicodemus
princeps iu
2 daeorum hic
uenit ad ih̄m
nocte et ait

---

[a] I. *iudei*, B. cum ms. [b] I. xliii, B. cum ms. [c] I. *surexit*, B. cum ms.

illi rabbi sci
mus quod a
deo uenisti
193 *b* magister ne
mo enim po
test haec sig
na facere quae
tu facis nisi
deus sit cum
illo
[3] Respondit ihs
et dixit illi amē
amen dico ti
bi nisi q*uis*
renatus fue
rit denuo n[*on*]
potest u*ide*
re regnum
dei
[4] Dicit ad *eum*
nicode[*mus*]
quomodo po
test homo re
nasci cum
*sit sen*ex nun
quid pot*est*
homo ut nos
194 *a* in utero ma
tris suae ite
rum introire
et renasci

[5] respondit
ihs
Amen amen di
co tibi nisi
quis renatus
fuerit de a
qua et de spu
*san*cto non
potest in . . .
. . . . [*in*]tra
re in regnum
[6] *dī qu*od natum
est de carne
ca[*r*]*o est quia*
de carne na
tum est et quod
natum est de spu [a]
sps est quia ds
sps est et ex deo
[7] natus est no
li mirari quia 194 *b*
dixi tibi opor
tet uos renas
[8] ci sps ubi uult
spirat et uocē
eius audis
sed nescis
unde ueniat
aut ubi ua
dat sic est om
nis qui renas

---

[a] B. sic habet: *natum est de|spiritu spiritus est|quia deus spiritus|est et ex deo|* sed ms. cum I. ut supra.

citur de aqua
9 et spu̅ respō
dens nicode
mus et dixit
ei quomodo
possunt *haec*
10 fieri respon
dit ih̅s *et di*
xit et tu es doc
tor in i*stra*
hel et *haec*
ignoras
11 Amen amen
195 *a* dico tibi quia
quae [a] scimus
loquimur et
quod uidimus
testamur
testimonium
nostrum nō
12 accipitis si ter
restria uobis
dixi et non
creditis quo
modo si dixe
ro caelestia
creditis quo
modo si dixe
13 *ro* nemo
ascendit in
caelum ni
si qui de cae
lo descendit
filius homi
nis qui est in
14 *caelis quem*
admodum
enim moyses 195 *b*
exaltauit ser
pentem in
deserto sic
oportet exal
tari filium
15 hominis ut
omnis qui
credit in eū
habeat ui
tam aeter
16 nam sic enī
dilexit deus
hunc mun
dum u*t fili*
um suum
uni*cum da*
*re*t ut *om*
nis qui cre
dit in eum nō
pereat sed ha
beat uitam
aeternam
17 non *enim*
misit 'd̅s fili 196 *a*
um suum in
mundo ut

[a] correxit 2m *quod*, I. et B. habent *quae*.

iudicet mū
dum sed ut
saluetur mū
dus [a] per ip
sum
18 Ideo qui credit
in eum non
iudicatur
qui autem
non credit
iam iudica
tus est quia
non credi
dit in nomi
ne un*ici fi*
19 li [b] dei hoc est
autem iudi
cium quia
lux uenit in
hoc mundo
et dilexeruut
196 *b* homines po
tius tenebras
quam lucem
erant enim
opera illorū
mala
20 Omnis qui pra
ua agit odit
lucem et nō
uenit in lu
cem ut non

arguantur
operae [c] eius
21 nam qui fa
cit ueritatē
uenit in lu
cem ut ma
nifestetur
opus eius quo
niam
In dō est fac
22 tum post haec
exiit ihs et
discipuli eius
in iudaeam 197 *a*
terram et ibi
morabatur
cum illis et
baptizabat
23 Erat autem
iohannes
baptizans in
aeno prope s
alim quoniā
aquae ibi mul
tae erant et
ueniebant et
baptizabantur
24 nondum enī
missus fuerat
in carcerem
iohannes
25 *Fact*a est ergo

---

[a] B. *mundum*, I. cum ms. [b] B. *filii*, I. cum ms. [c] I. *opera*, B. ut supra cum ms.

*qu*aestio in
ter iudaeos [a]
et discipulos
iohannis de
purif[*icatione*]
197 *b* 26 et uenerunt
ad iohannē
et dixerunt
ei rabbi qui
erat tecum
trans ior*da*
nen [b] cui testi
monium red
didisti ecce
hic bapti*zat*
et om*nes ue*
niunt ad *illum*
27 Respondi[*t*] io
hannes et *di*
xit non potes*t*
homo accipe
re quicq*uam*
nisi illi datum
fuerit de *cae*
28 lo ipsi uos tes
timoniu*m*
mihi perhi
betis quia di
[*xi*] *uo*[*bis*] *non*
198 *a* sum xp̄s sed
quia missus

sum ante il
29 lum qui ha
bet sponsam
sponsus est
amicus autē
sponsi stans
et audiens il
lum gaudio
*ga*udet prop
ter uocem
sponsi hoc er
go gaudium
meum imple
30 *tum est illum*
oportet [c]
crescere me
autem minui
31 *Qui de sursum* [d]
uenit supra
omnes est
qui autem
supra ter[*ram*]
est de terra est 198 *b*
et de terra lo
quitur qui
de caelo [e] ue
32 nit quod ui
dit et quod
audit [f] tes
tifica*tur et*
testi*monium*

---

[a] I. *iudeos*, B. *iudaeos*. [b] I. *iordanem*, B. cum ms. [c] I. *oportet ut|crescere*, B. ut supra. [d] B. *susum*, I. *sursum*. [e] I. *coelo*, B. cum ms. [f] B. *audiuit*, I. cum ms.

III

eius nemo
33 accipit qui *ac*
cepit test*imo*
nium eius
signauit quia
ds̄ uerax *est*
34 quem en*im*
misit deus
uerba *dei lo*
quitur non
enim ad men
suram dat
35 *d̄s sp̄m pater*
diligit filium
[*et om*]nia [a] de
199 *a* dit in manu
36 eius qui cre
dit in filium
habet uitam
aetern*am qui*
in dicto obau
diens est filio
non uideuit
uitam sed ira
dei manet su
per illum

IV

1 *ih̄s ergo ut cog*
nouit quia
audierunt
pharisaei quod
ih̄s plures dis
cipulos habe
ret et bapti
zat magis quam
2 *iohannes* [b] *quā*
quam ih̄s ip
se non bapti
zabat sed dis
3 [*ci*]*pu*[*li*] *eius re*
liquid terrā 199
iudeam et abi
it i*terum in*
galileam
4 Op*ortebat au*
*tem illu*m trā
*sire per sa*ma
5 *riam ueni*t
ergo in ciui
tatem sama
*riae quae di*ci
tur sychar [c] iux
*ta agrum q*uē
*dedit iaco*b
*filio suo ios*eph
6 *erat autem*
ibi fons iacob
ih̄s ergo fati
*gatus ex iti*ne
re sedebat su
pra fontem
hora erat fe

---

[a] ex codice Brix. suppletum. [b] I. *iohannis*. B. *iohannes*. [c] I. *sichar*, B. *sychar*.

7 *re sext*a et [a]
uenit mulier sa
200 *a* maritana hau
rire aquam
Ait illi ihs̄ da mihi
8 bibere di*sci*
puli enim eius
ha*bi*erunt in
ciuitatem ut
emerent es
9 cas dicit ergo
illi mulier sa
maritana tu
cum iudaeus
sis quomodo
a me bibere
petis *cum sim*
samaritana
10 *Respondit ihs̄*
et dixit illi si
scires munus
dī et quis est
qui dicit tibi
da mihi bibe
re tu peteres
ab eo et dedis
200 *b* set tibi aquam
uiuam
11 Ait illi mulier
dm̄e unde *hau*
rias *non ha*

bes et puteus
altus est un
de habes [b] *a*
quam uiuam
12 *numquid* [c] *tu*
maior es pa
tri nostro ia
cob qui pute
um nobis hunc
dedit et ipse
ex eo bibit et
filii eius et pe
cora eius
13 *respondens*
ihs̄ dixit il[*li*]
omnis q[*ui*] *bi* [d]
berit ex
aqu . . . . . .
siti . . . .
tem biberit 201 *a*
de aqua quam
ego dabo ei nō
sitiet [*in aet*]*er*
14 *n*[*u*]*m sed aq*[*ua*]
quam ego da
bo . . . illi fons
aquae salien
tis in uitam ae
ternam
15 . . *t illi mulier*
dm̄e da mihi

---

[a] B. *et ue|nit*, I. ut supra. [b] B. *habes*, I. *habens*. [c] I. *nunquid*, B. *numquid*. [d] B. *omnis qui|biberit ex*, I. ut supra.

IV

hanc aquam
ut non sitiam
neque ueni
am hoc auri
16 *re dicit illi ua*
[de uo]ca uirum
. . . . . ueni
17 *. . . . on*
dit mulier et
dixit illi non
[habeo] uirum
. . . . ne [a] *di*
201 *b* *xis[ti quo]d ui*
r[um n]on ha
18 *[beo q]uin[q]ue* [b]
e[n]im uiros
habuis[ti]
nunc quem
habes non est
tuus uir hoc
uerum dixi[s]
19 *ti . . . t mu*
lier d[n]e ui
deo [q]uod
20 *profeta es pa*
tres nostri
in hoc mon
te adoraue
runt et uos
dicitis q . .
in hie[r]oso

lymis est
[locus ubi] [c]
opo[rtet adorare]
21 *dicit i[lli]*
[ihs cre]
de [mihi] quo 202 *a*
niam ue[niet]
hora cum
[neq]ue in hoc
m[on]te ne
que in hiero
solymis adora
bitis patrem
22 *uos adoratis*
qu[od n]escitis
nos adoramus
quod . . . [q]uoniam
scimus salus
ex iudaeis est
23 *sed ueniet ho*
ra et nunc est
[c]um ueri ad[o]
[r]atores ado
[r]abunt patre[m]
in spu . . . .
. . . .
pa[ter tal]es
q[uaerit] qui
ad[orent] eu[m]
24 in spu [d] sps est 202 *b*
ds et qui ado

---

[a] I. ... *re di*| B. ut supra. [b] I. ... *ui* . . *ue*, B. ut supra. [c] ex codice Brixiano suppletum. [d] B. *in spu*, cum ms, I. om *in*.

rant illum
in [*s*]*p̄u et ue*
rita[*t*]*e* [*adora*]
re oportet
25 *Dicit illi* [*m*]*uli*
er scio quod
messias uen
turus est qui
dicitur xp̄s
dum uenerit
ipse adnuntia
bit nobis om
26 *nia dicit illi*
ih̄s ego sum
qui loquor te
cum
27 *et inte*[*rim*]
uen[*e*]*runt*
discipuli eius
et miraban
tur qu[*ia cum*]
muli[*ere lo*]
203 *a* queretur ne
mo tamen
dixit illi quid
qu*eris aut*
quid loque
ris cum illa
28 *Reliqu*id ergo
*hyd*riam su
*a*m mulier
et abiit in ci
*ui*tatem et
dixit homini
29 uenite uide
te hominē
qui mihi dixit
*om*nia quae
[*f*]*eci nunquid* [a]
[*ips*]*e est xp̄s*
30 [*exie*]*runt de ci*
uitatem et
ueniebant
31 [*ad eu*]*m inter*
[*ro*]*gabant*
[*di*]*scipu*
li dicentes 203 *b*
magister mā
32 *duca* ait illis
ego escam ha
beo man*du*
care qu*am*
uos ne*scitis*
33 Dicebant autē
discip*uli illi*
us ad *inuicē*
numquid ali
quis *adtu*lit
illi mandu
34 car*e ai*t ill*is*
ih̄s
Me*a esca est*
ut faciam uo
luntatem e

[a] B. *numquid*, I. *nunquid*.

ius qui me mi
sit ut perfici
am opus eius
35 *nonne uos*
dicitis quod
adhuc quat
204 *a* tuor menses [a]
sun*t et mes*
sis uenit ec
ce dico *uo*[*bis*]
*el*euate *ocu*
los uestros
et uidete re
giones quo
niam albae
sunt ad mes
36 *sem qui me*
tit mercedē
accipit et con
geret fruc
tum in uitam
aeternam
ut et qui serit
simul gaude
at et qui me
37 *tit in hoc est*
enim uerbū
ueritatis quia
alter est qui
serit et a[*lter*]
204 *b* 38 qui metit e
go si misi uos

metere quod
non *uos la*
bora*stis alii*
labora*uerunt*
et uos *in la*
bore il*lorum*
introistis
39 De ciuitat*e au*
tem *illa mul*
ti credide
runt sam*a*
ritanorum
propter uer
bum muli
eres [b] *testimo*
nium pro
dentes q[*uo*]
niam d[*ixit*]
mihi [*omnia*]
quae[*cum*]
quae [*feci*]
40 *cum* [*uenissent*]
ergo ad illum 205 *a*
sam[*arit*]ani
ro*g*[*aueru*]*nt*
[*ut ibi*] *ma*
[*neret et man*]
sit i[*bi*] . . .
41 . . . . .
. . . *credide*
runt per uer
bum eius

---

[a] B. *mensis*, I. com ms. [b] B. *muli*...|*res*, I. ut supra.

42 *Mulieri autem*
dicebant quo
niam non
propter tuam
loquelam
credimus ip
[*s*]*um enim au*
[*di*]*uimus et sci*
[*m*]*us quod hic*
est uere sal
uator mun
43 [*di*] *post bi*
[*nos dies a*]*utem*
. . . . . .
205 *b* 44 galileam ip
se enim ih̄s
. . . *stifica*tus
. . . quod pro
feta in suam
patriam non
habet hono
rem
45 *Cum uenisset*
ergo [*in g*]*ali*
leam [*exc*]*epe*
runt [*eu*]*m*
galilaei uni
uer[*si*] *uisis*
omnibus quae
fecit hiero
solymis in di
e [a] *sollemni*

nam et ipsi
uenerant ad
diem festum
46 *Uenit ergo ite*
rum in [*cana*]
[*galil*]*aeae*
ubi fecit aquā 206 *a*
uinum *erat*
i*bi quidam*
basiliscu*s*
cuius filius
in*firmus e*
r*at in capar*
47 *naum hic cū*
a[*u*]*disset quod*
ih̄s u[*e*]*nit de*
iu[*daea*] *in ga*
lil[*aeam*] *uenit*
ad illum et
roga[*ba*]*t ut*
descenderet
et sanaret
filium eius
erat enim
moriturus
48 *Ait ergo ad illū*
ih̄s nisi sig
na et prodi
[*gia*] *uideritis*
non [*credi*]
49 tis dicit illi 206 *b*
re*g*[*ulu*]*s* *d̄*me

---

[a] B. *diem*, I. ut supra.

d[escend]e
. . . . .
. . . . .
. . . . .
50 *ait [ei] ihs [u]ade*
filius tuus
uiuit et cre
didit homo
uerbo quod
dixit illi ihs
51 *et ibat iam*
ipso descen
dente serui
occurrer[unt]
illi et nunt[ia]
uerunt ei [di]
centes quo
niam filius
tuus uiuit
52 *inter[ro]ga*
bat h[oram]
. . . . .
207 *a* melius habuit
et *dixer*unt
heri hora sep
tima [*re*]*liq*uid
illum febris
53 *cognouit er*
go pater quo
niam illa ho
ra qua dixit
ihs filius tu
us uiuit et cre
didit ipse et
domus eius
54 *uniuersa hoc*
iterum secū
dum fecit ihs
signum ue
niens de iu
daea in gali
laeam [a]

V

1 *Post haec erat*
[di]es [fe]stus iu
daeorum et
[ascend]it ihs
hierosoly 207 *b*
2 mis est autē
hierosolymis
in inferiorē
partem na
tatoria [b] pisci
*na quae di*ci
*tur hebra*ei
cae [c] *belzae*tha
quinque por
*ticus ha*bens
3 in his decum
*be*bant turbae
infirmorum
caecorum

---

[a] B. *galileam*, I. ut supra. [b] I. *natatalia*, B. cum ms. [c] B. *hebraeice belzatha*, I. ut supra.

V

*cla*udorum
*pa*ralytico
rum spectā
*ti*um aque [a]
motum
4 *angelus autē*
dmi descen
de[*b*]*at et mo*
208 *a* uebat aquam
et quicum
que prior des
cendeba*t in*
natator*ia*
sanus fi*ebat*
quaec*um*
que *teneba*
tur infirmi
tate
5 Erat *autem ibi*
homo xxxviii
annos *habens*
in infirmi*ta*
6 te sua hu*nc*
ut uidit *ihs*
iacent*em*
sciens qu*od*
iam multum
tempor*is ha*
buerit *ait illi*
uis sanus fie
7 *ri respondit*
illi inf[*ir*]*mus*

V

dme homi 208 *b*
nem non ha
beo *ut* [*cu*]*m*
mota fuerit
aqua mittat
me in piscinā
dum en[*im*]
ego uenio al
ter ante me
descendit
8 *Ait illi ihs sur*
ge et tolle gra
battum tuum
9 *et ambula* [*e*]*t*
statim sanus
factus est ho
mo et surre
xit et sustu
lit grabattum
suum et am
bulabat er[*at*]
autem [*sabat*]
tum in [*die illo*]
10 *Diceba*[*nt ergo*]
iudaei illi qui 209 *a*
curatus fue
rat sabbatum
est et non li
cet tibi tollere
grabattum
tuum
11 [*Respo*]*n*[*di*]*t* eis

---

[a] B. *aquae*, I. cum ms.

qui fecit me sa
num ille mi
*hi dixit tol*le
grabattum
tuum et am
12 *bula interro*
[*g*]*auerunt* [a] *eū*
[*qu*]*is est ille ho*
mo qui dixit
tibi tolle gra
battum tuum
13 *et ambula is*
autem qui cu
r[*atus*] *erat n*[*on*]
[*sciebat*] *quis* [*esset*]
[*ihs̄*] *eni*[*m*]
209 *b* declinauit a
turba consti
tuta in illo lo
14 co postea
inuenit illū
ihs̄ in templo
et dix*it illi ec*
ce sanus fac
tus est [b] iam no
li peccare quid
tibi deterius
contingat
15 Abiit homo et
dixit iudaeis
quia ihs̄ est
qui fecit me

16 *sanum p*rop
ter hoc per
*sequebant*ur
*ihm̄ iuda*ei
quia haec fa
*ciebat sab*ba
17 *to ihs̄* au
[*tem*] *resp*on
dit illis pater 210 *a*
meus usque
nunc opera
tur et ego ope
18 ror propter
hoc magis quae
rebant illum
iudaei occide
re quod non
solum solue
ret sabbatum
sed quod eti
am patrem
suu*m dicebat*
dm̄ *aequalē*
se fa*ciens dō*
Resp*ondens*
ihs̄ *dixit illis*
19 Ame*n amen di*
co *uobis non*
pot*est filius*
a s*e facere quid*
qu*am nisi ui*
de*at patre*[*m*]

[a] B. *interro . . . auarunt*, I. ut supra. [b] sic I. et B. cum ms.

V

210 *b* facientem
quecumque [a]
enim ille fece
rit haec et fili
us facit simili
20 *ter pater amat*
filium et om
nia ostend[it]
illi quae ipse
facit et multo
maiora quam
haec ostend[et]
illi opera ut
uos miremi
21 *ni sicut enī*
pater susci
tat mortuos
et uiuificat
ita et filius
quos uult ui
22 *uificat ne[que]*
enim pat[er]
iudicat [quem]
quam [sed iu]
211 *a* dicium omnē
23 dedit filio ut
omnes hono
rificent fili
um *sicut ho*
nor[if]icant
patrem qui

V

non honori
ficat filium
non honori
ficat patrem
qui misit il
[*lum*] . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
morte in ui 211 *b*
tam
25 Amen dico uo
bis quod ue
nit hora [b] cum
mortui audi
ent uocem fi
li dī et qui au
dierit uiuet [c]
26 sicut enim
[*pa*]*ter habet*
[*uita*]*m in se*
[*sic ded*]*it et fi*
lio uitam

---

[a] l. *quecunque*, B. cum ms. [b] *et nunc est* additio 2m forte saec. IX. [c] correxit 2m *audierint, uiuent.*

V

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
212 *a* uenit hora
qua omnis qui
in mon*umē*
tis sunt audi
ent uocem
29 eius et proce
dent qui bo
na *fecerunt*
in resurrec
tionem uita[*e*]
qui *male* e[*ge*]
runt in r[*esur*]
recti[*one*]
iudici[*i*]
30 *ero* [a]
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

V

. . . . . .
. . . . . .
meam sed eius 212 *b*
qui me misit
31 Si ego testimo
nium perhi
beo de me tes
timonium
meu*m non*
est *uerum*
32 al*ter est qui*
testimoniū
perhibet de
[*m*]*e et scitis*
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
timonium 213 *a*
accipio sed
haec dico ut
uos salui sitis
35 ille erat lu
cerna lucens

[a] B. *no* . . . . . I. ut supra.

V

et inlumi
nans uos au
tem uoluis
tis ad horam
exultare in
36 luce eius ego
autem habeo
testimoniū
maius quam
iohannes o
pera enim
quam [a] dedit
mihi pater
ut illa perfici
am ipsa ope
ra testimo
nium dicunt
*quo*niam pa
213 *b* ter me misit
37 et quia me
misit pater
ille de me tes
timonium
dicit nequae [b]
uocem eius
unquam [c] au
distis neque
speciem eius
38 uidistis et uer
bum illius
non habetis

V

manentem
in uobis quia
quem misit
ille huic uos
non credi
tis
39 Scrutate scrip
turas in qui
bus uos exis
ti*matis in* il
lis uitam ae
ternam habe 214 *a*
re illae sunt
quae testi
monium di
cunt de me
in quibus pu
tatis uos uitā
habere hae
sunt quae de
me testificā
40 tur et nec sic
uultis ueni
re ad me ut
uitam habea
41 tis gloriam
ab homini
bus non ac
42 cipio sed cog
noui uos quod
caritatem

---

a B. *quae*, I. cum ms. b B. *neque*, I. cum ms. c B. *umquam*, I. cum ms.

V

dī non ha
betis in uo
bis
43 Ego ueni in no
214 b mine patris
mei et non
accepistis me
si alter uene
rit in nomi
ne suo illum
accipietis
44 quomodo po
testis uos cre
dere gloriā
ab inuicem
accipientes
et gloriam
ab unico nō
quaeritis
45 Nolite arbitra
re quod ego
uos accusa
turus sum
aput patrem
est qui uos
accuset moy
ses in quem
46 speratis si
215 a enim crede
retis moysi
crederetis
et mihi de me
enim ille scrip
47 sit sed cum
mandatis il
lius non cre
datis quomo
do uerbis me
*i*s credetis

VI

1 *Po*st haec abiit
*ih̄*s trans ma
*r*e galileae
tiberiadis
2 sequebatur
autem illū
turba multa
quoniam ui
*de*bant sig
na que [a] facie
bant supra
infirmos
3 *A*biit ergo in mō
tem ih̄s et ibi 215 b
sedebat cum
discipulis
suis
4 Erant autem
in proximo
pascha dies
solemnis iu
daeorum
5 Eleuauit ergo
oculos [b] ih̄s et

[a] B. *quae*, I. cum ms. [b] I. *occulos*. B. cum ms.

uidit quod
turbae mul
*t*ae ueniunt
ad illum ait
philippo un
de ememus
panes ut hi
manducent
6 hoc autem
dicebat temp
tans illum
ipse enim scie
bat quid esset
216 *a* 7 facturus res
pondit *ei phi*
lipp*us ducen*
to*rum dena*
rior*um panes*
non suffici
unt illis u[*t*]
[*unusquisque*]
8 accipiat *di*
cit illi unus
ex discipulis
eius andre
as fra*ter* [a] *si*
monis *petri*
9 *est puer hic*
qui habet v
panes hordia
*ceo*s et duos
pisces sed haec

quid sunt in
tam multos
10 Ait ihs̄ facite
homines dis
cumbere e
rat autem fae 216 *b*
num multum
in loco illo re
cubuerunt
ergo homines
*f*ere v milia
11 accepit panē
ihs̄ et gratias
egit et distri
buit recum
bentibus simi
liter et de pis
cibus quantū
uolueru*nt*
12 quibus sa*tu*
ratis dicit *dis*
cipulis suis
colligite
fragmenta q*uae*
superauerunt
ne quid pere
13 at et college
runt et imple
uerunt coph[*i*] [b]
nos xii frag 217 *a*
mentorum
ex v panibus

---

[a] I. *fratre*, B. *frater*. [b] I. *cophnos*, B. ut supra.

VI

hordia[*ceis*]
quae supera
uerunt his qui
manducaue
runt
14 Homines *ergo*
illi *uidentes*
*qu*ae fecit sig
na dicebant
hic est uere pr[*o*]
feta qui in hunc
mundum uē
turus est
15 [*ihs̄*] *ergo ut cog*
[*no*]*uit quod*
[*ue*]*nturi essent*
[*et*] *rapturi*
[*eu*]*m ut face*
[*rent*] *sibi eum*
[*regem fu*]*git* [*ite*]
[*rum in mon*]
217 *b* te ipse solus
16 Et cum sero
factum esset
descende
runt disci
puli eius ad
17 *mare et as*
cend*erunt*
in nau*e et i*
bant t*rans*
mare in ca

VI

*p*harnaum
[*e*]*t tenebrae*
iam erant
et nondum
uenerat ihs̄
ad illos
18 [*mare autem*]
magno uen
to flante iā
*surgeba*t
19 [*et*] *cum* [a] *remi*
[*ga*]*ssent f*e
[*re*] *stadia* xxv
uel xxx ui 218 *a*
dent ihm̄ am
bulantem su
pra mare et
prope naue
fieri timue
20 runt quibus
ipse ait ego sum
nolite time
21 re uolebant
ergo accipe
re illum in
na*uem et na*
uis *confestī*
fact*a est ad*
ter*ram in*
22 *qua ibant al*
tera die tur
bae quae sta

[a] I. *eum*, B. ut supra.

bant *trans*
mare *uide*
runt *quia al*[*i*]
a nauic*ula*
non *erat*
218 *b* nisi una in
qua ascende
rant discipu
li ihū et quod
non simul
cum discipu
lis suis intra
uit ih̄s in na
uicula sed tā
tum discipu
li eius abierant
23 aliae autem
nauiculae
*uene*runt
de tiberiade
prope locum
ubi mandu
cauerant [a]
panem
24 *Cum ergo* [*ui*]
dissent [*tur*]
bae quod [*ih̄s*]
non e[*sset ibi ne*]
que di[*scipu*]*li*
219 *a* eius ascen
derunt con
festim in na
uiculas et ue
nerunt ca
pharnaum
quaerentes
25 ih̄m et inue
nerunt illum
trans mare
et dixerunt
illi rabbi quā
*do hoc u*enis
26 ti respondit
illis ih̄s dicens
Amen amen
dico uobis [b]
quaeritis me
non quia ui
distis signa
et prodigia
sed quia man
ducastis de
panibus et sa
turati estis 219 *b*
27 operamini
non escam
quae perit sed
escam quae
manet in ui
tam aeternā
quam filius
hominis da

---

[a] B. *manducaverunt*. I. ut supra. [b] B. *uouis*, I. cum ms.

VI

uit uobis hunc
enim pater
signauit ds̄
28 Dixerunt ergo
ad illum quid
faciemus ut
operemus
opera dī
29 Respondit illis
ihs̄ et dixit
hoc est opus
dei ut creda
tis in eum quē
misit ille
30 Dixerunt ergo
220 *a* illi quod ergo
facis tu signū
ut uideamus
et credamus
tibi quid ope
31 raris patres
nostri man
ducauerunt
manna in de
se*r*to [a] *sicut* s
criptum *est*
panem de
caelo *dedit*
illis man
ducare

VI

32 Respon*dens ihs̄*
dixit *illis*
Amen *amen*
dico u*obis nō*
moys*es dedit*
uobis *panem*
de caelo sed
pater meus
dat uobis pa
nem de caelo 220 *b*
illum uerum [b]
33 panis enim
dī est [c] qui des
cendit de cae
l*o et uitam*
d*at huic mun*
34 do dixerunt
ergo ad illum
dm̄e semper
da nobis hunc
panem
35 Ait illis ihs̄ ego
sum pānis ui
tae qui uenit
ad me non e
suriet et qui
credet non
sitiet umquā [d]
36 sed dixi [e] uo
bis quoniam

---

[a] B. *diserto*, I. cum ms. [b] *panē*, add. inter lineas. [c] *est* add. 2m inter lineas. [d] B. *unquam*. I. cum ms. [e] I. *dixit*, B. cum ms.

VI

et uidetis et
non credi
37 *tis o*mne quod
221 *a* dat mihi pater
ad me uenit
et qui uenit
ad me non *abi*
38 cio eum quo
niam descen
di de caelo nō
ut faciam
uoluntatem
meam sed eius
qui me misit
39 patris haec
est autem uo
luntas eius
qui misit pa
tris ut omne
quod dedit mi
hi nihil ex illo
perdam sed
resuscitabo
illum in no
uissima die
40 haec est enī
uoluntas pa
221 *b* tris mei ut om
nis qui uidet
filium et cre
dit in illum
habeat uitā
aeternam
et resuscitem

VI

illum ego in
nouissima
die
41 Amurmura
bant ergo iu
daei de illo
quod dixisset
ego sum pa
nis qui descē
42 di de caelo et
dicebant nō
ne hic est ih̄s
filius ioseph
cuius nos no
uimus patrē
et matrem
quomodo
dicit quoniā 222 *a*
de caelo des
cendi
43 Respondit ih̄s
et dixit illis
nolite mur
murare in
44 ter uos nemo
potest ueni
re ad me nisi
pater qui me
misit adtra
*xer*it illum
et ego resus
*cita*bo illum
in nouissima
45 die scriptum

VI

est enim in
p[*r*]of*etis* [a]
et erunt
omnes do
cibiles dī
Omnis qui au
dit a patre et [b]
222 *b* et didicerit
uenit ad me
46 non quod pa
trem uidit
quisquam
nisi qui a dō
est hic uidit
47 dm̄ amen
amen dico
uobis qui cre
det in me ha
bet uitam ae
ternam
48 Ego sum panis
49 uitae patres
uestri man
ducauer*unt*
panem [c] in
deserto et mor
50 tui sunt hic
est autem pa
nis qui de cae
lo descendit
ut si quis ex il

VI

lo manduca 223 *a*
uerit non mo
riatur
51 Ego sum panis
uitae qui de
caelo descen
52 di si quis mā
ducauerit
ex meo pane
uiuet in ae
ternum pa
nis quem e
go dabo cor
pus meum
est pro huius
mundi uita
53 . . . litigabant [d] er
go iudaei ad
inuicem di
*ce*ntes quo
*mod*o potest
*hi*c nobis cor
pus suum da
[*re*] *ma*nduc*are*
54 et ait illis ihs̄ 223 *b*
Amen amen
dico uobis
nisi accepe
ritis corpus
fili hominis
sicut panem

---

[a] I. *p . ofetis* . . .| . . . *et erunt*| B. cum ms. [b] B. *patre*| *et didi cerit;* I. *patre et*| *didicerit;* ms. ut supra. [c] B. *pa* . . . *mannam,* I. cum ms. [d] B. . . . *itigabant.*

uitae *et san*
guem [a] *illius*
biberitis nō
habebitis ui
tam in uouis
55 *ipsis qui* [*e*]*det* [b]
meam car
nem et bibet
sanguinem [c] *me*
um habet ui
tam aeter
nam et ego
resuscita
bo eum no
uissima die
56 caro enim
mea uere
224 *a* esca est et sā
guis *meus ue*
re et potus est
57 Qui edet meam
carnem et
bibet meum
*san*guinem
in me mane
*bit et e*go in
eum si acce
*peri*t homo
*cor*pus filii
hominis quē
admodum
panem uitae

habebit ui
58 *tam* in eo si
*cu*t misit me
uiuus pater
et ego uiuo
propter *pa*
trem et qui
me mandu
cabit [*il*]*le ui*
uet propter 224
59 *me hic est pa*
nis qui de cae
*lo des*cendit
*no*n sicut
manducaue
runt patre*s*
uestri man
na et mort*ui*
sunt qu*i mā*
ducant hu*nc*
*pa*nem uiue
[*nt*] *in aeter*
num
60 *Haec dixit in*
synagoga *do*
cens in capha[*r*]
naum sabba
61 *to multi*
ergo *audi*[*en*]
tes ex discipu
lis eius dixe
runt du[*rus*] [d]

---

[a] sic I. et B. [b] I. *qui det*, B. ut supra. [c] B. *sanguem*, I. ut supra. [d] I. *di...*; B. cum ms.

VI

[*est hic ser*]
225 *a* mo et quis po
test illum au
dire
62 *Cognouit ihs*
intra se quod
murmura
rent de hoc
discipuli eius
et [a] dixit ad il
los hoc uos
scandalizat
63 quod si uide
ritis filium
hominis ascē
dentem ubi
ante erat
64 sps est qui ui
uificat nam
caro nihil pro
dest
uerba quae
ego locu*tus*
sum uo*bis*
sps et uita s[*unt*]
225 *b* 65 sed ex uobis
sunt aliqui
qui non cre
dunt sciebat
enim ab ini
tio ihs qui es

VI

sent non cre
dentes et qui
esset qui illum
traditurus
66 *erat et dice*
bat
Propterea dixi
uobis ne*mo*
potest u*eni*
re ad me nisi
illi datu*m*
fuerit a patre
67 ex hoc multi
ex discipulis
eius abierunt
retro et am
plius [b] cum il
lo non ambu
lauerunt 226 *a*
68 Ait ihs ad xi [c] nū
quid et uos
69 uultis ire res
pondit simon
petrus dme
ad quem ibi
mus uerba
uitae aeter
70 nae habes et
nos credidi
mus et cogno
uimus quia

---

[a] I. et B. om. *et* cum ms.

[b] I. *amflius*, B. ut supra.

[c] I. XII. sed B. habet XI

VI

tu es xp̄s fili
us dī
71 Respondit ih̄s
et dixit illis
nonne ego
uos xii ele
gi et ex uobis
unus diabo
72 lus est dicebat
autem iudam
simonem sca
226 *b* rioth hic enī
illum erat tra
diturus cum
esset unus
de *xii*

VII

1 Post haec am
bulabat ih̄s
in galileam
non enim
habebat po
testatem in
iudea [a] ambu
landi quoni
am quaere [b]
bant iudaei
illum occide
2 re erat autē
prope dies festus [c]
iudaeorum
scenopegia

VII

3 Dixerunt er
go ad illum
fratres eius
transi hinc
et uade in iu 227 *a*
daeam ut et
discipuli tui
uideant ope
ra quae facis
4 nemo enim
in occulto
aliquit facit
et quaerit ip
se in palam
esse si haec fa
cis manifes
ta te huic mū
5 do neque enī
tunc fratres
eius credebant
in illum
6 Dixit ergo illis
ih̄s tempus
meum non
dum uenit
tempus au
tem uestrū
semper est
7 paratum nō 227 *b*
potest hic mun
dus odire uos
me autem o

---

[a] B. *iudaea*, I. cum ms

[b] I. *querebant*, B. cum ms.

[c] B. *fes*| . . . *iudaeorum*; in ms. *tus* add. 2[m].

VII

dit quia ego tes
timonium
dico de illo quod
opera eius ma
8 *la sunt* uos as
*cend*ite in di
em festum
ego non ascē
dam in hunc
diem festum
quo*niam* tem
pus meum
nondum im
pletum *est*
9 Hae*c* dice*ns illis*
ip*se man*sit
10 *in iud*aea [a] et
*po*stquam as
*cen*derunt
*frat*res eius
228 *a* in diem festum
Tunc et ipse
ascendit in
die festo non
palam sed abs
11 conse iudaei
ergo quaere
bant [b] eum in
die festo et di
cebant ubi est
12 ille et mur
mur de illo

VII

erat in tur
ba quidam di
cebant quia
*bo*nus est *et*
*alii dic*ebant
non sed sedu
cit populum
13 *nemo* tamē
palam loque
batur de illo
propter *timo*
re*m iu*[*daeo*]
rum 228 *b*
14 Et cum iam di
es f*estus* me
dius esset as
cendit ihs in
templo et do
ceb[*at*]
15 Mir*abantur*
ergo iudaei
dicentes quo
modo hic lit
teras nouit
qui non di
16 dicit respondit
illis *ihs dicens*
mea doctri
*na no*n est
mea sed eius
qui me misit
17 si quis uolue

[a] sic I. et B. [b] I. *querebant*, B. cum ms.

VII

rit uolunta
tem illius f[*a*]
ce[*re nosc*]*et ex* [a]
[*doct*]*rina utrū* [b]
229 *a* ex dō est an e
go ipse a me
18 loquor [c] qui a
se loquitur
gloriam suam
quaerit qui
autem quae
rit gloriam
eius qui misit
eum hic uerax
est et iniqui
tas in illo non
19 est nonne moy
ses dedit uo
bis legem et
nemo ex uo
bis facit legē
20 quid me quae
ritis occide
re respō
dit turba et
dixit demo
nium [*h*]*ab*[*es*]
*qui*s t*e qu*[*ae*]
229 *b* rit occidere
21 respondit ihs
et dixit illis
unum opus
feci et omnes
22 miramini ideo
dedit uobis
moyses circū
cisionem non
ex moysen est
sed a patribus
uestris et in
sabbato cir
circumcidi
*t*is hominem
23 *si ergo circū*
cisionem *ac*
cipit homo in
sabbato ut nō
soluatur
lex moysi mi
hi irascimi
n[*i*] *quod totū*
[*homin*]*em*
sanum feci 230 *a*
24 sabbato noli
te iudicare
secundum per
sonam homi
nis sed iustum
iudicium iu
dicate
25 Dicebant ergo
quidam hie

---

[a] I. *ce . . . . et*| B. *ce . . . . t ex*|. [b] In ms. hic legi potest nota xv quaternionis ad calcem paginae. [c] B. *loquar*, I. cum ms.

VII

rosolymitae
nonne hic
est quaem [a] quae
runt occide
26 re ecce palam
*loquit*ur et
nihil illi di
cunt num
quid uere cog
nouerunt
principes sa
cerdotum
quod hic *est*
27 xp̄s s*ed* [*hunc*]
230 *b* nouimus un
de *sit xp̄s* au
tem cum ue
*neri*t nemo
sciet unde *sit*
28 Clamabat er
go docens in
templo ih̄s di
cens et me nos
tis et scitis un
de sim et a
me non ue
ni sed est ue
rax qui me
misit quem
uos non nos
29 tis ego noui
illum quoni

VII

am ab illo sū
et ille me mi
sit
30 Quaerebant
ergo illum
[*ad*]*prehen*
dere et nemo 231 *a*
misit in illum
manus quo
niam *nondū*
*uen*erat ho
ra eius
31 De turba autē
multi crede
derunt [b] in il
lum et dice
bat xp̄s cum
uenerit nū
quid plura
signa factu
rus est quam
quae hic fa
32 cit audie
runt ergo
sacerdotes
et pharisaei
turbas mur
murantes
de illo et mi
serunt [*mi*]
nistros pha 231 *b*
risaei et prin

---

[a] B. *quem*, I. *quaem* cum ms.

[b] I. *credede|derunt*, B. ut supra cum ms.

cipes sacerdo
tum ut eum
conprehen
33 derent dixit
ergo ih̄s adhuc
modicum tē
pus uobiscum
sum et uado
ad eum qui me
34 misit quae
ritis me et nō
inuenietis
et quo ego ua
do uos non
potestis ue
nire
35 Dixerunt er
go iudaei in
ter se quo hic
iturus est
quod non il
lum inuenie
232 *a* mus numquid
in *dispersio*
nem *graeco*
rum iturus
est et docere
36 *graecos* qui
est hic ser
mo quem di
xit quaeritis
me et n*on in*
uenitis *et u*
bi ego eo uos

non potes*tis*
uenire
37 In nouiss*ima*
autem mag
na die fe*sti*
iudaeo*rum*
stabat ih̄s et
clamabat qui
sitit ueniat
ad me et bib[*a*]*t*
38 *qui credit in*
me sicut dixit
scriptura 232 *b*
flumina
de uentre
eius flue[*nt*]
aquae ui
uae
39 Ho*c autem di*
xit de spū quē
accepturi e
rant credē
tes in eum
non*dum au*
tem er*at sp̄s*
datus *quoni*
am ih̄s non
dum fuerat
honoratus
40 De turba ita
que qui *audi*
erunt *ser*
mones hos
dicebant

est uere [a] *pro*
41 *f*[*eta*] *d*[*ice*]
233 *a* bat hic est xp̄s
quidam uero
dicebant nū
quid de *gali*
lea [*uenit*]
42 [*xp̄s*] *nonne*
scriptura
dicit *quia de*
*sem*ine da
uid et a beth [b]
lem castello
ubi erat da
uid xp̄s uenit
43 Dissentio ita
que facta est
in turb*a prop*
44 *ter illum qui*
dam autem
ex ill*is uolue*
run*t adpre*
hendere illū
[*sed*] *nemo* [*mis*]
it in illu[*m*]
[*manus*]
233 *b* 45 Uenerunt er
go *mini*stri
*ad pr*incipe*s*
*s*acerdo*tum*
et phari*saeos*

quibus il*li* [*di*]
xerunt qu*a*
re non ad*du*
*x*istis illum
46 Responderunt
ministri *di*
centes *num*
quam h[*o*]*mi* [c]
num sic lo
cutus est quo
modo et hic
47 *responderunt*
eis pharisaei
[*nu*]*mquid et*
. . *d* . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
credidit in il 234 *a*
lu*m u*[*nus*] *de* pha
risae*is sed*
h[*ae*]c tur*ba*
q[*ua*]e ignor*ant*
legem male
*dic*ti sunt
50 Dicit nico*de*
*mus a*d illos
is qui prius
uenit ad illū
unus cum

---

[a] B. *uere*, I. *uero*. [b] B. *baethlem*, I. cum ms. [c] B. *num*|*quam* . . . *h* . . *mi*|*num*, I. ut supra.

VII

51 *esset ex eis nū*
qui[*d*] *lex nos*
tra iudicat
hominem
nisi audiat
prius ab illo
et cognos
cat quid . : .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . [*galilae*]
234 *b* us es scruta
re scripturas
et uide quia
prophaeta
de galil*aea nō*
surgit [a]

VIII

12 Iterum ergo lo
quebatur *ad*
illos ihs di
cens ego sum
lux huius mū
di qui me se
quitur *non*
ambulauit
in tenebris
sed habebat [b]
lucem uitae

VIII

13 *Dixerunt i*lli
pharisaei tu
*de te tes*tifi
*caris et te*sti
[*m*]*onium tu*
[*um*] *non est*
[*uerum*]
14 respondens 235 *a*
ihs et dixit il
lis et si ego tes
timonium
dico de me
uerum est
testimoniū
meum quo
niam scio ū
de ueni et quo
uado uos nes
citis unde
uenerim et
quo uadam
15 uos secundū
carnem iu
dicatis ego
neminem iu
16 dico sed et
si ego iudic*o*
*iu*dicium m*e*
*u*m uerum
*est q*uia sol*us*

---

[a] Notare est ultimum versiculum huius capitis simul ac undecim primos sequentis (de adultera scilicet capitulum) praetermissos in codice. Cfr. Irici praefationem pag. xxxv, vel inter recentiores Wordworth in hunc locum. [b] I. *habebit*, B. cum ms.

*non sum se*d
235 *b* ego et pater
qui me misit
17 sed in lege ues
tra scriptum
est duorū
hominum
testimoni
um uerū
est
18 Ego sum qui tes
timonium
dico de me
et qui me mi
sit pater tes
timonium
dicit de me
19 Dicebant er
go ei ubi est
*pat*er tuus
*quibu*s respō
dit ihs neque
me nostis ne
*qu*e patrem
*me*um si enī
236 *a* me nossetis
utique et pa
trem meum
nossetis
20 Haec uerba locu
tus est in gaio
pilacio do
cens in tem
plo et nemo
illum adpre
hendit quia
nondum ue
nerat [a] hora
eius
21 Ait illis iterum
ihs ego uado
et quaeritis
me et in pec
cato uestro
moriemini
quo ego uado
uos non po
testis uenire
22 Diceban[*t er*]
go iudaei nū 236 *b*
quid occide
re se habet quo
niam dicit u
bi ego uado uos
non *potesti*s ue
nire
23 Et dicebat illis
ihs uos de infe
rioribus estis
ego de superio
ribus sum uos
de hoc mun
do estis ego nō
sum de hoc mundo [b]

---

[a] I. *ueuerat.* [b] verba *sum de hoc mundo* minoribus litteris scripsit 2m inter lineas.

VIII

24 dixi uobis quo
niam morie
mini in pecca
tris uestris si
enim non
credideritis
quoniam ego
sum morie
mini in pecca
tis uestris
237 *a* 25 dicebant ergo
illi tu qui es
Ait illi [a] ih̄s ini
tium quod lo
quor uobis
26 multa habeo
de uobis loqui
et iudicare
sed qui me mi
sit uerax est
et ego quae au
diui ab illo haec
loquor in hoc
27 mundo et nō
cognouerunt
quod patrem
illis diceret
28 dm̄ ait er
go ih̄s cum exal
taueritis fi
lium hominis
tunc scietis

VIII

quod ego sum
et *a me facio*
nihil sed sicut 237 *b*
docuit me pa
ter sic loquor
29 quoniam is
qui me misit
mecum est nō
reliquit solum
quoniam ego
quae placent
illi facio sem
per
30 Haec illo loquē
te multi cre
diderunt in
31 eum dicebat
ergo ad iudaeos
ih̄s qui credi
derunt si uos
manseritis
*in ue*rbo meo
uere discipu
li mei eritis
32 et scietis ue
ritatem et
ueritas uos 238 *a*
33 liberauit res
ponderunt
illi quod iudaei
semen abra
hae sumus et

---

[a] sic. I. et B. cum ms.

VIII

numquam
cuiquam ser
uiuimus quo
modo tu dices
quia liberi
eritis
34 Respondit illis
ihs̅ amen amē
dico uobis
quod omnis
qui facit p*ec*
catum seruus
35 peccati est *ser*
uus aute*m*
non ma*net*
in domo d*m̅i*
in aetern*um*
filius aute*m*
238 *b* manet [a] in ae
36 ternum si fi
lius uos libera
uerit uere
liberi eritis
37 Scio quod semē
abrahae estis
sed quaeri
tis me occide
re quia ser
mo meus nō
requiescit
38 in uobis ego
quod uidi a

VIII

put patrem
meum loquor
et uos itaque
quod uidistis
aput patrem
uestrum fa
39 citis qui res
ponderunt
pater *noster*
abraham est
ait illi [b] ihs̅ si 239 *a*
fili [c] abrahae
essetis opera
abrahae face
40 retis nunc
autem quae
ritis me occi
dere hominē
qui ueritatē
locutus sum
uobis quam
audiui a dō
hoc abrahā
41 non fecit quod
uos facitis
opera patris
uestri
Dixerunt illi
nos de forni
catione non
sumus nati
unum hahe

---

[a] I. *manfl.* [b] I. cum ms., B. *illis.* [c] B. *filii,* I. cum ms.

mus pat*rem*
deum
239 *b* 42 ait illis ih̄s si
d̄s pater ues
ter esset dili
geretis [a] me
nam ego ex
dō exiui et
ueni neque
enim a me ue
ni sed ille me
43 misit quare
loquelam
meam non
adgnoscitis
quia non po
*testis a*udi
re uerbum
meum
44 Uos de patre
diabulo estis
et deside*ria*
patris ues
tri uu[*lti*]*s*
[*fa*]*cere il*[*l*]*e*
[*hom*]*icida*
240 *a* erat ab initio
et in uerita
tem non *ste*
tit quoniam
non est ueri
tas in illo

Cum loquitur
mendacium
de suo loqui
tur quoniam
mendax est
sicut et pater
45 eius ego quia
ueritatem
dico *non cre*
ditis mihi
46 *Quis ex uestrū*
arguet me
de peccato
si ueritatē
dico quare
non credi
47 *tis mihi qu*[*i*]
ex dō [*est uer*]
ba dī audit i 240 *b*
deo uos non
creditis qui
a ex dō non
estis
48 Responderunt
iudaei et di
xerunt non
bene dicimus
quod sama
ritanus es tu
et daemoni
um habes
49 Respondit ih̄s

---

[a] I. *diligeritis*, B. cum ms.

VIII

ego daemoni
um non ha
beo sed hono
rificabo pa
trem *meum*
uos me non
honorifica
50 *tis ego autem*
non quaer[o]
[gl]oriam meā
241 a est qui quae
rat et iudicet
51 Amen *amen di*
co uobis si quis
uerbum me
um seruaue
rit mortem
non uidebit ī
aeternum
52 dicunt illi iudaei
nunc cogno
uimus quia de
monium ha
bes abraham
mortuus est
et profetae
et tu dicis si quis
uerbum me
um audierit
et seruaue
rit non gus
tabit mortē

VIII

in aeternum
53 numquid tu
maior es quā 241 b
abraham quia
mortuus est
set et profe
tae mortui
sunt quem te
facis
54 Respondit ih̄s
si ego me glo
rificauero
gloria mea
nihil est est pa
ter meus qui
glorificat me
quem uos di
citis quod ds̄
55 uester est et
non agnouis
tis [a] illum
Ego noui illū
et si dixero
quia nescio
eum ero si
milis uobis
mendax sed 242 a
noui illum
et uerbum e
56 ius seruo abra
ham pater ues
ter exulta

---

[a] I. *cognouistis*, B. cum ms.

uit ut uideret
diem meum
et uidit et ga
uisus est
57 Dixerunt ergo
ad illum iu
daei [a] quinqua
ginta annos
nondum ha
bes et abrahā
58 uidisti dixit
illis ihs amen
amen dico uo
bis ante abra
ham ego sum
59 tulerunt ita
que lapides
iudaei ut [*iac*]
242 *b* tarent in illū
ihs igitur abs
condit se et exi
it de templo

IX

1 Et transiens uidit
hominem cae
cum a nati
2 uitate sua et
interrogauerunt il
lum discipu
li eius dicen
tis [b] rhabbi quis
peccauit hic
aut parentes
eius quod cae
cus natus est
3 Respondit illis
ihs neque hic
peccauit ne
que parentis [c]
eius sed ut ma
*ni*festetur
opera dei in
4 illo me opor
tet operari 243 *a*
opera eius qui
me misit dum
dies est uenit
nox quando
nemo potest
5 operari cum
sum in hoc
mundo lux
sum huius
mundi
6 Haec dicens
exspuit in ter
ra et fecit lu
tum de sputi
mento et li
nuit oculos
7 eius et dixit
uade in nata

---

[a] I. *iudeaei*, B. cum ms. [b] B. *dicentes*, I. cum ms. [c] I. *parentes*, B. cum ms.

toriam [a] silo
am quod est
interprae
tatum mis
sus abiit *et la*
243 *b* uit et uenit ui
dens
8 Uicini ergo eius
et qui uide
bant illum
prius quod
caecus et men
dicus erat
dicebant non
ne hic est qui
sedebat et
mendica
bat alii dice
bant hic est
9 alii dicebant
similis est il
li ipse autem
dicebat ego
sum
10 Dicunt illi quo
modo ergo
aperti tibi
sunt oculi
11 *il*le autem
244 *a* respondit il
lis et [b] dixit homo qui

dicitur ihs tetigit [c]
mihi oculos
et dixit uade
in siloa et a
bluere et abi
i et laui et ui
deo
12 Dixerunt er
go ei et ubi est
ille dicit ne
scio
13 adducunt eū [d]
ad pharisaeos
eum qui fue
14 rat caecus e
rat autem sab
batum qua
die lutum fe
cit ihs et ape
ruit oculos
eius
15 iterum inter
rogauer[*unt*]
illum phari 244 *b*
saei quomo
do uisum re
cepit
Ad ille dixit il
lis lutum po
suit in oculos
meos et abi

[a] I. *natateriam*, B. cum ms. [b] I. om. *et*, B. cum ms. [c] *mo qui dicitur ihs tetigit* inter lineas minoribus litteris scripta. [d] B. *autem*, I. cum ms.

IX

i et laui et ui
deo
16 Dicebant ita
que quidam
ex pharisaeis
hic homo nō
est a dō quod
sic sabbatū
non seruat
alii dicebant
quomodo po
test homo pec
cator talia
signa face
re et dissen
siones erant [a]
245 *a* inter illos
17 Dicebant ergo
caeco illi tu
quid dicis de
illo quod ape
ruit oculos
tuos ad ille di
xit quod pro
feta est
18 Non credide
runt iudaei
quoniam cae
cus fuit et ui
det donec uo
cauerunt pa

IX

rentes eius
19 et interro
gauerunt il
los hic est fili
us uester quē
dicitis uos
qu*ia caecus*
na*tus est quo*
modo nu[*nc*] [b]
uidet 245 *b*
20 Responderunt
parentes eius
et dixerunt
scimus quod
hic est filius
noster et
quoniam
caecus natus
21 est qu*omo*
do autem nunc
uidet nesci
mus aut quis
aperuit ocu
los eius nos
n*escimus*
[*ipsum inter*]*ro*
gate aetatem
habet ipse pro
se loquatur
22 *Haec dixerunt*
parentes eius

---

[a] ad calcem paginis nota legitur XVI quaternionis. [b] I. *quomodo im* . . . ; B, ut supra.

quoniam ti
mebant iu
246 *a* daeos iam enī
constitue
rant iudaei
ut si quis illū
confiteretur
xpm de syna
goga eicere
23 tur *et i*deo
parentes eius
dixerunt ae
tatem habet
ipsum inter
rogate
24 Uocauerunt
itaque it*erū*
hominem *qui*
fuerat cae*cus*
et dixeru*nt*
illi da hono
rem dō nos
scimus quod
hic homo pec
cator est
25 Ait ill*e si pe*cca
246 *b* tor est nescio
unum scio
quod caecus
eram et nunc
uideo
26 Dicunt illi quid
fecit tibi quo
modo aperu
it oculos tu
27 os respō
dit illis dixi
uobis et non
audistis quid
uultis iterū
audire num
quid et uos
uultis discipu
li eius fie
28 ri ad illi
maledixe
runt illum
et dixerunt
tu discipu
lus eius esto
nos autem 247 *a*
moysi discipu
29 li sumus nos
scimus quod
moysi locu
tus est ds hunc
autem nesci
mus unde sit
30 Respondit ho
mo et dixit
illis in hoc
mirandum
est quod uos
nescitis un
de sit et ape
ruit oculos
meos
31 *scimus quod*

d̄s peccato
res non exau
dit sed si quis
d̄m colat et
uoluntatem
247 b eius faciat
hunc exau
dit d̄s
32 A saeculo non
est auditum
quod aperuit
aliquis ocu
los caeci na
33 ti nisi [hic es]
set a dō [no]n
posset facere
quidquam
34 Res[ponde]runt
. . . illi et
[di]xerunt in
peccatis na
tus est totus
et tu doces
nos
Et eiecerunt
illum foris
35 audiuit ih̄s
quia eiece
[r]un[t il]lum
248 a foris et inue
nit illum et
dixit illi tu
credis in fili
um dī

36 Respondit quis
est dm̄e ut
credam in il
l[um]
37 Ai[t illi] ih̄s et
uidisti eum
et qui loqui
tur [tecu]m
38 ipse e[st di]
xit credo
dm̄e et ado
rauit eum
39 Ait ih̄s ad iudi
cium ego ue
ni in hunc
mundum
ut qui non
uiden[t uide]
ant [et qui ui]
dent caeci 248 b
fiant
40 Et audierunt
igitur haec
ex pharisaeis
qui cum illo
erant et dixe
runt illi nū
quid et nos
caeci sumus
41 ait illis ih̄s si
caeci essetis
non haberi
tis peccatum
sed dicitis

IX
quia uidi
mus peccatū
ergo uestrū
manet in uo
bis
X
1 *Amen amen*
dico uobis
qui non in
trat per ia
249 *a* nuam in oui
le ouium est
2 *latro* [a] *qui au*
tem intrat per
ianuam pas
*tor e*st ouium
3 *huic ostiari*
[*us*] *aperit et*
[*oue*]*s audiunt*
[*u*]*ocem eius*
[*q*]*uas oues*
proprias uo
cat nomina
tim et ducit
4 *illas et cum*
suas omnes
eiecerit ante
[*i*]*llas uadit et*
[*ou*]*es eum se*
[*cunt*]*ur quia*
[*noue*]*runt*
[*u*]*ocem eius*

X
5 [*a*]*lterum nō*
[*sec*]*untur sed*
fugiunt ab il 249 *b*
lo quia nesci
unt illius uo
cem
6 Hoc prouerbi
um dixit illis
ihs̄ illi autem
non cogno
uerunt quod
locutus est il
7 lis ait ergo ite
rum ad illos
ihs̄
Amen amen
dico uobis ego
*sum i*anua
8 *o*uium omnes
quicumque
uenerunt
fures sunt et
latrones sed
non audie
[*r*]*un*t illos o
9 [*ues*] *ego su*m
ianua si quis 250 *a*
per me *intra*
uerit saluus
erit et exiet
et pascua in
10 ueniet fur

[a] I. *sed|estro*, B. ut supra, cum ms.

non uenit
*ni*si *ut fure*
tur et perdat
ego autem
ueni ut uitam
habeant et
abundantius [a]
habeant
11 E*go sum pastor*
bonus pasto[*r*]
autem bonus
animam su
am ponit pro
12 *ouibus qui*
mercena
rius est et nō
est pastor [*cu*]
ius no[*n sunt*]
250 *b* oues propri
ae uidet lupū
uenientem
et relinquit
oues et fugit
et lupus *rapit*
illas et dis*par*
git illas *oue*[*s*]
13 mercen[*a*]
rius autem [*fu*]
git quoni[*am*]
mercena
rius est et nō
pertinet ad e
um de ouibu[*s*]
14 *Ego sum pastor*
bonus et no
ui meas ou[*es*]
et noueru[*nt*]
15 *me me*[*ae si*]
cut no[*uit me*]
pater et ego
noui patrem
et animam
meam pono 251 *a*
pro ouibus
16 et alias quidam
ouiculas ha
beo quae nō
sunt de hoc
ouili et illas
oportet me
perducere
ut uocem me
am audiant
*et fi*et una
grex et unus
17 *pas*tor p*rop*
*tere*a me *pa*
ter diligit quo
*ni*am ego po
no animam
*m*eam pro oui
*b*us ut iterū
*s*umam illam
18 *ne*mo tollit

---

[a] I, *abondatius*, B. ut supra.

eam a me *sed*
[*e*]*go pono illā*
251 *b* a memetipso
potestatem
autem habeo
ponendi eam
et potestatē
habeo iterū
sumendi eam
hoc enim *mā*
datum *accepi*
a patre
19 Dissensio ite
*rum f*acta *est*
inter iudaeos
propter hos
sermones
20 *et dicebant*
multi ex illis
*daem*oni
um habet et
*in*sani*t* quid
*illum au*di
21 *tis al*ii
dicebant haec
[*ue*]*rb*a non
252 *a* sunt daemo
nium haben
tes numquid
*daem*onium
potest caeco
rum oculos
aperire
22 Facta sunt en
cenia in hie
rosolymis et
hiem*is erat*
23 *et ambulabat*
ihs in templo
in porticu
solomonis
24 *circuierunt*
ergo illum iu
daei et dice
bant illi us
quequo ani
mam nostrā
tolles si tu es
xps dic nob[*is*]
aperte
25 Respondit illis 252 *b*
ihs dixi uobis
et non credi
tis opera quae e
go facio in no
mine patris
mei [a] ipsa tes
timonium
dicunt de
26 me sed uos nō
creditis non
enim estis

---

[a] I. *miei*, B. cum ms. ut supra.

de ouibus me
is sicut dixi
27 *uobis qui sun*[*t*]
ex ouibus me
is uocem *me*
am audiunt
et ego cognos
co illas et *se*
*cu*ntur me
28 *et* ego uit*ā*
aeternam
do illis et n[*on*]
253 *a* pereunt in per
petuum et ne
mo rapit illas
de manu me
29 a [a] pater quod
dedit mihi
maius est om
nibus et ne
mo potest ra
*p*ere illud de
*ma*nu *patris*
30 *me*i ego et pa
*t*er unum *su*
31 mus tulerunt
ergo lapides
iudaei ut illū
lapidarent
32 Respondit [b] eis
*i*h̄s multa *o*
*p*era bona
*o*stendi uo
bis ex patre
[*meo*] *propter*
[*qu*]*od eoru*[*m opus*]
me lapidatis 253 *b*
33 Responderunt
illi iudaei de
bono opere
non te lapida
mus sed prop
ter blasphemiā [c]
et quia cum
tu homo sis
facis te ipsū
d̄m
34 Respond*it il*
lis ih̄s non est
*scriptu*m in
le[*ge uestra*]
*qu*oniam
ego dixi dii
estis
35 *si illos di*xit
*deos ad q*uos
*sermo fi*ebat
*dī et no*n po
*test sol*ui scrip
36 *tura q*uem
pater sanc [d] 254 *a*
tificauit et

---

[a] I. *meam*, B. cum ms. [b] I. *respondens*, B. cum ms. [c] I. *blasphemia*, B. cum ms. [d] I. *santificauit* B. cum ms.

X

misit in hunc
mundum uos
dicitis quoni
am blasphe [a]
mat quia dixi
filius dī sum
37 Si non facio
opera patris
nolite mihi
38 *credere si*
autem faciò
et n*on uul*
tis mihi cre
dere *operibus*
credite et sci
tote [b] *quoniā*
in me *est pater*
et ego *in pa*
tre
39 Quaer*ebant*
ergo i*llum*
adpre*hen*
254 *b* dere et euasit
de manibus
40 eorum et abi
it iterum trans
iordanem in
locu*m ubi fu*
erat iohan
nes *prius bap*
tizans et ma
nebat ibi

X

41 Uenerunt er
go ad illum
multi et dice
bant quia io
hannes qui
*d*em nullum
signum fe
42 cit omnia *au*
tem quae di*xit*
iohannes de
*h*oc uera s*un*[*t*]
et multi *cre*
diderunt [*in*]
[*ill*]*um*

XI

1 Erat autem qui 255 *a*
dam infirmus
lazar*us no*
mine a betha
nia de castel
[*l*]*o mariae et*
marthae sor
2 oris [c] eius e
*ra*t autem *ma*
ria quae un
xerat dom̄
unguento et
exterserat
pedes eius ca
pillis suis cu
*ius fr*ater *la*
zarus infir

---

[a] I. *basphemat.* [b] I. *scit|ote*, B. cum ms. [c] B. *so|roris*, I. cum ms.

XI

*mabat*ur
3 *miserunt er*
go hae soro
res eius ad il
[*lu*]m dicentes
. . . . .
. . . . .
255 *b* 4 matur cum
audisset ihs̄
ait illis infir
mitas haec
non est ad mor
tem sed pro glo
riam dī ut mag
nificetur fi
lius dī in illo
5 amabat enī
ihs̄ lazarum
et sorores e
ius
6 Cum ergo au
diuit [a] quoniā
infirmatur
tunc mansit [b]
in eodem lo
7 *co biduo dein*
de post haec [c]
*ait discipu*lis
*eamus iter*ū
[*in*] *iudaeam*
8 *Dicunt illi d*is

XI

cipuli eius rhab 256 *a*
bi modo quae
rebant te lapi
dare iudaei
et iterum ua
dis illic
9 Respondit illis
ihs̄ non*ne*
xii horae sunt
diei si quis
ambulaue
rit interdie
non offendet
quia lumen
huius mun
10 *di uidet quod*
si quis ambu
lauerit in noc
*tem o*ffendet
quia lux nō
est in illo
11 Haec dixit et po[*st*]
haec [d] ait [*illis*]
la*zarus a*[*mi*]
cus noster 256 *b*
obdormit sed
uado et [e] *sus*
*cito ill*um
12 Dixerun*t er*
go ei dis*cipu*
li ei*us dm̄e*

---

[a] B. *audiit*, I. cum ms. [b] I. *manxit*, B. cum ms. [c] I. *hanc*. B. *haec*.
[d] I. *hanc*, B. cum ms. [e] I. *et*, B. *ut*.

XI

si dormit sal
13 uus erit *dixe*
rat autem
*ihs̄ d*e mor*te*
eius ad i*lli* [*ex*]*is*
*tim*aueru*nt*
quod de dor
mitione som
14 nus dic*it tunc*
manife*ste*
ait laza*rus*
mortuus est
15 *et gaudeo* [*ue*]*s*
tri caus[*a quia*]
ibi non [*eram*]
. . . . .
. . . . .
257 *a* eram ibi sed e
amus ad illum
16 Ait *thomas qui*
dicitur *didy*
mus ad con
discipulos ea
mus et nos ut
moriamur
cum illo
17 Uenit ergo ihs̄
et inuenit il
lum iam qua
driduum ha
bentem in
monumen

XI

18 to erat autē
bethania pro
pe hierosoly
ma fere stadi
is quindecim
19 M*ulti autem*
ex iudaeis ue
[*n*]*erant ad*
[*marth*]*a*[*m e*]*t*
mariam ut 257 *b*
eas consola
rentur de
fratre suo
20 M*artha ergo*
ut audiuit
quia ihs̄ ue
nit occu[*r*]*rit*
illi maria au
tem domi se
21 *debat ait er*
go martha
ad ihm̄ dm̄e
si hic fuisses
non esset mor
tuus frater
22 *meus et nunc*
scio quoniam
quaecum
quae [b] *petieris*
a dō dabit ti
bi ds̄
23 [*A*]*it illi ihs̄ re*

---

[a] I. *et gaudeo* . . . .|. . . . *caus* . . . ; B. ut supra. [b] B. *quaecumque*, I. ut supra.

XI

[*surge*]*t* [*fr*]*a*
258 *a* ter tuus
24 Ait martha sci
o qu*od resur*
ge*t in resur*
re*ctionem*
in *nouissi*
ma *die*
25 Dixi*t illi ihs̄ e*
go [a] *in me etsi*
mortuus fue
26 *rit uiuet et*
o*mnis qui ui*
de*t* [b] *et credet*
in me non
morietur in
aeternum
credis in hoc
27 Ait *illi martha*
u*tique dm̄e*
eg*o credidi*
qu*od tu es xp̄s*
fil*ius dī qui in*
hu*nc mund*[*um*]
28 ue*n*[*isti*] *haec*
258 *b* dicens abiit
et uocauit ma
riam sororē
suam silentio

XI

dicens magis
ter uenit et
uocat te
29 Illa ut audiuit
surrexit ci
to et uenie
bat ad illum
30 nondum [c] e
nim uenerat
ihs̄ in castel
lum sed ad
huc erat in
*lo*co illo in
*qu*o occurre
rat illi mar
tha
31 Iudaei autem
qui erant cū
il[*la*] *in dom*[*o*]
[*et conso*]
labantur eā 259 *a*
uidentes ma
riam quod ue
lociter sur
rexit et exiit
secuti sunt
illam dicen
tes quia uadit
ad monumē

---

[a] B. *dixit illi iesus e|go sum resurrect.... ui| credit in me etsi.* I. ut supra, quod probabilius videtur si attendas linearum numerum in unaquaque columna reperiendum; sin autem ad sensum referatur, probabilius est verba *sum resurrectio qui credit* inter lineas addita fuisse quod in ms. non amplius videri potest.
[b] sic I. et B. cum ms. [c] I. *nundum*, B. cum ms.

XI

tum ut ploret
32 ibi maria
ergo ut uenit
ubi erat ih̄s
et uidit illum
cecidit ad pe
des eius dicens
dm̄e si hic fuis
ses non esset
mortuus fra
ter meus
33 Ih̄s autem ut ui
dit illam flē
tem et iudaeos
flentes qui ue
259 *b* nerant cū
illa fremuit
in spū et tur
bauit seipsū
34 et dixit ubi
illum posuis
tis dicunt
illi dm̄e ue
35 ni et uide et
lacrimatus
36 est ih̄s et dixe
runt iudaei
ecce quomo
do amabat il
37 lum quidam
autem dixe
runt ex illis

XI

non poterat
hic qui aper
uit oculos
caeci facere
ut hic non
moreretur
38 Ih̄s ergo fremens
intra se ue 260 *a*
nit ad monu
mentum e [a]
rat autem spe
lonca [b] et la
pis superposi
39 tus ei ait ih̄s
tollite lap*ide*[*m*]
Dicit ei mar
tha *soror* la
zari dm̄e iā
faetet qua
driduа*nus*
est enim
40 Ait *ih̄s non* ti
bi *dixi quoni*
am *si credi*
der*is uidebis*
maiestatem
41 dī *et tulerunt*
lapidem ih̄s
autem adle
uatis oculis
sursum [c] *ad cae*[*los*]
dixit pater 260 *b*

[a] I. *mentum|erat*, B. cum ms. [b] B. *spelunca*, I. cum ms. [c] B. *susum*, I. ut supra.

gratias ago
tibi quod au
42 disti me et e
go sciebam
quod semper
me audis sed
propter tur
bam circum
stantem di
xi ut credant
quod tu me
43 *misisti et haec*
dicens uoce
magna excla
mauit lazare
ueni foras
44 Et exiit qui de
functus erat
alligatus pe
des et manus
institis et fa
cies eius su
dario erat [a]
261 *a* ligata dixit
ihs soluite
illum et sine
te ire
45 Multi itaque
ex iudaeis qui
uenerant
ad mariam
uidentes qu*ae*

fecit ihs cre
diderunt in
46 illum quidā
autem ex il
lis abierunt
ad pharisae
os *et dixerunt*
illis quae *fe*
cit ihs
47 Congreg*aue*
runt *ergo sa*
cerdotes *et*
pharisaei cō
cilium et di
xerunt quid
faciemus quod 261 *b*
hic homo mul
ta signa facit
48 si dimiseri
mus illum sic
omnes cre
dent in eum
et uenient
romani et
tollent no
bis locum nos
*trum et g*en
tem
49 U*nus autem*
*ex illis n*omi
ne caiphas
qui erat an

[a] ad calcem paginae uidetur nota xvii quaternionis.

XI

no illo prin
ceps sacerdo
tum dixit il
lis uos
nescitis nihil
50 *neque cogi*
tatis quod ex
262 *a* pedit bobis [a]
ut unus ho
mo moriatur
pro plebem
et non omnis
gens pereat
51 Hoc autem ab
se non dixit
sed quia prin
ceps erat sa
cerdotum
anni illius
pr*opheta*
uit [b] *quod ihs̄*
morit*urus*
erat pro *gē*
52 te et n*on so*
lum pro ge*n*
te sed ut dis
persos quoque
filius [c] dī in
unum congre
garet
53 Ex illa itaque

XI

die consiliū 262 *b*
fecerunt ut
illum occide
rent
54 Ihs̄ ergo iam
palam non
ambulabat
inter iudae
os sed abiit
in regionē
prope deser
tum in ciui
tatem quae
dicitur eph
raem ciuitas
et ibi *mora*
batur cum
discipulis
suis
55 In illo tempo
re futura e
*r*at pasc*ha iu*
daeorum *et*
ascenderunt
multi in hie 263 *a*
rosolymis de
illa *regione*
an*te pascha*
ut se purifi
carent
56 Quaerebant

---

[a] I. *uobis*, B. cum ms. [b] B. *prophaetauit*, I. ut supra. [c] I. *filios*, B. cum ms.

XI

ergo ihm̄ et
dicebant in
ter se in tem
*plo stan*tes et
dicentes pu
tatis *quod nō*
uenit *ad diem*
solem
nem
De*der*unt au
*tem pri*ncipes
*sac*erdotum
et phari*saei*
*man*datum
ut si quis cog
nouisset ubi
[*ess*]*et i*ndica
263 *b* ret ut adpre
henderent
illum

XII

1 Ihs̄ au*tem an*
te sex dies pas
chae [a] *uenit in*
*be*tha*niam*
*ubi erat laz*a
rus [*q*]*uem sus*
cita[*ui*]*t a mo*r
2 *tuis* [*fe*]*ceru*nt
illi cenam et
martha minis
trabat laza
ru*s autem u*
nu*s erat de*
discumben
tibus [b]
3 Maria autem
accepit librā
nardi ungu
*enti et unxi*t
pedes ihs̄ [c] *et*
ter[*si*]*t* [*ca*]pillis
suis pedes eius 264 *a*
et domus im
pleta est odo
re unguen
4 ti *dicit u*
nus ex disci
pulis eius si
mon iudas
scarioth [*q*]*ui*
e[*u*]*m* [*tra*]*ditu*
5 *rus e*[*rat*] *qua*
re *hoc ungu*
entum *non*
uenit dena
riis ccc et da
tum est pau
peribus
6 Ho*c autem dixit*
non quod de
pauperibus

---

[a] B. *pascae*, I. ut supra. [b] I. *discombentibus*, B. cum ms. [c] B. *iesu*, I. ut supra.

XII

cura illi esset
sed quia fur
e[rat] et locu
los [habeba]t
264 *b* et ea que mit
tebantur au
ferebat [a]
7 Ait *ihs dim[it]tite*
ill*am ut in*
di*em sepultu*
rae *meae ser*
8 *uet illut pau*
peres enim
semper habe
tis uobiscum
me autem
non semper
habebitis
9 *turba autem*
multa ex iu
daeis audiit
quia ibi est et
uenerunt
non propter
ihm solum
sed ut laza[rum]
uiderent q[uem]
suscita[uit]
265 *a* a mortuis
10 Cogitauerunt
autem prin
cipes sacerdo

XII

tum ut et laza
rum occide
11 rent quia mul
ti iudaeorum
propter illum
ibant et crede
bant in ihm
12 Altera die tur
bae multae
quae uene
rant ad diem
festum audi[*en*]
tes quod ihs
uenit in hie
13 rosolyma ac
ceperunt flo
res [b] palmarum
et exierunt
[*il*]li obuiam
[*et c*]lamabant
dicentes os 265 *b*
sanna filius
dauid bene
dictus qui ue
nit in nomi
ne dmi rex
istrahel
14 Et inuenit ihs
asinum et se
dit super illū
sicut scrip
15 tum est no

---

[a] I. *au|fferebat*, B. ut supra. [b] I. *florres*, B. cum ms

XII

li timere
filia sion
ecce rex
tuus uenit
mansue
tus sedens
super pul
lum asinae
16 haec autem nō
cognouerunt
prius discipu
li eius sed cū
266 *a* glorificatus
esset ih̄s tunc
rememora
ti sunt quod
haec erant
scripta de il
lo et haec fe
cerunt illi
17 Testimonium
itaque redde
bant turbae
quae erant
cum illo quo
niam lazarū
euocauit de
monumen
to et suscita
uit eum a mor
18 tuis [*i*]deo occur
rit illi turba
quoniam au
dierunt quod
hoc fecit sig
num
19 farisaei ergo 266 *b*
dixerunt ad
illos uidetis
quod nihil
proficitis ec
ce post illum
uniuersus
mundus a
biit
20 Et erant qui
dam graeci
ex eis qui as
cenderunt
ut adorarent
in diem sol
21 emnem [a] hi ac
cesserunt
ad philippum
qui erat a bed
saida galileae
et rogabant
illum dicen
tes dm̄e uo
lumus ih[*m̄*]
22 uidere uenit 267 *a*
philippus et di
cit andreae
uenit andre

[a] B. *sollemnem*, I. ut supra.

as et philippus
et dicunt ad
ihm̄
23 Ad ille respon
dit eis dicens
uenit hora
ut honorifi
cetur filius
hominis
24 Amen amen
dico uobis ni
si granum
tritici cadens
in terra mo [a]
25 riatur ipsū
solum mane
bit si uero mo
riatur mul
tum fructū
adferet
267 *b* Qui amat ani
mam suam
perdet illam
et qui odit
animam suā
in hoc mun
do in uitam
aeternam
custodiet il
26 lam si quis
mihi minis
trat sequatur
me et ubi ego
sum ibi et min
ister [b] meus
erit si quis
mihi minis
trat honora
uit illum pa
ter meus
27 Nunc anima
mea turba
tur et quid
dicam pater
libera me de 268 *a*
hanc hora
sed ideo ueni
in hanc horā
28 pater honori
fica nomen
tuum uenit
autem uox [c]
dae caelis di
cens et hono
rificaui et ite
rum honori
ficabo [d]
29 Turbae quae sta
bant [e] et audie
bat dicebat to
nitrua facta
sunt alii dice

---

[a] I. *in terram . . .*|*riatur*, B. cum ms. [b] B. *mi*|*nister*, I. cum ms. [c] I. *uos*|*dae*, B. *uox*|*de* ms. habet *uox*|*dae*. [d] I. et B. *honorifi*|*cabo*, sed ms. ut supra. [e] I. et B. *turba quae stabat*, sed ms. ut supra.

XII

bant angelus
est illi locutus
30 Respondit ih̄s
et dixit illis
non propter
me uox haec
268 *b* uenit sed prop
31 ter uos nunc
iudicium
est huius mū
di nunc prin
ceps huius mū
di mittitur
32 foras ego cū
ex*altatus*
fuero de ter
ra omnia tra
ham ad me
33 Hoc autem di
cebat sig*ni*
ficans qua mor
te erat mori
turus
34 Respondit il
li turba nos
audiuimus
scriptum in
lege quod xp̄s
manet in
aeternum
269 *a* et quomodo
tu dicis quod
oportet *exal*
tari fi*lium*

XII

hominis qui
est hic filius
hominis
35 Ait illi ih̄s adhuc
modicum
tempus lux ī
uobis est am
bulate dum
lucem habe
tis ne uos te
nebrae con
prehendant
si quis ambu
let in *tene*
*bri*s nescit
36 *q*uo eat dum
lucem habe
tis credite in
lucem ut filii
lucis sitis
Haec locutus 269 *b*
est ih̄s et abi
it et abscon
37 dit se cum tā
ta autem sig
na fecisset
coram illis
non credide
runt in eum
38 ut uerbum
esaeiae pro
fetae imple
retur quod
dixit

dm̄e quis
credidit
auditui
nostro et
brachiū [a]
dm̄i cui re
uelatum
est
39 Propterea nō
poterant cre
270 *a* dere [b] quia ite
rum dixit esse
40 ias obceca
uit occulos
illorum et
indurauit
cor eorum
ut non ui
deant ocu
lis et non
intellegant
corde et cō
uertantur
et sanem
illos
41 Haec dixit eseias
quando uidit
gloriam eius
et locutus est
42 de illo uerum
tamen et ex
principibus
multi credide
runt in illum
sed propter 270 *b*
pharisaeos
non confite
bantur ne de
synagoga ei
43 cerentur a
mauerunt
enim gloriā
hominum
magis quam
gloriam dī
44 Ih̄s autem cla
mabant [c] dicens
qui credit in
me non cre
dit in me sed
in eum qui me
45 misit et qui
me uidet ui
det eum qui
46 me misit ego
lumen in hunc
mundum ue
ni ut omnis
qui credit in 271 *a*
me in tenebris
non manet [d]
47 et si quis au

---

[a] B. *bracchium*, I. cum ms. [b] I. *credare*, B. cum ms. [c] sic I. cum ms. B. *clamabat*. [d] B. *maneat*, I. cum ms.

XII

dierit uerba
mea et serua
uerit et ego il
lum non iu
dico non enī
ueni iudica
re hunc mū
dum sed ut
saluum faci
am hunc mū
48 dum qui me
spernit et nō
accipit uer
ba mea habet
qui eum iudi
cet
Sermo quem
*ego lo*cutus
[*sum*] *in illis* [a] ille
[*iu*]*dicabit de*
271 b illo nouissi
49 ma die quia
ego a me non
sum locutus
sed qui me
misit pater
Ipse mihi man
datum dedit
quid dicam
et quid loquar
50 et scio quod

XII

mandatum
illius uita
aeterna est
quae ergo lo
quor sicut
dixit mihi pa
ter ita loquor

XIII

1 Ante diem *au*
tem solem
nem [b] *pa*schae
sciens ihs̄
quod uenit
hora eius
ut transeat 272 a
de hoc mun
do ad patrem
diligens dis
cipulos suos
qui erant in
hoc mondo [c]
usque in finē
dilexit illos
2 et cena facta
cum diabu
lus se inmise
rat in corde
iudae simo
nis scario
th [d] ut eum tra
3 deret sciens

---

[a] B. . . . *m illis*· I. . . . *in illis.* [b] B. *sollemnem*, I. ut supra. [c] I. cum ms., B. *mundo*. [d] I. *scariotis*, B. cum ms.

quod omnia
dedit illi pa
ter in manus
et quod a dō
exiit et ad *dm̄*
4 uadit surr*e*
xit a cena *et*
272 *b* posuit uesti
menta sua
et sumpsit lī
teum et cin
5 xit se deinde
misit aquam
in peluem et
coepit laua
re pedes dis
cipulorum [a] et
tergere linteo
quo erat prae
6 cinctus ue
nit igitur
ad petrum
simonem et
dicit illi petrus
dm̄e tu mihi
lauas pedes
7 Respondens
ihs̄ dixit ei
quid ego fa
cio tu n . . .
. . . . .

8 dicit petrus 273 *a*
non lauauis
pedes meos
in aeternū
Respondit illi
ihs̄ nisi laue
[*r*]o tibi pedes
*non h*abes par
tem mecum
9 Dicit illi simō
petrus dm̄e
non tantum
pedes sed et
manus et ca
put et totum
corpus
10 Ait illi ihs̄ qui
labit non ha
bet necessi
tatem lauan
di nisi [*pe*]
d[*es*] . . . *ur*
. . . . .
. . . . . *r* [b]
. . . . .
uos mundi 273 *b*
estis sed non
11 omnes scie
bat [c] enim
quis [d] tr[*a*]ditu
rus esse[*t e*]*um*

---

[a] B. *disci*|*pulorum*, I. ut supra. [b] I. . . . . *r*; B. . . . . *s*. [c] I. *scieb*|*at*, B. cum ms. [d] I. *quuis*. B. cum ms.

ideo dixi[*t*] *qui*
a omnes nō
estis [*mu*]*ndi*
12 *cum* [*lauisse*]*t*
ergo pedes il
lorum acce
pit uestimen
ta sua et recu
buit iterum
et dixit illis
intelligitis [a]
*qui*d feci uo
13 *bis* uos dicitis
mihi magis
ter et dm̄e et
bene dicitis
sum enim
14 *Si igitu*r ego
274 *a* qui dm̄s sum et
magister pe
des uestros
la*ui qu*anto
m*ag*[*i*]*s* uobis
a*lterut*ro de
be[*ti*]*s l*abare
15 pe*des ex*em
pl*um eni*m
d[*edi uo*]*bis*
ut sicut ego
feci uobis et
uos faciatis
16 Amen amen di
co uobis non
est seruus
maior dm̄o
suo neque
apostolus
maior illo
a quo missus
17 est si hae*c sci* [b]
tis beati *estis*
si illa *feceri*
18 tis non de om 274 *b*
nibus uobis
dico ego scio
quod selege
rim sed *ut*
scriptur*a*
adimpleat*ur*
qui edit me
cum panem
leuauit in
me calca
neum suū
19 Amodo dico uo
bis priusquā
fiat ut cre
datis cum fac
tum fuerit
quia ego sum
20 Amen amen
dico uobis *qui*
a[*cc*]*ipit eum*
q[*ue*]*m m*[*is*]*e*

---

[a] B. *intellegitis*, I. ut supra. [b] I. *sitis*, B. *scitis*.

ro me a[ccipit]
[qui autem me]
275 *a* accipit acci
pit eum qui
me misit
21 Haec locutus
est ih̄s et tur
batus est in
spū [a] et testifi
catus [b] est dicens
Amen amen di
co uobis quia
unus ex uobis [c]
tradet me
22 discipuli au
tem *eius res*
piciebant ad
inuicem stu
pentes de quo
23 diceret erat
autem recū
*be*ns unus
*ex dis*cipulis
eius in sinu
ihū . . . etiam [d]
quem dilige
275 *b* 24 bat ih̄s innu
it ergo huic
simon petrus
dicens inter

roga qui est
de quo dicit
25 recumbens [e]
ergo ille su
pra pectus
ihū ait illi dm̄e
qui est
26 Respondit er
go ih̄s ille est
cui ego inti*nc*
tum pa*nem*
porrexero
intinx*it er*
go panem et
tradi*dit iu*
dae scarioth
27 ih̄s [f] et ut acce
pit panem in
trauit in eū
satanas
dicit [g] illi ih̄s quod 276 *a*
facis fac cele
28 rius nemo au
tem ex his qui
recumbebant
intellexit quid
29 illi dixerit ple
rique enim
existimabant
quia loculos [h]

---

[a] I. *sp̄m*, B. cum ms. [b] 1m *testifi|tus*, cum B. corr. 2m *testifi|catus* cum I. [c] B. *uo|bis*, I. cum ms. [d] I. *ih̄u . . . etiam*, B. *iesu etiam.* [e] I. *recombens*, B. cum ms. [f] B. non habet *ih̄s*, I. uero cum ms. [g] I. *dixit*, B. cum ms. [h] I. *locutus*, B. cum m.

XIII

habebat iuda
quia dicit [a] illi
ihs ut emeret
quae necessa
ria erant ad
diem *sollem*
nem aut ut
pauperibus
daret
30 Ut accepit igitur
ille panem
confestim
exiit *erat au*
31 tem nox cum
276 *b* ergo exisset
dicit ihs
Nunc honora
tus est filius
hominis et ds
honorifica
tus est in illo
32 et ds honori
ficauit eum
in ipso et con
festim hono
rificabit eum
33 Filioli adhuc pus
illum uobis
cum sum quae
ritis me et quē
admodum
dixi iudaeis

XIII

quia ubi sum
ego uos non
potestis ueni
re et nunc uo
34 *bis di*[*co man*]
[*da*]*tum* [*nouum*] [b]
uobis do ut di 277 *a*
li*gatis inuicē*
sicut ego dile
xi *uos ita et* uos
diligatis in
35 *uicem in hoc*
scient omnes
quia mei disci
puli estis si ue
ram dilectio
nem habueri
tis inter uos
36 Dicit illi *simon*
petrus dme
quo uadis
Respon*dit ihs*
quo ego uado
non potes nunc
me sequi seque
ris autem pos
37 *tea dicit illi*
petrus dme
quare *non*
possum *te se*
qui modo ani 277 *b*
mam meam

[a] B. *quea dixit*, I. cum ms. [b] Hic quaternio xviij.

XIII

pro te ponam
38 resp*ondit* ih̄s
animam tu
am pro me po
nis
Amen amen
dico tibi non
prius gallus
cantabit do
nec tu me ter
abneges

XIV

1 E*t ait discipu*
lis suis ne cō
turbetur cor
uestrum cre
dite in dm̄ et
*in me cre*di
2 *tis in dom*o
patris mei
mansiones
multae sunt
alioquin di
278 *a* xissem uobis
eo ut praepa
rem uobis lo
3 cum si abie
ro et praepa
rauero uo
bis rursum
ueniam et
adsumam uos

XIV

ad me et ego
ubi sum et uos
4 sitis et quo ua
do nostis ui
5 am dicit illi
thomas dm̄e
nescimus
quo uadis quo
modo noui
mus uiam
6 Ait illi ih̄s ego sū
uia et ueri
tas et uita ne
mo uenit ad
patre [a] nisi per
7 me si me cog 278 *b*
nouistis et pa
trem meum
cognouistis
iam ex hoc
nostis illum
et uidistis il
lum
8 Dicit [b] illi philip
pus dm̄e os
tende nobis
patrem et suf
ficit nobis
9 Respondit ih̄s
tanto tempo
re uobiscum
sum et non

---

[a] B. *patrem*, I. ut supra. [b] I. et B. perperam legunt *dixit*.

XIV

me cogno
uistis philip
pe qui me ui
dit uidit et
patrem quo
modo tu di
cis ostende
279 *a* nobis patrem
10 non credis
quia ego in pa
tre et pater
in me est uer
ba quae uobis
cum loquor
non a me lo
quor sed pa
ter qui in me
manet ipse
loquitur et
opera quae
ego facio ip
11 se facit credi
te mihi quia
ego in patre
et pater in
12 me alioquin
uel propter
opera ipsa cre
dite mihi
Amen amen
dico uo*bis*
279 *b* qui credit in

XIV

me opera quae
ego facio et
ipse faciet et
maiora ho
rum faciet
et quia ego
ad patrem ua
13 do et quidquid
petieritis in
nomine meo
hoc faciam
ut honorifi
cetur pater
14 in filio si quid
petieritis in
nomine meo
ego faciam
15 si diligitis
me manda [a]
ta mea serua
16 te [b] et ego roga
bo patrem
et alium ad
uocatum da 280 *a*
uit uobis ut
uobiscum sit
in aeternum
17 spm̄ uerita
tis quem hic
mundus nō
potest accipe
re quoniam

---

[a] B. *mandata*|*mea* I. cum ms. [b] I. *seruatis*, B. cum ms.

XIV

non uidet
illum nec *ag*
noscit uos
agnoscitis
eum quia uo
biscum ma
net et in uo
bis est
18 Non relinquā
uos orphanos
ueniam ad
19 uos adhuc
pusillum et
hic mundus
amplius me
280 *b* non uide
bit uos uidebi
tis me quia
ego uiuo et
20 uos uiuitis il
la die scitis [a] uos
quia ego in pa
tre meo et uos
in me et ego
21 in uobis qui
habet praecep
ta mea et cus
todit illa ille
est qui me di
ligit qui autē
me diligit dili

XIV

gitur a patre
meo et ego di
ligam illum
et ostendam
illi me ipsum
22 Ait illi iudas nō
ille scarioth
dm̅e quid *fac*
tum est quod 281 *a*
manifestas
*te nobi*s et nō
huic mundo
23 Respondit ih̅s
et dixit illi si
*quis me*e diligit
*ser*monem [*m*]*e*
*um cus*todiat *et*
pater meus
diligit ill*um*
et ad ill*um ue*
niemus et aput
eum man*ebi*
24 mus qui non
me diligi*t ser*
mones meos
non custo
dit et ser*mo*
meus non
est meus sed
eius qui me mi
sit patres [b]

---

[a] I. *scitis,* cum 1^{m}, B. *scietis,* cum correctione 2^{m}. [b] B. *patris,* I. cum ms.

XIV

25 Haec locutus
281 *b* sum uobis
aput uos ma
26 nens aduo
catus est au
tem paracle
tus ille sp̄s sanc
tus *quem m*is
surus est *pa*
ter in nomi
ne meo il*le*
uos doc*ebit*
et commemo
rabit uos om
*n*ia qua*ecum*
quae dixero
27 *pacem meam*
relinquo uo
bis pacem me
am do uobis
non quomo
do hic mun
dus dat ego
do uobis non
*contu*rbetur
282 *a* cor uestrum
neque formi
det
28 Audistis quia
dixi uobis eo
et uenio ad
uos si me ama
retis gaudere
tis quia eo ad
patrem quia
pater meus
maior est me
29 et nunc dixi
uobis ante
quam fiat ut
cum factum
fuerit creda
tis
30 Iam non multa
loquor uobis
cum uenit e
nim huius
mundi prin
ceps *et in me*
nihil habet in 282 *b*
31 uenire sed
ut cognoscat
hic mundus
quia ego dili
go patrem et
sicut pater
mandatum
dedit mihi sic
facio surgi
te eamus hinc

XV

1 Ego sum uitis
uera et pater
meus *agricul*
2 tor est omne
sarmentum
in me quod
non adferet

XV

fructum tol
lit illut [a] et om
nem fructi
ferum pur
gat ut fruc
tum amplio
283 *a* rem adferat
3 iam uos mun
di estis prop
ter uerbum
quod locutus
4 sum uobis ma
nete in me et
ego in uobis
sicut sarmen
tum uitis nō
potest fruc
tum ferre *a se*
nisi mane*at*
in uineam *sic*
et uos si in me
non manse
ritis
5 Ego enim sum
uitis uos estis
sarmenta si
quis manse
rit in me et e
go in illo hic
adferet fruc
283 *b* tum copiosum
quia sine me

XV

nihil facere
potestis nisi
in me quis mā
serit
6 Si quis autem
in me non mā
serit proici
tur foras sicut
sarmenta et
arescet et con
gregabunt il
la et in ignem
mittent et ar
debunt
7 Si manseritis
in me et uer
ba mea in uo
bis manserint
quodcumque
petere uolue
ritis fiet uo
8 bis in hoc ho
norificabitur 284 *a*
pater meus
ut fructum
multum fera
tis et sitis mei
9 discipuli sicut
dilexit me pa
ter et ego uos
dilexi mane
te in caritate

---

[a] I. *illud*, B. cum ms.

XV

10 mea et si prae
cepta mea cus
todi*eritis* ma
nebitis in meā [a]
caritatem [b] si
cut et ego patris
mandata ser
uaui et maneo
in huius cari
tate
11 Haec locutus sum
uobis ut gau
dium meum
in uobis sit et
284 *b* gaudium ues
trum implea
12 tur hoc est mā
datum meum
ut diligatis in
uicem sicut
et ego dilexi
13 uos maiorē [c]
hanc carita
tem nemo ha
bet ut animā
suam ponat
pro amicis su
14 *is uos amici*
mei estis si re
ciperitis quod
praecipio uo
bis

XV

15 Iam non dico
uos seruos sed
amicos [*quia*]
nescit seruus
quid faciat
dm̄s eius uos
autem dixi a 285 *a*
micos quia om
nia quae audi
ui a patre meo
nota uobis fe
16 ci non
uos me elegis
tis sed ego uos
elegi et posui
uos ut eatis et
fructificetis
ut fructus ues
ter maneat ut
quodcumque
a patre petie
ritis in nomi
ne meo det uo
17 bis haec
uobis mando
ut diligatis in
18 uicem si hic
mundus uos
odit scitote
quia me pri
us odiit 285
19 Si de hoc mun

---

[a] I. et B. *mea*, ms. habet *meā*. [b] B. *caritate*, I. cum ms. [c] I. et B. *maiore*.

XV

do essetis mū
dus uos utique
amaret quia
autem de hoc
mundo non
estis sed ego
elegi uos de
hoc mundo ideo
uos odit mun
dus
20 Memores esto
te sermonis
quod ego dixi
uobis non est
seruus maior
dmo suo nec
apostolus ma
ior eius qui
misit eum si
haec nostis fe
lices estis si
feceritis ea
286 *a* non de omni
bus uobis dico
ego scio quos
elegerim
Si me persecuti
sunt et uos
persequentur
si sermonem
meum serua
uerunt et ues

trum serua
21 bunt sed haec
omnia faciunt
uobis propter
nomen me
um quia ig
gnorant eum
qui me misit
22 Si non uenis
sem et locu
tus illis fuis
sem peccatū
non haberent
nunc uero
excusatio 286 *b*
nem non ha
bent de pecca
to suo
23 Qui me odit et
patrem meū
24 odit si operam [a]
non fecissem
in illis quae
nemo alius
fecit peccatū
non haberent
Nunc autem
et uiderunt
et oderunt
me et patrem
25 meum sed ut
impleatur

XV

[a] B. *opera*, I. cum ms.

XV

uerbum quod
in lege eorū
scribtum est
quoniam
oderunt
me gratis
287 *a* 26 cum ergo uene
rit paracletus
ille quem ego
mittam uobis
a patre meo
spm̄ uerita
tis qui de patre
meo procedit
ipse testifica
bitur de me
27 et uos testimo
nium perhi
betis quia ab i
nitio mecū
estis

XVI

1 Haec locutus sū
uobis ne scan
dalizemini
2 extra synago
gam uos faci
ent sed uenit
hora ut om
nis qui occide
rit uos aesti
287 *b* met se sacri
ficium dō
3 offeret [a] haec
facient uo
bis [b] quia non
nouerunt
patrem ne
que me
4 Haec locutus
sum uobis
ut cum ue
nerit hora
memores si
tis quia ego
dixi uobis
5 haec autem
uobis ab ini
tio non dixi
quia uobis
cum eram
nunc uero
eo ad eum
qui me misit
et nemo ex
uobis inter 288 *a*
rogat me quo
6 [*uadis*] sed quia
haec locutus
sum uobis
tristitia cor
uestrum im
7 pleuit sed ego
ueritatem

---

[a] B. *offerre et*, I. cum ms. [b] B. *facient*|*uobis*, I. cum ms.

uobis dico ex
pedit uobis ut
ego eam nam
si non abiero
ego paracle
tus non ueni
et ad uos si au
tem ego abie
ro mittam il
lum ad uos
8 *et cum uene*
rit ipse ar
guet mundū
de peccato et
de iustitia et
288 *b* 9 de iudicio de
peccato qui
dem quia nō
crediderunt
10 in me de ius
titia autem
quod eo [a] ad pa
trem et iam
me non uide
11 bitis de iu
dicio quia prī
ceps huius mū
di iudicatus
est
12 Adhuc *multa*
habeo quae

dicam uo*bis*
sed non potes
tis illa *modo*
13 portare sed
cum uene
rit sp̄s ueri
tatis ille uos
deducet in ō
nem uerita 289 *a*
tem non enim
loquitur a se
sed quaecum
que audierit
loquetur et
quae uentu
ra sunt adnū
tiauit uobis
14 ille me hono
rificauit quia
de meo accipiet [b]
et adnuntia
uit uobis
15 Omnia quaecum
que habet pa
ter mea sunt
ideo dixi uo
bis quia de meo
accipit et ad
nuntiauit
16 uobis pusillum
et non uide

---

[a] 1m *eo*, correxit 2m *uado*. [b] I. *accipi|et adnuntia|uit*. B. cum ms.

XVI

*bit*is me et ite
289 *b* rum pusillum
et uidebitis me
17 Dixerunt ergo
discipuli eius
ad inuicem
quid est hoc
quod dixit no
bis ecce pusil
lum et non
uidebitis me
et post pusillū
et uidebitis
me et quod di
xit eo ad patrē
18 quid est hoc
pusillum non
intellegimus
quid dixit
19 Cognouit ihs̄
quia uolebant
eum inter
rogare et ait
illis de hoc quae
ritis ad inui
290 *a* cem quia dixi
pusillum et
non uidebi
tis me et iterū
pusillum et ui
debitis me

XVI

20 Amen amen di
co uobis quo
niam uos fle
bitis et luge
bitis mundus
autem gau
debit uos tris
tes eritis sed
tristitiam ues
tram [a] in gau
dium conuer
21 tetur muli
er cum partu
rit tristitiā [b]
habet quia
uenit dies e
ius cum autē
genuerit pue
rum amplius 290 *b*
non est memor
tribulationis
propter gau
dium quia
natus est ho
mo in hunc
mundum
22 Et uos igitur
modo tristi
tiam habebi
tis iterum au
tem uidebo

---

[a] I. *tristitiam uestram*, B. *tristitia uestra*, in ms. *m* est expunct. [b] B. *tristitiam*, I. *tristiā*.

uos et gaude
bit cor ues
trum et gau
dium uestrū
nemo aufe
23 ret a uobis sed
in illa die ni
hil me inter
rogabitis
Amen amen di
co uobis quo
291 *a* niam si quid
petieritis pa
trem in no
mine meo da
24 uit uobis us
que adhuc nō
petistis quic
quam in no
mine meo pe
tite et accipie
tis ut gaudiū
uestrum sit
plenum
25 Haec dixi uobis
in similitu
dinibus ue
niet hora ut
iam non in
similitudini
bus uobis lo
quar sed palā
de patre nun
tiauo uobis
26 in illa die in no
mine meo pe 291 *b*
tite et ego [a] rogabo prop
27 ter uos ipse e
nim pater a
mat uos me a
mastis et cre
didistis quo
niam ego a deo
28 exiui et a pa
trem [b] ueni in
hunc mun
dum iterum
relinquo hunc
mundum et
uado ad patrē
29 Dicunt illi dis
cipuli ecce nunc
palam loque
ris et simili
tudinem nul
30 lam dicis nunc
scimus te om
nia nosse
nec indigeri
ut te quisquam 292 *a*
interroget in
hoc *credim*us

---

[a] I. *peti*|*te*, B. cum ms.; verba *et ego* scripsit 2 manus minoribus litteris inter lineas. [b] sic in ms. cum I; B. habet *patre*.

quia *a dō ue*
nisti
31 Resp*ondit illis*
ih̄s amodo cre
32 di*tis ecce ueni*
et hora et iam
uenit ut dis
pargamin[*i*] *u*
nusquisque
in sua regio
ne et me solū
re*linquatis*
se*d non ero*
solus quia pa
ter mecum
est
33 Haec locutus sū
uobis ut in
me pacem ha
beatis in hunc
mundum ue
292 *b* xationem ha
bebitis sed gau
dete quia ego
*uici mu*ndū

XVII

1 H*aec loc*utus
*es*t ih̄s et adle
uatis oculis
suis in caelū
dixit
Pater uenit ho
ra honorifi
ca filium tuū
ut filius tuus
te honorificet
2 *sicu*t dedis*ti*
*illi po*testatē
uniuersae
*carnis u*t om
ne [a] *qu*od de
disti ei det il
lis uitam ae
ternam
3 H*aec est autem*
uita aeterna [b]
ut sciant te 293 *a*
unum uirum [c]
dm̄ et quem
misisti ih̄m
4 xp̄m ego te ho
norificaui
super terrā
opus quod de
disti mihi ut
facerem per
5 feci illud et
nunc hono
rifica me tu
pater aput te
ipsum gloria
quam habebā

---

[a] I. *omnem* B. *omne*. [b] hic xviiii quaternio. [c] sic in ms. I. et B. habent *uerum*.

XVII

aput te ante
quam mun
6 dus esset ma
nifestaui no
men tuum
*hom*inibus
*q*uos mihi de
disti de hoc
293 *b* mundo tui
erant et mihi
ill*os* *d*edisti
et u*erbu*m
tuu*m* *cus*to
dierunt
7 Nunc cogno
ui quoniam
omnia quae
mihi dedisti
8 a te sunt qu[*i*]a
uerba quae
mihi dedis
ti dedi illis et
ipsi acceperunt
illa uere quia
a te exierunt
[*e*]t credide
runt quia tu [*m*] [a]
9 e misisti ego
pro illis ro
go non pro
mundo hoc
rogo sed pro

XVII

illis quos mi 294 *a*
hi dedisti qui
10 a tui sunt et
mea omnia
tua sunt et
quae tua sunt
mea sunt et
honorifica
tus sum in il
11 lis et hi in hoc
mundo sunt
et ego ad te ue
nio et iam nō
sum in hoc
mundo et in
hoc mundo
sunt
Pater sancte [b]
serua eos in
nomine tuo
et in hoc mū
12 do cum *essē*
*c*um illlis *ego*
seruabam
eos in nomi 294 *b*
ne tuo quos
dedisti mihi
custodiui [c] et
neimo perit
de illis nisi fi
lius perditio
nis ut scriptu

---

[a] I. [*m*]|*e*, B. *tu*|*me*. [b] I. *sancta*, B. cum ms. [c] I. *custodi ut et*, B. cum ms.

XVII

ra implere
13 *tur* nunc au
*te*m ad te uenio
et haec loquor
in hoc mun
do ut habeant
gaudium me
um expletum
in semetip
sis [a]
14 Ego dedi illis
uerbum tu
um et hic mū
dus odit illos
quia non sunt
de hoc mun
295 *a* do sicut ego
non sum de
hoc mundo
15 non rogo ut
tollas il*los de*
16 m*undo non*
sunt s[*i*]*c*[*u*]*t ego*
non sum de
hoc mundo
17 *sanctifica il*
los in uerita
tem uerbum
tuum uerum
18 *est sicut me*
misisti in hunc
mundum et
ego misi illos
in hunc mun
19 *dum et pro il*
lis ego me sanc
tifico ut sint
ipsi sanctifi
cati in ueri
20 *tatem non*
pro his tantū 295 *b*
rogo sed pro
illis q[*u*]*i cr*edi
*t*ur*i sunt p*er
uer*bum* illo
21 *rum in me* ut
omnes unū
*sint sicut t*u
pater in me
et ego in te ut
et illi quoque
in nobis sint
ut mundus
sic credat quia
tu me misisti
22 *et ego gloriam*
quam dedisti
mihi dedi illis
ut sint unum
sicut et nos
unum sumus
23 *et ego in illis*

[a] I. habet *in semetipsis* in una linea, et tunc columna tantum 23 lineas habet; B. uerisimilius scribit in duabus lineis ut supra.

XVII

et tu in me ut
sint perfecti
296 *a* in unum ut
sciat *hic* mun
dus *q*[*ui*]*a tu me*
e*misisti et di*
lexi i[*ll*]*os sicut*
et tu me dile
xisti
24 *Pater quos dedis*
ti mihi uolo
ut ubi ego sū
et illi sint me
cum ut uide
ant gloriam
meam quam
dedisti mihi
quoniam di
lexisti me an
te constitut[*io*]
nem mundi
25 *Pater iuste et hic*
mundus te
non cogno
uit ego autem
te adgnoui et
296 *b* hii [a] cognoue
runt quia tu
me misisti et
notum ad illis

XVII

feci nomen
tuum et cogni
tum [*fa*]*ciam*
ut caritas qua
me dilexisti sit
in eis et ego in
illis

XVIII

1 *His dictis ihs̄ exi*
it et discipu
li eius trans
torrentem
cedri ubi erat
hortus in quē
introiuit [b] *simul*
cum discipulis
2 *suis sciebat*
autem et locū
illum quia fre
quenter con
uenerat ibi
ihs̄ cum dis 297 *a*
cipulis suis
3 igitur iudās ac
cepta cohorte [c] a
principibus
sacerdotum
et de pharisaeis
ministros
uenit ibi cum [d]

---

[a] B. *hi*, I. cum ms. [b] B. *introiit*, I. ut supra. [c] *co*, add. int. lin. [d] I. perperam legit *ministros uenit ibi cum* in una linea; B. cum ms.

lancternis [a] et
lampadibus et
armis
4 Ihs autem sci
ens omnia
quae erant
sibi uentura
exiit et ait il
lis quem quae
ritis
5 Responderunt
illi ihm na
zaraenum
dixit illis ego
sum ihs autē
297 b stabat et iudas
qui eum tra
diturus erat
cum illis
6 Ut ergo dixit il
lis ego sum abie
runt retro
et ceciderunt
in terram
7 Iterum illos in
terrogauit
quem quaeri
tis ad illi dixe
runt ihm na
8 zaraenum [b] di
xi uobis ego

sum si ergo
me quaeritis
sinite hos ire
9 ut impleatur
uerbum quod
dixit quoniā
quos dedisti
mihi neminē
ex his perdi 298 a
10 di simō
igitur petrus
habens gladi
um eduxit il
lum et percus
sit seruum
principis sa
cerdotum et
amputauit
illi auriculā
dextram e
rat autem no
men serui
illius mala
chus
11 Ait ergo ihs pe
tro remitte [c]
gladium in
teca sua cali
cem quem mi
hi dedit pa
ter non uis

---

[a] I. *lamternis* B. cum ms. ut supra. [b] I. *nazaraeum*, B. ut supra. [c] I. *remite*, B.

XVIII XVIII

bi*bam illum*
298 *b* 12 cohors igitur
et tribunus
et ministri
iudaeorum
adprehende
runt ihm̄ et
adligauerunt
13 eum et duxe
runt ad an
nam primum
erat enim so
cer caiphae
qui fuit prin
ceps sacerdo
tum anno il
14 lo hic est
autem cai
phas qui con
silium iudae
is dederat
quia expedit
unum homi
nem mori
pro plebe et nō
299 *a* tota gens pere
15 at sequebatur
autem ihm̄ si
mon petrus et
alius discipu
lus
Discipulus autē
ille notus erat
principi sacer
dotum et si
mul intrauit
cum ihū in
atrium prin
cipis sacerdo
16 tum petrus
uero stabat
foris ad ianu
am egres
sus ergo dis
cipulus ille a
lius qui erat
notus prin
cipi sacerdo
tum dixit os
tiariae et in 299 *b*
duxit petrum
17 Dicit ergo an
cilla ostiaria
petro num
quid et tu de
discipulis es
hominis illi
us et ait ille
non sum
18 Stabant autem
serui et mi
nistri ad car
bones quia
frigus erat
stabat autem
et petrus cū
illis calfici
ens se

XVIII

19 Princeps igi
tur sacerdo
tum inter
rogauit ihm̄
de discipulis
300 *a* eius et de doc
trina
20 Respondit ihs̄
ego palam lo
cutus sum
huic mundo
et ego semper
docui in syna
goga et in tem
plo quo omnes
iudaei conue
niunt [a] et in occulto
nihil locutus
21 sum quid me
interrogas
interroga
qui audierunt
quid illis locu
tus sum et ecce hi
sciunt quae
dixi ego
22 Cum haec ille
dixisset unus
adstans ex
300 *b* ministris de
dit palmam

XVIII

in faciem ihū
dicens si[*c*] [b] res
pondis prin
cipi sacerdo
tum
23 Respondit illi
ihs̄ si male
locutus sum
testimonium
dic de malo
si autem be
ne quid me
caedis
24 Misit ergo il
lum anna
uinctum ad
caiphan [c] prin
cipem sacer
dotum
25 Erat autem
simon petrus
stans et cal
ficiens se ad 301 *a*
ignem
Dixerunt ergo
illi numquid
et tu unus es
de discipulis
eius ad ille ne
gauit et dixit
non sum

---

[a] *niunt*, additum inter lineas. [b] I. *si respondis*, B. *si . . . respondis*. [c] I. *caipham*, B. cum ms.

XVIII

26 Dicit unus ex
seruis prin
cipis sacerdo
tum qui cog
natus erat il
lius cuius abs
ciderat petrus
auriculam
nonne ego
te uidi in hor
27 to cum eo ite
rum ergo ne
gauit et statī
gallus canta
uit
301 *b* 28 Adducunt er
go ih̅m mis
sum ad caiphā
principem
sacerdotum
in praetori
um erat au
tem mane et
ipsi non in
troierunt in
praetorium [a]
polluerentur
sed *ut* man
ducarent pas
cha
29 Exiit *autem*

XVIII

*pi*latus ad il
los foris et di
xit quam ac
*cusati*onem
adfertis de
hoc homine
30 responde
runt iudaei
et dixerunt 302 *a*
illi si non es
set malefaci
ens hic num
quam illum
tradidisse
mus
31 Ait illis pilatus
accipite illū
ergo uos et
secundum
legem [b] uestram
iudicate de
illo
Dixerunt er
go illi iudaei
nobis [c] non
licet quem
quam occide
32 *r*et [d] ut uerbū
*i*hū implere
tur quod di
xit signifi

---

[a] I. *pretorium*, B. cum ms. [b] I. *lege*, B. ut supra. [c] I. *uobis*, B. cum ms. [d] B. *occidere*, I. cum ms.

cans qua mor
302 *b* te esset mori
turus
33 Intrauit ergo
iterum in pre [a]
torium pila
tus et uoca
uit ad se ihm
et dixit ad eū
tu es rex iu
34 daeorum et
respondit
ihs a te haec [b] dicis an a
lii tibi dixe
runt
35 Respondit pila
tus numquid
et ego iudae
us sum gens
tua et princi
pes sacerdo
tum tradide
runt te mi
hi quid fecis
36 ti respon
303 *a* dit ihs regnū
meum non
est de hoc mū
do si ex hoc
mundo esset
regnum me
um minis
tri mei con
certarent
ne ego trade
rer iudaeis
nunc autem
regnum me
um non est
hinc
37 Ait pilatus tu
ergo rex es
iudaeorum
Respondes [c] ihs
tu dicis quia
rex sum ego
ad hoc natus
sum et ad hoc
ueni in hunc
mundum 303 *b*
ut testimo
nium perhi
beam ueri
tati omnis
qui de ueri
tatem [d] est au
dit uocem
meam
38 Ait illi pilatus
quid est ue
ritas et cum
hoc dixisset

---

[a] B. *praetorium*, I. cum ms. [b] uerba *a te haec* addita inter lineas. [c] sic I. cum ms. B. *respondet* sed perperam. [d] sic I. cum ms. B. *ueritate*.

XVIII

iterum foris
egressus est
ad iudaeos
et ait illis ego
nullam in
illo inuenio
39 causam est
autem uo*bis*
consue*tu*
do ut un*um*
dimitta*m*
304 *a* uobis uultis ergo
regem iudaeorum [a]
clamauerunt
autem omnes
dicentes nō
hunc sed ba
rabban erat
autem barab
ban [b] latro

XIX

1 Tunc ergo pila
tus acceptum
ihm̄ flagella
2 uit eum et mi
lites necten
tes coronam
de spinis im
posuerunt
capiti eius et
uestimentū
purpureum
induerunt
3 eum et ueni
ebant ad illū
*dic*entes ha
be rex iudaeo 304 *b*
rum et dabant
illi palmas in
faciem
4 Egressus est
rursum pila
tus foris et
ait illis ecce
ego adduco
illum uobis
foris ut scia
tis quia non
inuenio in
eo causam
5 Exiit ergo ihs̄
foris habens
spineam co
ronam et pur
puream tu
6 nicam quem
cum uidis
sent sacer
dotes et mi
nistri excla

---

[a] B. *uobis uultis|ergo regem|iudaeorum|* in tribus lineis habet; I. uero in duabus: *uobis uultis ergo|regem indaeorum;* in ms. autem sic habetur *uob s regem|iudaeorum* et uerba *uultis ergo* scripta sunt supra lineam. [b] I. et B. *barabbas*, ms. uero ut supra.

305 *a* mauerunt
cruci eu*m* fi
gerent
Ait illis *pilatus*
sumite *eum*
uos et *cruci*
figit*e ego enī*
in eo *culpam*
non inuenio
7 *Responderunt*
iudaei nos le
gem habemus
et secundum
legem debet
mori quia fili
um se dī fecit
8 *Cum audisset*
autem pilatus
hunc uerbum
magis timuit
9 *et intrauit*
rursus in
praetorio et
ait ad ihm̄ ū
305 *b* de es tu ihs̄ au
tem respon
sum non de
dit
10 Ait er*go il*li pila
tus mihi non
loqueris nes
cis quia potes
tatem habeo
*crucifig*endi

*te et pot*esta
*tem habe*o di
mittendi te
11 *Respondit ei*
ihs̄ et dixit
non haberes
potestatem [*in*]
me nullam
nisi data tibi
fuisset de su[*r*]
s[*um*] *propter hoc*
qui me tibi tra
didit magnū
peccatum [*ha*]
12 bet et ex hoc pi 306 *a*
latus quaere
bat illum di
mittere
Iudaei autem
exclamaue
runt dicen
tes si hunc di
miseris non
es amicus cae
saris omnes
enim qui re
gem se facit
contradicit
caesari
13 *Cum audisset*
ergo pilatus
haec uerba
produxit fo[*ras*]
ihm̄ et sedit

XIX

pro tribunali
in locum qui
appellatur
lithostrotus
306 *b* hebreice au
tem gennae
14 sa erat
autem prae
paratio *phas*
chae [a] *ho*ra e
*rat circ*iter
sexta et ait
iudaeis ecce
rex uester
15 *ad illi excla*
mauerunt
tolle tolle cru
ci eum fi
ge ait illis
pilatus regē
uestrum cru
cifigam
[*R*]*esponderunt*
sacerdotes
nos non ha
bemus regē
nisi caesarē
16 *tunc tradi*
307 *a* dit eum illis
ut crucifige
retur
Adsumpserunt

XIX

igitur ih̄m
17 et gestans si
bi crucem per
uenit in locū
qui appellatur
calbariae [b] lo
cus quod di
citur haebrai
ce golgotha
18 ubi illum cru
cifixerunt
et cum eo ali
os duos latro
nes hinc ad
que illinc me
dium autem
ih̄m
19 Scripsit autē
et titulum pi
latus et posu
it supra cru 307 *b*
cem erat au
t*em sc*riptū
ih̄*s* *naz*arae
nus *rex* iu
daeo*rum*
20 hun*c e*rgo
tit*ul*um mul
ti l*ege*runt
iud*aeorum*
qu*ia in pro*
xi*mo erat ci*

[a] sic I. et B. [b] I. *caluariae*, B. cum ms.

XIX

ui*tati locus*
ub*i crucifi*
xus erat ih̄s
e*t erat scrip*
t*um hebraei*
ce *graece et*
la*tine*
[21] Dic*ebant er*
go pilato prin
cipes sacer
dotum et pri[*n*]
cipes iudaeo
308 *a* rum noli scri
bere rex iu
dae*orum s*ed
qu*ia ipse d*i
xit *rex su*m
iud*aeorum*
[22] Re*spondit* il
lis [a] p*ilatus q*uod
scribs*i* [b] *s*crib
[23] *si mili*
*tes ergo cu*m
crucifixis
sent ih̄m ac
ceperunt ues
timenta eius
et fecerunt
quattuor par
tes unicui
que militi

XIX

partem erat
autem tuni
ca de summo
sed texta in
[*to*]*tum*
[24] Dixerunt er 308 *b*
go ad inuicē
non scinda
mus illam
set sortiamur
cuius sit ut
scriptura
adimplere
tur
diuiserunt
uestimen
ta mea sibi
et supra
uestimen
tum meū
miserunt
sortem
[25] Stabant autem
secus crucem
ihū mater
eius maria
et soror ma
tris eius ma
ria cleophaes [c]
[26] ih̄s autem ut ' 309 *a*
uidit matrē

---

[a] I. *illi*, B. cum ms. [b] I. *scripsi*, B. cum ms. [c] I. *cleophae*, B. cum ms.
hic nota xx quaternionis legitur.

suam et dis
cipulum ad
stantem quē
diligebat di
cit matri suae
mulier ecce
*filius t*uus
27 *deinde dicit*
discipulo ec
ce mater tua
ex illa hora
accepit illam
disciptulus
ille in sua
28 *Post hoc uidens*
ihs quod per
fecta sunt om
nia et consu
mantur scrip
turae ait si
29 *tio peluis po*
sita erat ace
309 *b* to plena hyso
po circumdā
tes optulerunt
30 ori eius cum
accepisset a
cetum dixit
consummatū
est et inclinans
caput tradi
dit spm

31 Iudaei ergo quo
niam cena
pura erat ne
sabbato mane
rent [a] *cor*
pora in cru
ce erat aut[*em*]
magnus d[*ies*]
illius sabba
ti rogauer[*unt*]
pilatum ut
crura illis
frangere[*n*]
tur et tolle
rentur [b] de cru 310 *a*
32 tice [c] uenerunt
ergo milites
et primi qui
dem crura
fregerunt
et alterius si
militer qui
simul cruci
fixus erat
33 Ad ihm autem
cum uenis
sent et uide
runt eum
iam mortuū
non fraege
runt crura
34 *eius sed u*

---

[a] B. *ma|nerent*, I. ut supra. [b] I. *tollerentur*. [c] B. *cruce*, I. cum ms.

nus ex mili
tibus lanci
a latus eius
percussit et
exiit confes
tim sanguis
310 *b* 35 et aqua et qui
uidit testifi
catur et tes
timonium
eius uerum
est et *ipse scit*
quod u*era*
dicit ut et uos
credatis
36 *Haec enim fac*
ta sunt illi [*ut*] *s* [a]
criptura ad
impleretur
ossum eius
non confrī
gitis ab eo
37 *Et iterum al*
tera scrip
tura
uiderunt
in quem
compunxe
runt
38 *Post haec autē*
311 *a* rogauit phila
tum ioseph a

b [b] arimathia
qui erat dis
cipulus ihū
absconditus
autem prop
ter timorem
iudaeorum
ut tolleret
corpus ihu
et permisit
pilatus uene
runt ergo
et tulerunt
illum
39 *Uenit ergo ni*
codemus ıs
qui pridem
uenerat ad
ihm nocte
feren[*s*] *mix*
turam [*m*]*ur*
ae et alo[*es*]
fere libras 311 *b*
40 centum et ac
ceperunt cor
pus ihm et ad
ligaueru*nt*
illum lin*te*
aminibus cū
aromatibus
sicut est con
suetudo iu

---

[a] I. *illi s|criptura*, B. *illi . . . s|criptura*. [b] B. *ab|arimathia*, I. cum ms.

XIX

daeis sepeli
41 *re erat*
autem in lo
cum ubi cru
cifixus erat
hortus et in
ho[rto] monu
m[entu]m no
. . . . .
. . . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
312 *a* ta erat monu
mentum po
suerunt ihm̄

XX

1 *una autem sab*
bati uenit
maria mag
dalene cum
adhuc tene
brae essent
ad monumē
tum et uidet
lapidem sub
latum de mo
numentum
2 *et cucurrit et*
uenit ad simo
nem [petr]um
et . . . dis
cipu . . . . .

XX

. . . . . .
. . . . . *nt*
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
ubi illum po 312 *b*
suerunt
3 Exiit ergo pe
trus et alter
discipulus et
ibant ad monu
4 *mentum cur*
rebant autē
ipsi duo simul
ille autem dis
cipulus prae
cucurrit uelo
cius petro et
uenit prior ad
monumen
5 *tum et pros*
cultans uidet
posita lintea
mina non ta
men intrauit
6 *secutus est il*
lum [e]t petrus
et intrauit in
monum[en]
tum et uidit 313 *a*
linteamina
7 posita et su
darium quod
erat positum

XX | XX

seorsum in
uno loco
8 *Tunc ergo intro*
iuit et discipu
lus qui prior
uenerat ad
monumen
tum et uidit
9 *et credidit nō*
dum enim
sciebant scrip
turam quod
oportet illum
a mortuis re
surgere
10 *Abierunt ergo*
discipuli ad se
11 *maria autem*
313 *b* flens stabat
ad monumē
t*um et cum*
fleret [*a*]*dspe*
xit in monu
12 *mentum et*
uidit duos an
gelos [*in*] *albis*
sedentes unū
ad caput unū
ad pedes ubi
positus erat ihs
13 *dicunt ill*[*i*] *mu*
lieri quid fles
ait ill[*i*]*s quo*
niam tulerunt
dominum me
um [a] *et n*[*esci*]*o*
ubi eum posu[*e*]
runt
14 *His dictis con*
uersa est re
tro et uidet
[*ihm stantem ne*]*scie*
bat quod ihs 314 *a*
15 est dicit illi
ihs mulier
quid ploras
quem q[*ua*]eres
[*il*]la existiman[*s*]
eum hortu
lanum esse
ait illi dme
si tu portas
ti illum dic mi
hi ubi posuis
ti eum et ego
illum tollam
16 dicit [*ill*]i ihs
maria illa ste
tit et ait illi
rh[*abboni*] [b] quod
dicitur domi
17 ne dicit illi
ihs noli me
tangere non

---

[a] I. *mecum*, B. ut supra. [b] I. *ih* . . . ., B. cum ms.

XX

dum enim as
cendi ad patrē
314 *b* meum uade
autem ad fra
tres meos et
dic illis ascē
do ad patrem
meum et ad
patrem ues
trum deum
meum et de
um uestrum
18 Uenit maria
magdalene
nuntians dis
cipulis quo
niam uidi do
minum et haec
dixit illi
19 Set cum sero fac
tum esset die il
la una sabba
ti et ostiis clu
sis ubi era[*nt*]
discipuli prop
ter timorem
315 *a* iudaeorum
uenit ihs et
stetit in medio
et ait illis pax
uobis
20 Et his dictis os
tendit illis ma
nus et latus et

XX

gauisi sunt
21 discipuli dicit
illis ergo iterū
pax uobiscum
Sicut misit me
pater et ego mit
22 *to uos insuffla*
uit et ait illis
accipite spiri
tum sanctū
23 *si cuius remi*
seritis pecca
ta remissa
erunt illi si
cuius tenue
ritis tenebū
tur 315 *b*
24 thomas unus
de xii *qui d*ici
tur dydymus
*non fu*it cum
illis quando
25 uenit ihs di
cebant ergo
illi et alii dis
cipuli uidimus
dominum
ad ille dixit a
d eos nisi ui
dero in mani
bus eius ues
tigium clauo
rum et mise
ro digitum

XX

meum in locū
clauorum et
misero ma
nus in latus
eius non sum
crediturus
316 *a* 26 post dies octo ite
rum *uenit si*
mul *intus* erant
discipuli et
thomas cum
ill*is uenit ihs*
os*teis clusis*
et *stetit in me*
dio *et dixit pax*
uob*iscum*
27 Dein*de ait ad*
thom*am ostē*
de h*oc digitū*
tuum et uide
manus meas
et mitte manus
tuas in latus
meum et noli
esse incredu
lus sed fidelis
28 *respondit thomas*
et dixit illi tu es
dom meus et
29 *deus meus ait*
316 *b* *illi ihs quoni*
am uidisti cre
didisti beati
qui non uide
runt et credi
derunt
30 Mu*lta quidem*
e*t alia signa*
f*ecit ihs corā*
discipulis su
is quae non
scripta sunt
in hoc libro
31 *haec autem*
scripta sunt
ut credatis
quoniam
est xps filius
dī et ut credē [a]
tes uitam ha
beatis in no
mine eius

XXI

1 *post haec osten*
dit se iterum
ihs discipulis 317 *a*
suis ad mare
2 tiberiadis et
simul erant
simon petrus
et thomas qui
dicitur didy
mus et nata
nael a cana

---

[a] I. *credātes*, B. ut supra.

galileae et fi
lii zaebaedaei
et alii ex disci
pulis eius duo
3 *dicit illos* [a] *si*
mon petrus
uado piscari
dicunt illi ue
nimus simul
et nos tecum
exierunt et
ascenderunt
in nauiculam
illa nocte ni
hil ceperunt
317 *b* 4 sed cum ma
ne factum
esset ih̄s stetit
in litore [b] non
enim sciebant
discipuli quod
5 *ih̄s esset ait il*
lis habetis ali
quid pulmen
tum uos
Responderunt illi
6 *non ad il*
le dixit illis mit
tite in dexterā [c]
partem naui
gii et inuenie
tis miserunt .
illi et trah[*e*]
re non pote
rant retiam
prae multi
tudinem pis
7 *cium dicit er*
go discipulus
ille quem dili 318 *a*
gebat ih̄s pe
tro dn̄m [d] est
et simon pe
trus audito
quia dom̄s est
tunicam se
praecinxit
erat enim nu
dus et misit
se in mare
8 *alii discipuli in*
nauicula ue
nerunt non
enim longe
erat terra fe
re cubitis ui
[*gi*]*nti trahe*
bant retiam
piscium
9 *Ut ergo descen*
derunt in ter
ram uident

---

[a] sic I. et B. [b] B. *littore*. I. ut supra. [c] B. *dextram*. I. ut supra. [d] I. *dom̄u*, B. *dominus*, ms. ut supra.

carbones in
318 *b* censos et pis
cem superpo
situm et pa
nem
10 Dicit illis ih̄s ad
feritis de pis
cibus quos ce
11 pistis ascen
dit simon pe
trus et traxit
retiam ad ter
ram plenam
magnis pisci
bus cliii [a] *et*
cum tanti es
sent non est
scissa retia
12 *Ait illis ih̄s ue*
nite prande
te et nemo
audebat ex
discipulis e
ius interro
gare illum
319 *a* tu qui es scien
tes quod dm̄s
13 *est uenit ih̄s*
et sumpsit pa
nem et dedit

illis et piscis
similiter
14 *Hoc iam tertio*
ostendit se
ih̄s discipulis
postquam a
mortuis re
15 *surrexit cū*
ergo prandi
derunt ait ih̄s
petro
Simon iohan
nis amas me
ait illi utique
dm̄e ait illi
pasce oues me
16 *as dicit illi ite*
rum simon
iohannes amas me [b] *di*
cit illi utique dm̄e ait illi
17 *pasce oues meas dicit illi*
tertio simon iohannes amas
me contris 319 *b*
tatus est pe
trus quod di
xit illi tertio
amas me ait
illi omnia tu
nosti dn̄e tu s
cis [c] quod amo

[a] I. *ociiii*, B. ut supra. [b] *me . . . . amas* haec verba erant verisimiliter addita ad calcem paginae cum sint supra consuetum linearum 24 numerum. Nunc in ms. legi amplius nequeunt. [c] B. *tu|scis*, I. cum ms.

XXI

te dixit illi pas
ce [a] *oues me*
18 *as amen*
amen dico ti
bi cum es[a]do
lescentior
praecinges
te ipsum e[t am]
bulas quo ui[s]
cum aute[m]
senueris [ex]
tendes [ma]
nus tuas [et al]
ter te [cin]
git [et ducit]
te quo [tu non]
320 *a* 19 uis hoc autē
dixit signifi
cans quam
mort*em ho*
norifi*ca*tu
rus es*se*t d̄m
Ait illi sequere
20 *me et conuer*
sus petrus ui
dit discipulum q[uem] [b]
diligebat ih̄s sequen
tem qui et re
cubuerat in
cena supra
pectus ihū et
d[ix]erat dn̄e
[qu]is est qui
21 *[tra]det te hunc*
[ergo] uidens
[petr]us ait ad
[ih̄m] dn̄e hic
[autem] quid
. . . . . .
. . . . *uo*
lo manere 320 *b*
dum uenio
quid ad *te in*
terdu*m tu*
me s*equere*
23 et [c] e*xiit hic*
ser*mo in fra*
tres quod ille
discipulus nō
moreretur
et non dixit
ih̄s non mori
tur sed sic illū
uolo manere
dum uenio
24 *Hic est discipu*
lus qui testi
ficatur de ih̄m
et quis scrip
sit haec scimus
et scimus
quod uerum

XXI

---

[a] I. *paschae*, B. ut supra. [b] B. *discipulum quem diligebat* in una linea, I. ut supra verisimilius. [c] I. *ret*, B. ut supra.

XXI

est testimo
nium eius
321 *a* 25 et alia multa
fecit ihs̄ *quae*
si scriberen
tur per singu
*la ne*c ipsum
*existi*mo mū
dum capere
posse et libros
*qui scr*iban
tur [a]

[a] tres sequentes paginae 322, 323, 324 nullum textum continent in manuscripto, proinde incipit evangelium secundum Lucanum sine titulo.